

*Incipit sumula. iusticia. cōfessoribz ma
eie nīia aug tabula habet. infine*

O Domā me sepius rogasti petre. post
q̄ sacerdoti sacro ordīe suscepisti.
ut aliqua te de amīstīde sacmē
torū edocere. put reditū usum
prochialū sacerdotū. Quia vō

sollicitū te video tue cōsue vītatī. p̄mitus tñ
questiōes et p̄pōnes s̄s q̄admodū a meis an
ressiōibz et sacris doctoribz didici p̄ meo mo
dulo tū dei adiutorio r̄ndebis. breuibzq̄ ūbis utar
causas dīcēdōū modis ponēdo. quas si sine au
pias ad sacros canones recūs. seu doctorū sen
tēnas atq̄ septū. Petrus. Aliud nō cupio. sed
exemplari mō ac rudi put spectāt ad vlgī doc
trīnā quēo. *G.* In noīe dñi n̄i ih̄u xp̄i. ex q̄
om̄a sacmēta vñtutē obtinēt pete. Petrus.
Quia sacmētū baptismi iamā ē om̄i ahoz
sacmētorū. et sine ip̄o salus te stante dño nō
hēt. iō s̄mo n̄r de ip̄o p̄mo oriat. *G.* Quia
de baptismo loqueis. scias t̄phāe batismū
fore. s. baptis. flam̄s id ē sp̄s s̄c̄i. quo rō
fīcētes. s. xp̄m et cōtū n̄ nātatis articulo bap
tizāt. sed t̄m̄s ē baptismus flum̄s sive aque
quo cotidie fideles et p̄uēi regenerāt. Dic
de quo istozū vis p̄ponē q̄stionē. Petrus. De
baptismo aque. qui a sacerdotibz et fidelibus
cotidie ē m̄strāndus. *G.* pete de eo modica
et utilia. Petrus. Quēo ex quibz cōstituat
baptismatis sacmētū. quō et q̄n. quibz et a

Al can

q⁶⁷ Debeat instrui. *Gre.* Questio tua quāq^{ue} p^{ro}pti-
las continet. et iō ad unāq^{ue} regulā p^{ro}ut po-
tēo r^{ati}ōdebo. p^{ri}mitus queris. ex quibus cōsti-
tuat^{ur} baptis^m9. p^{ro}indeo q^{uod} ex trib^{us} rebus et
i^{sti}bus. sicut et q^{uod}lib^{et} aliud sac^{ra}mentū. *Pe.* Dis-
cere michi que sunt res et que i^{sti}ba. *Gre.* Res
dicūt^{ur} elemētū. i^{sti}ba uēo inuocatio t^{er}minat^{is}.
Elemētū em̄ ē mat^{er}ia. i^{sti}ba illa sūt forma sac^{ra}-
mentū. *Pe.* Declam^{us} michi. q^{uod} est elemētū i.
q^{uod} ē mat^{er}ia baptis^mi. et postea. que sūt i^{sti}ba
que sūt forma ei^{us}. *Gre.* Quia baptis^m9 ē ab-
lutio que habet fieri in aqua iō aqua ē p^{ri}ma ma-
t^{er}ia hui^{us} sac^{ra}mentū. et nō vinū nec oleū nec ali^{us}
liquor vinctuos^{us} sed sola aqua. *Pe.* B^{ea}t^{us} d^{omi}n^{us} i^{sti}st^{us}
q^{uod} aqua ē mat^{er}ia sac^{ra}mentū bapt^{is}mⁱ. Sed nūquid ex
omⁿi aqua p^ot^{est} fieri baptis^m9. *Gre.* Dico q^{uod} nō.
q^{uod} ex sola aqua nāli fit baptis^m9. vⁿ ex aq^{ua}
rosat^aia ul^{ter} quacūq^{ue} sūt artificialit^{er} nō fit bap-
tis^m9. nec ex vrina. ai talis aqua fit potius
hu^{ius}9 q^{uam} aq^{ua} nālis. Ex balneo t^{er}ri h^{uius}mo. uel
aqua decoctio^{is} car^{nis}mū et hui^{us}mo^{rum} b^{ea}t^{us} p^ot^{est} fie-
ri baptis^m9. q^{uod} in eis nat^{ur}a aque nō mutat^{ur}.
Similit^{er} ex pluuia et rore collecto fit bap-
tis^m9. q^{uod} h^{ab}et genēnt^{ur} ex vapo^{rib}9 et hūo^{rib}9
terre. t^{er}ri p^{er} virtutē nature que for^{ti}or ē arte.
re soluit^{ur} in verū aquā. q^{uod} ars nō p^ot^{est} fac^{ere}.
Et sic vni^{us}q^{ue}lib^{et} omⁿis aqua nālis ē mat^{er}ia sa-
c^{ra}mentū baptis^mi. *Pe.* Quāe magis ex aq^{ua}
q^{uam} ex alio elemēto fit baptis^m9. *Gre.* Req^{ui}re
in sc^{ri}ptis sup^{er} im^{po} s^{an}ctarū. nichilomin^{us} t^{er}rah
quas tibi dicā causas. Quia p^{er} aquā effect^{us}
baptis^mi designāt^{ur}. s^{icut} sicut aqua mūd^{at} for

des exterius. sic baptismus mudat hominem in
 terius. Sicut sicut aqua per eius frigiditatem
 mitigat calorem. sic baptismus. corporis calorem fo-
 mit. Alia causa est propter caliditatem aque. et eius habu-
 dantiam. ut propter defensionem matie nullus posset a bap-
 tismo susceptione excusari. Alias causas re-
 quirit in scriptis. **Pe.** Sufficit michi ad presens
 de matia baptismi. nunc que sit eius forma michi
 dicis. **Gre.** forma sacramenti baptismi hec est.
 Ego baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti.
Pe. Sunt ne hec omnia verba de essentia forme.
 ita quod si unum dimittatur quod baptismus non fiat.
Gre. Verba que sunt de essentia forme sine quibus
 baptismus non fiet hec sunt. Baptizo te in nomine
 patris et filii et spiritus sancti. Vnde hec dicitur ego. cum in-
 telligitur in hoc verbo baptizo quod est proprie persone.
 non est absolute de essentia forme. quia hec ego
 ponitur propter expressionem persone ministerii. et hoc quod
 est amen ad certitudinem effectus baptismi. Vnde cum
 non sunt de essentia forme absolute. si quis eas
 dimittit propter hoc non dimittit baptismum quin
 fiat. Sed qui hec dimittit facit peccatum contra
 datum ecclesie transgrediendo. **Pe.** Numquid potest di-
 ci bene. baptizo me. sicut dicitur baptizo te. **Gre.**
 non. quia sicut nullus potest seipsum generare. sic nec
 baptizare. cum baptismus sit quedam generatio spiritus
 ritualis. ideo non dicitur baptizo me. sed baptizo te.
Pe. Numquid potest dici. baptizo te in nominibus.
 sicut dicitur in nomine. **Gre.** non. quia verbum divina quod opera
 in baptismo pertinet ad divinam essentiam que est
 una in tribus personis. ideo ad denotandum unita-
 tem essentie divine in nomine et non in nominibus. **Pe.** Numquid potest baptizari in nomine gentilis
 sicut hec

h^o 29 cap^u
x q^o 24
et 1 fac^u

baptizo
te
t

et gemitu et flammis. sicut dicitur in nomine patris et filii
et spiritus sancti idem significant. **Exe.** non quod solum
ex illis libris fit baptismus qui significant appetitus re-
lativas personarum. hec autem significant patrem et filium et spiritum sanctum.
Gentio autem et gemitu et flammis non significant appete-
tates relatiuas personarum diuinarum. sed dicunt actus
non naturales ipsarum personarum. et significant magis ipsos
actus quam ipsas personas. et ideo solum in nomine patris
et filii et spiritus sancti fit baptismus et non alijs vocabulis.
De. Rursum fit baptismus sic dicitur in nomine
patris et filii et spiritus sancti ut dicitur laici. **Exe.**
Attende quod valet forma baptismi quique modis.
Uno. variando. et hoc dupliciter. vel circa signifi-
ficationem uerborum ut dicitur in nomine gemitus
et. et sic non fit baptismus. **Alio.** circa uoces
solum. manente eadem significatione et modo signifi-
candi. et sic diuisis linguis fit baptismus.
sicut lectio grece. et gallico sermone. et sic ta-
lis variatio non obest. Similiter variatio circa
uoces manente eadem significatione. et hoc
ex mera simplicitate sicut laici faciunt qui
nesciunt uerba latina formare. ut in nomine
patris et. **Vel** ponere nomen per gemitum ut dicitur
per gemitum. non impedit baptismum. **Secus.** non
esset. si intelligens hoc faceret ex intentione. et
nouum ritum uellet inducere seu facere quod peccaret
et baptismum impediret. **Secundo** mutando forma
corripendo uel diminuendo sive subtrahendo quid. quod
fit de cena forme. ut si dimittat. h. baptizo.
uel h. te. uel aliqd. nomen tuum personarum. et sic
non fit baptismus. **Verum** in hac parte mortis
imminente. si una persona solum nominet. et puer
decedat antequam alie persone nominet. ut sic di-
cendo. baptizo te in nomine patris. et tunc puer

Decedēt aūq̃ dīcēt. et filij et sp̃s s̃c̃i. pie cre-
 dedū ē q̃ summ⁹ s̃c̃dōs deus sup̃plet defēm.
 Si tñ puer sup̃uenēt aōe dubij puer sub cōdī-
 onē baptizādus ē. eo q̃ etiā in baptizādo t̃s
 p̃sonas exp̃mit. et nō solū vnā. Si uēo sub̃t.
 h̃at ul̃ dimīnuat aliquid qd̃ nō ē absolute de
 eētia forme. sed solū de īstitutōe etiā sicut
 h. ego. uel h. amē. nō impedit baptism⁹. p̃.
 caret tñ qui hoc sciēt facēt. Tercio impedi-
 baptism⁹ addēdo s̃ qñ additio corrūpit sensū.
 et ē q̃ reuēciā p̃sonarū. Ut si dicat. Ego bap-
 tizo te in noīe p̃ris maioris et filij mīoris
 q̃ p̃sone cōequales sūt. Si uēo additio non
 corrūpit sensū nec sit q̃ reuēciā p̃sonarū.
 baptismū nō impedit siue fiat apte ante. ut
 dicendo. baptizo te in noīe p̃ris om̃ipotentis et
 filij ṽngem̃i et sp̃s s̃c̃i p̃acti. Siue etiā a p̃-
 te post. Ut dicēdo. baptizo te in noīe p̃ris et
 filij et sp̃s. s̃ et b̃tē maie ṽg̃m̃s ul̃ b̃tē ñyco-
 lai et h̃q̃. nō impedit baptism⁹. Et hoc tñ
 intelligit. qñ ille qui hoc addit nō m̃tendit fa-
 cē nouū ritū. nec hoc facit ex mala m̃tētiōe
 sed ex mera simplicitate. sic q̃ nō tñ credat ñ.
 m̃tēdat q̃ baptism⁹ efficiā habeat ex beate
 maie īmōtatiōe ul̃ b̃tē ñycolai. sed ex sola m̃-
 uocatiōe t̃m̃tatis. et solū credat q̃ orō b̃tē ṽn-
 g̃m̃s ul̃ b̃tē ñycolai. p̃sit baptizato ad suū bap-
 tism⁹ cōsuetudinē. Quarto impedit baptism⁹
 t̃nsponēdo. s̃ h̃as uel sillabas quib⁹ sens⁹ cor-
 rūpit. Si uēo t̃nsponat d̃c̃iones sicut h. bap-
 tizo post. h. te. nō impedit baptism⁹. licet p̃-
 cet hoc faciēs. Quito corrūpit baptism⁹
 m̃t̃pellēdo. qñ sit tanta m̃t̃pellatiō liborū et op̃m

q̄ corrupet actus et mēcio baptismatis. uel
intēscendo aliquid impetnēs ad faciētū. ut
baptizo te in noīe p̄is. et tūc opet alud p̄
magnum t̄p̄. uel dicit aliquid aliud in medio.
ut baptizo te in noīe p̄is. Vade fac ignē. hu
iusmodi talis uel magna discontinuatio corrūpit
baptismū. Si uēo p̄t nēcitate fiat modica in
terpellatio. sicut sciendo ul' sternutādo non
corrūpit baptismū. Igitur ex omnibus p̄missis
collige. q̄ forma baptismi est hec. Ego bap
tizo te in noīe p̄is et filij et sp̄s sc̄i amen.

Q. Sufficiat michi de p̄ma p̄te q̄stionis mee.
nūc michi de sc̄da r̄ndēas. f. quō fiat baptis
mū. **R.** De ritu et mō baptizandi queris. Di
co q̄ dupli. dat baptismū sc̄dm̄ usū d̄isariū
eclesiariū. Quāq̄ em̄ dat p̄ immersionē. ita q̄
totus puer immergat̄ in aquā. Et quāq̄ dat
p̄ asp̄sionē. qm̄ puer aqua asp̄git uel infudit̄
que corpus lauat et tangit uel asp̄git.

Q. Rūquid hec m̄missio et asp̄sio semel fuit
an plures. **R.** Sc̄dm̄ cōsuetudine d̄isariū
eclesiariū quāq̄ fit t̄na m̄missio uel asp̄sio. quāq̄
vincta. et in hys cōsuetudo eclesiariū ē seruā.

Q. In locis ubi cōsuevit eccl̄a t̄nā m̄missionē
et asp̄sionē facē si solū vna fiet? nūquid eet
puer baptizatus? **R.** Sic. sed faciēs hoc p̄et
aret mādātū eccl̄e et cōsuetudine nō faciēs
nisi simpliciter eū excausaret.

Q. Que p̄s corpus debet m̄ngi uel asp̄gi.
R. Caput. qz in eo om̄s sensus vigent. et in
eo est p̄ncipū vite aīalis. **Q.** Et si caput
h̄it nō possit. nūq̄ p̄t illa p̄s q̄ haberi p̄t in
mergi uel asp̄gi ut patet in p̄uēōm vteris
maternis quorū sola manū apparet. et de eo

pictitacōe timet. **G.** In tali cū debet affigi
uel in mīgi p̄s que apparet. et p̄e credēdū est
q̄ deus supplet defm̄. Si tñ postmodū puer
vīnū habeat debet totus immergi uel saltem
caput eius affigi sub cōdiacōe sic dīcēdo. Pu
er nō mēdo te baptizā. sed si baptizatus
nō fūit. ego baptizo te in nō. p. 2 ff. a.
Et hoc ē scīus q̄ alit̄ nō intelligit baptis
fieri uel p̄fici. Igit̄ baptismū p̄ mīssionē ul
asp̄sionē vīcī uel tñā habet fieri sicut ec
clesia in qua hītib cōsueuit. **o**

Pe. De tertiā pte q̄om̄s mee in rīdeas. s.
q̄ dandū est baptismū. s. statim uel sit diffe
rendū. **G.** In adultis nō est dandū statim s.
pocū p̄ aliq̄do t̄p̄ differēdus. q̄ p̄bandi
sūt si ex fide credāt. ne resiliāt a p̄pōito.
et cōtinehā faciāt sacmētū. Pueris uero
p̄p̄e p̄cūlū mortis est dandū statim. nō est
differēdus. q̄ nō p̄t eis alit̄ subueniri.

Pe. Quibus uero dandū ē. an in differēt oī
bus p̄uīs sit mīstrādū. in edicto. **G.** Pueris
gentilū et iudeorū nō est inuitis p̄ntibz ā
eis nesciētibz baptismū mīstrādus. maxie
t̄p̄e quo carēt usu rōis. cū iure nālī in t̄p̄e
tali sūt sub p̄ntū cura et tutela. qui possēt
eos inducē ad relinq̄dū sacmētū q̄d igno
rante suscepit. q̄d vertēt in fidei detmētū.

Pe. Quid faciendū ē de infantibz quos mētēs
relinquūt in bñis et in foribz ecclīarū de
quibz dubitat̄ an fuerit baptizati. **G.** De
hūiusmōi infantibz et p̄uīs quos statim na
tos cōp̄it et nescit̄ an fuerit baptizati

si m̄ et b̄
m̄ans

o

R

B

cōsiliū ut sub condiciōe baptizent sub hac forma.
puer si tu fueris baptizatus nō mēdo te rebap-
tizare. sed si nō fueris baptizatus. ego baptizo
te in noīe p̄ris et filij et sp̄s s̄c̄i amē. Quia ī
tali casu nō dicim⁹ baptismū iterari. q̄ nō dī
iteritū. qd̄ nescit eē factū.

Pe. Et quid de hys pueis est faciendū quos ob-
stetres ad tēplū deferūt. et eos in natiuitate as-
serūt baptizatos? **G.** Eodē mō sicut de p̄dāb
fidas. et eos sub condiciōe baptizes. nec mu-
lierū ūbīs assensas. quia cū ignare sint. semp
credat eas ūba bap^m corrupte ptulisse. aut
missionē seu asp̄sionē mō mdebito p̄te petisse.
Et iō pueos sic sub condiciōe baptizatos nō est
eos rebaptizare. sed potius sue saluti succurrere.

Pe. De vltiā p̄te quēstionis mee michi r̄n-
dens. sc̄a quib⁹ baptism⁹ possit seu debeat
ministrari. **G.** Quilib⁹ nām habet hūanā cō-
gruit hoc sac̄mētū ministrare. Quia sicut a-
qua est elemētū quo baptism⁹ sac̄mētū effi-
cit apt̄ eius ḡmuitatē. ut null⁹ posset apt̄
defectū materie a nō suscipiēdo baptismū ex-
cusari. sic om̄s hō sine mascul⁹ sine femina
in natiuitate p̄ baptismū ministrare. ut nullus
etiā apt̄ defectū ministri excusari. posset

Pe. Si om̄s homo ē minister hui⁹ sac̄mētū.
quāc̄ sacerdotib⁹ ad baptizandū p̄m̄i deferūt.
G. Sac̄mētōrū sacerdos ē minister p̄ncipal̄. iō
p̄. et p̄ncipalit̄ ad ip̄m p̄tinet hui⁹ sac̄mētū
ministratio. Et q̄ cessante necessitate hoc sac̄mētū
cū sollempnitate fieri debet. s̄ sub b̄ndrē aque
exorcism⁹ et h̄g^{di} que h̄et nō sint de sac̄mētū

eēcia. sunt tñ de honestate et congruēcia. Et qz
 hoc ad sacdotē ptinet. iō pmo nisi nātās oīat.
 debent pui ad baptizādū ad sacdotē deferri.
 et a sacerdote baptizari. Sed nātate vrgēte
 et sacdote absente pnt pui a cleicis baptizari.
 Et si cleici nō fuerint a laicis et pui pui
 a vris. et si vni absentes sint mulies pnt
 puēos in tali nātate baptizāe. et iō laici
 tā vni q̄ mulies sūt a sacerdotibz ad bapti-
 zandū puēos instruendi. **ab**

De. pono q̄ mīe piente nullq̄ pns fuit n̄
 pz. nūq̄ pt in tali nātate suū p̄pū puerū
 baptizare. et ius reddēdi debitū mīmōm
 ab vbrore nō pdat. **G.** In tanta nātate ubi
 p̄ aliū q̄ p̄ p̄em ul p̄ mīm pūcō nō p̄ sub-
 ueniri. licitū ē pntibz suis p̄pūos puēos bap-
 tizāe. n̄ p̄ hoc iure debiti mīmōm sunt
 p̄uati. Aliud tñ ē et eēt si temēarie alt̄ eoz
 p̄pū filiū baptizāet uel ambo. quia sic q̄ hoc
 facēt iure debiti mīmōm p̄uaret. Etā abo
 si vtr̄q̄ eozū hoc temēarie facēt. et p̄pū filiū
 baptizāet vniq̄ et abus eū suscipet. **B**

De. Rūquid pnt duo hoīes vni puerū bap-
 tizare. quorū vniq̄ ūba p̄fāt. et aliq̄ t̄ngat
 uel asp̄gat. **Vbi gr̄.** Duo sūt quorū vniq̄ est
 vinctus q̄ manq̄ nō h̄. et loqui p̄t. et alt̄ mu-
 tus et loqui nō p̄t sed manq̄ habet. In nātā-
 te puēo eis p̄ntato. nūq̄ p̄t vincti ūba p̄fē.
 et muti n̄mergē ul asp̄gē. et ex eozū opaci-
 one puer sit baptizatus. **G.** Dicoq̄ nō. qz oī
 in baptismo q̄ similes cōcīnt in actiōe bapti-
 zādi. ex eodē ūbū platū cū opaciōe elemēti
 alit̄ falsa eēt oīo q̄ v̄tute baptisim exp̄mit

ut dicēdo baptizo te. oportet q̄ iste qui m̄ngit
seu baptizat loquat̄. et q̄ uerbis eius accedat
ad elemētū. alit̄ eēt falsa orō eius. vñ si vñcty
qui immerge nō p̄t. dicat. baptizo te mentit̄
q̄ nō immergit. sed potius mutus. et sic nō
baptizat. Iō necim ē q̄ ex eodē p̄ferit̄ uerba
siml̄ cū aque m̄nsioe seu asp̄sioe. *o*

I Pe. Quia dixisti m̄ q̄ om̄s hō p̄t baptismū
m̄strie. q̄o an hēti. schismatici iudei et pa
gam et infideles possint m̄strie sc̄mentū
baptismi. *G.* Dico q̄ sic. dū tñ habeāt m̄tiao
nē vñsālē faciēdi qd̄ fac̄ etiā absolute n̄
obest baptismū suscipiētibz ab eis ignorāt̄.

D Pe. Et quid p̄dest baptismū fictis accedēti
bus adultis. *G.* Si quis fictus accedat ad bap
tismū. sicut sepe vidimz iudeos. nō m̄tedēs
igit̄ aliquid recipere n̄ ad fōm sōm qd̄ fac̄ etiā
sc̄mētū id ē ablucōez recipit. Sed recedē
te fictione nō p̄t̄ hoc ē rebaptizādus cū
baptismū iterari nō possit. sed continē d̄ de
fictioe. et tūc suscipit gr̄m sp̄s sc̄i et utit̄
optinet sc̄mētū. *o o o*

E Pe. Ad quid p̄dest illa gr̄a que in baptismo
conferit̄. *G.* Honnēz a culpa et pena tōlit̄
absoluit que an̄ bap̄m̄ gesserūt. Verū q̄ i
pueris ē solū originale p̄c̄m et nō actua
le cū vsu rōis careant. ipsos a p̄c̄o origiā
li p̄gat. et a pena absoluit que p̄ eo debet̄
Adulti uēo q̄ nō solū t̄hūt p̄c̄m origiāle
sed etiā t̄hūt actuale. eos ab ut̄q̄ absoluit
et pena que p̄ ut̄risq̄ debet̄.

f m Pe. Rūq̄ ē n̄c̄m q̄ aliqui ad leuādū pu
erū accedant. Rūq̄ p̄t idē puerū tenē et

baptizae: **G.** Iustum est ut aliqui ut aliqui ad suscipi-
 endū puerū de sacro fonte accedant et pater in-
 dicat: Quia sicut baptizans ē sicut pater spiritualis.
 ita suscipiens est sicut mater ut nutrit spiritualis. Ideo
 sicut in generatione naturali requiritur pater et mater ita et
 in spirituali regeneratione. Vnde mater fingitur ad puerū
 officio nutrix. sic suscipiens puerū officio nutri-
 tris spiritualis. et tenet spiritualiter puerū nutrire
 et erudire. In summa tamen necessitate ubi plures
 haberi non possunt ille idem qui immittit se assignat
 in baptismo etiam suscipit et utroque fungitur
 officio *oo oo oo oo*

Re. Et quod ad suscipiendū puerū de sacro fon- **B**
 te sufficiunt: **G.** Vnus solus. sed quia duo ad
 designandū vniū deitatis et humanitatis i. e.
 et quia tres ad plus admittuntur propter trinitatis
 personarū representationes. Per plures quod tres
 recipias. quia multa cognoui mirimonia propter
 huiusmodi cognationis spiritualis multiplicationes
 impediri. sicut declarabo cum de mirimonia dicam.
Re. Ergo consanguinei possunt partes interire. **G.** Omnes
 consanguinei in gradu attinentie prius baptizati
 et eius partem quod vna persona reputatur. et ideo quod
 dicitur quod solus tres persone suscipiunt ad leuandū pu-
 erū intelligitur de illis qui nichil attinent pueri.
 nec eius partibus. et inter quos possit mirimo-
 nium copulari *oo*

Re. Et aīorū debent esse pueros de sacro fon- **I**
 te suscipientes: **G.** Adulte etatis. et tot aīorū
 quod suorum possunt esse medres fratrum. Et ideo pueros non
 admittas ad leuandū pueros. quia suos filios
 dote nesciret et etiam propter eorum labilem memoriā
 postmodū imedres facti sui possint ducere fili-
 os suas in uxores.

Pe. Si sacerdos ex imprudēcia baptizat masculū puerū q̄ femina credit eē. nūquid est puer rebaptizand⁹. **S.** Non. q̄ baptism⁹ nullū sexū sibi appriat. sed sola naturā hūanā. Vñ p̄ma int̄e cio eccl̄e et m̄stri ē puerū baptizare. et p̄ accidens virū uel femina. id si masculū baptizet quē credit femina. et femina q̄ credit masculū nō est rebaptizand⁹ puer. sed nomē ei appriandū est qd̄ suo sexui congruit. ut femina fuerit si et nomē ei impositū fuit. Ihes⁹ in baptismo. id hāna vocet. Et si nō fuit p̄pū nomē sexui vocē scdm̄ nomē vni⁹ de patrib⁹ suis uel scdm̄ ḡfilū ep̄i.

Pe. Quid si mulier mortua fuit et puer credit uiuē agendū ē. **S.** Si cōstiterit eā esse mortuā statim ap̄iat et puer exhat ab ea. et si uiu⁹ repiat baptizat. **Pe.** Et si puer repiat mortu⁹ nūquid ē cū m̄re sepeliend⁹. **S.** De hoc sūt dūi se op̄mōes. Quidā dicūt q̄ sepeliend⁹ ē cū m̄re licet nō fuit baptizatus. q̄ portio m̄ris ē Et hūc op̄mōm videt cōsentie ganfrid⁹ in sūma sua. Alij dicūt. quib⁹ magis cōsentio q̄ nō ē cū m̄re in cōm̄telo sepeliend⁹. Quia postq̄ format⁹ p̄f̄e rexit. dubiū nō ē in eo animā p̄fuisse distans ab aīa m̄ris. etiā corpus eius licet cōiunctū fuit et ab ea fūisset m̄mētū. Et idē iudiciū ē de eo sicut de pagano. Et h̄y h̄ec dūc op̄mōes tangūt de cōsecr̄ioe de p̄ma sup̄ id cap̄lm̄. Et ad m̄ q̄ mortu⁹

Pe. multa sūt que p̄cedūt et q̄ sequūt. que sūt illa in dicat. **S.** Om̄a tibi declarare longū eet. tm̄ teneas q̄ quidā eorū dicūt in thesaur⁹. et ali⁹ exortism⁹. Exortism⁹ ē illa adiutatio que fieri habet anq̄ m̄stret. et ibi fuit plā. p̄mū. s. influētia ad expellēdū vni⁹ sufflacio

l. iii

(11)

tute demonis. secundum est benedictio et manus impositio
ad precludendum viam diabolo expulso ne redeat terti-
um est aurum sputo limacio que sunt doctrine fidei
receptione. quartum est narium limacio sputo qui sunt
doctrine fidei approbatione. quintum est salis in oleo
apposicio propter doctrine fidei confessione. sextum est
olei sancti ante et retro inunctio propter aptitudinem et
quod demones ad pugnam. septimum a qua benedicti
quod diabolus impugnanter extiores. et hec sep-
tem ad exorcismum pertinet. Ad catholicismum per-
tinet fidei instructio de qua debent instrui ad
baptismum venientes. Iam ad pueros dicit. Credo in
deum etc. Et patrem respondet per eis. credo. super
daturos ut credat et sufficiat per pueros qui usum
verbum non habent. Adulti vero debent per seipsos respondere.
Igitur hec duo catholicismum et exorcismum debent
baptismum precedere. Illa vero que sequuntur baptismum
tria sunt. quorum primum est crismatis unctio in vita
te que designt desensum spiritus sancti. secundum est alba ves-
tis que designt innocentie puritate. tertium est candelam
que in manu ponit que lumen regiminis designt
quod debet habere baptizatus in bonis sectandis
et in malis evitandis.

Pe. Convenit hec omnia operari in puero iam in natu-
tate a laicis baptizato seu ab aliis. **S.** non que-
ritur iam dixi exorcismum ordinat ad diaboli ex-
pulsionem. et catholicismum ad fidei instructionem. per
baptismum autem et diaboli elat et patrem in fide
firmi sunt. et iam per eo respondederunt. Iam non oportet
illa iterari sed solum illa que sequuntur baptismum.
Pe. Causa eorum debet precedere exorcismum an cathe-
cismum. **S.** In adultis debet spiritus precedere cathe-
cismum. quia in fide debent per se instruuntur.

opam

N

D

In p̄uulis uero q̄z nondū h̄nt v̄sum rōm̄s s̄c̄m̄
v̄sum eccl̄ie p̄cedit exorcism̄ ad expellēdū diaboli
p̄tātē ne int̄ eorū insidiet̄ ne recipiāt s̄c̄m̄tū
Suffiat aut̄ p̄m̄o eorū fidelū p̄ eis fidelib̄ in
sio rē petre de s̄c̄m̄to baptis̄m̄ tibi dixi. ro
go te ut ad p̄ns tibi sufficiat.

Petrus. De alijs s̄c̄m̄tis me doceas
et maxime de h̄is que annuēt̄ ip̄m̄t
q̄admodū ut baptis̄m̄. **G.** Tria sūt
s̄c̄m̄tēta q̄ ip̄m̄t annuēt̄ et s̄c̄ nō sūt mēa
bilia s̄ baptis̄m̄ cōfirmatio et ordo. De baptis̄mo
tibi dixi. De alijs duobus ad te nō p̄tinet. sed
a solis ep̄is ē eorū m̄s̄c̄io cōfēda. **Pe.** Aliq̄
tūlū de h̄is dicto. **G.** Petre p̄mo de cōfirmatiōe
que debet sequi baptis̄m̄.

Pe. Dic mihi que sit mat̄ia et q̄ forma sac̄ri
cōfirmatiōis. et qui debent cōfirmari et a q̄b̄
et in quo loco cōfirmatio cōfēnt̄. **G.** Mat̄ia
huius s̄c̄m̄ti ē oleū oliuariū et balsamū s̄m̄t
mixtū et vocat̄ crisma q̄d a solis ep̄is cōfēnt̄
et āno quolibet renouat̄ et uetus debet igne
cremari. **For̄** aut̄ s̄c̄m̄ti cōf̄m̄tiōis ē tr̄is.
Consigno te signo crucis et cōfirmo te cr̄iste
salutis in nōie pat̄ris et filij et sp̄s̄s̄ci amen.
Solus aut̄ ep̄s̄ p̄tinet hoc s̄c̄m̄tū m̄s̄c̄re
eo q̄ sunt in ḡm̄ ālaoz. et ad eos p̄tinet as̄c̄
bē fideles ad pugnā sp̄uālē ad quā obligū
cōfirmati. sicut ad reges et duces p̄tinet
as̄c̄bē milites ad pugnā t̄pālē et corpālē.
Papa t̄n̄ de p̄tēdine p̄tatis p̄t cōmittē
s̄c̄doti q̄ s̄c̄m̄tū cōf̄m̄tiōis et m̄iores ordies
Ad om̄s aut̄ v̄t̄usq̄ sexus p̄tinet h̄ cōfēnt̄
s̄c̄m̄tū suscipe qui v̄s̄ rōm̄s h̄nt. q̄z ad s̄c̄

tū mliac spūalis om̄s xpīam debent adnitti
 et nomē xpī confidēt confitei. Vñ p̄icilū est
 hoībus hoc sacmētū nō suscipe. iō ne eoz igno-
 rancia crassa quēdā cōtēptū gnāre videat
 bonū ē et consiliū ut moneant sepiq ad huius-
 mori sacmēti suscepiōnē et ad p̄edū ep̄m ut
 illud suscipiant. Debet aut ille qui hoc sacmē-
 tū suscipit eē ieiunq et confessq. In fronte
 uēo hoc sacmētū confert eo q est locus cui
 dens. vt cōfir̄t̄ plenaie et plena fronte cō-
 fiteat nomē xpī et se eē xpīanū. et nō v̄cūdet
 nomē xpī qz in illo sacmēto sp̄s dat ad robur.
 Debet aut ille q cōfir̄t̄ teneri ab a^o qn ab epō
 iūgit et sp̄cabit a cōfir̄to. n̄ refert siue a viro
 siue a femina teneat et hoc ut instruat ab eo a
 quo tenet ad pugnam spūalē spūalē et fidei
 cōfessionē. Debet etiā ille qui cōfir̄t̄ p̄ t̄duū
 portare ligaturū qua frons eius ligat̄ ppter
 crismatis cōsolationē. t̄duo in dñice sepulture
 significatiōnē. Et ad sacdotē in t̄na die accedē
 debet cōfir̄tus. et sacerdos cū sale et aqua ei
 frontē abluē debet in piscinā siue in loco sa-
 cro et secreto et ligaturū cōburē et cinēs
 in terrā cimiterij operiri.

Petr. 9. Ruc de sacro ordinis aliqua
 m̄ dicis. G. Cuiuslibet es. sufficient
 tibi sacmētū de quibq indiges erga
 plebē. pe. Aliq et pua a te de illo audire
 arpio q forte in pderūt put sp̄o. G. pete.
 pe. Quēo a te quid sit sacmētū ordinis. et
 si materiā et formā habeat. Et q̄t sūt sac
 ordines. G. Sacmētū ordinis ē qdā sig-
 culū ecclē quo spūalis p̄cis t̄dit cōfir̄ ordinā

to qz suscipiens ordina^t. Illa uero qⁱ porrigunt eis qⁱ
ordina^t sunt materia sacramenti ordinis sicut calix cu
vino et patena cu pane sacerdoti. Vn illa res que
pertinet ad ordinem que suscipit et dat^r in illo or
dine materia est illis sacramenti qui suscipit. sicut
subdiacono calix vacuus. acolyto tinctio cerei
et candelabri. exorciste liber exorcismorum. le^on
liber prophetarum. ostiario clauis. forma uero hⁱ
sacramenti est sermo epi et uerbu qdⁱ epi^s dicit in
illa porrectioe illarum reru dicens ad eos qui
ordina^t. Et uat^r epi^s in illa forma uerbo impato
dicendo. accipite uel agite hoc uel illud Vn por
rectio interi^{us} et uerba epi^s ad eos qui ordina^t s^un^t
de e^{ss}entia sac^ri ordinis. // Sunt aut^{em} septem
ordines et ordina^t omnes ad sac^ru ordinem eu
charistie. quoru quatuor p^{ri}m ordina^t ad dispo
nendu eos qui ad eucharistia accedunt dignos sus
cipientes et indignos repellentes. quoz p^{ri}m^{us} dⁱ
exorcista qⁱ p^{ro}stat^r demonib^{us} repellit ab energu
mib^{us}. Sec^und^{us} dⁱ hostia qⁱ expellit indignos
a consorcio fidelu et introducat dignos. Terc^{us}
dⁱ lectionari^{us} uel lector qui p^{er} sacre scripture lad
ne illuina^t intell^{ect}u fidelu. Quart^{us} est acolytus
qui defendo cereos deuotione excitat et acc^{en}
dit fidelu. Et isti quatuor ordines dicunt^r noⁿ sac^ri
noⁿ q^{ui} sac^ritate careant. sed q^{ui} noⁿ ordina^t ad tam
sac^ru sicut alij tres. In istis quatuor est co^mme^moria
m^unera. Tres alij ordines sac^ri dicunt^r q^{ui} refe
runt^r ad sacramenti eucharistie co^mm^unⁱcatione. quoru u
nus dⁱ subdiacon^{us} qui uasa d^{omi}ni corpus et sa
guis portat. id subdiacon^{us} accipit calicem de ma
nu epi^s sed vacuu. Vn subdiacon^{us} disp^ont ma
teria eucharistie. Sec^und^{us} ordo est diacon^{us}. qⁱ oia

dispensat sacerdoti et ministrat. Tertius ordo est
 presbiteratus qui eucharistia consecrat et sic isti 3°
 ordines ad eucharistia directe referunt. q^o sub
 diaconus materiam ordinat et offert diacono. et
 diaconus offert presbitero eam et presbiter eam consecrat
 et istas tribus ordines est communia aeterna.

De. Quo potest ordo esse unum sacramentum cum sint sep-
 te ordines. **R.** Sacramentum unum unitate perfectionis
 sicut finis. sicut dicit dominus ad quam edificanda multi
 concurrunt. sic omnes ordines ad unum ultimum actum
 dicit eucharistia. tamen non dicit unum unitate individui sibi
 unitatis vel communione. cum unus ordo esse possit in
 alio. **De.** Numquid in quolibet istorum septem ordinum
 imprimatur character. **R.** Etiam in singulis ordinibus
 characteres imprimuntur et distinguunt inter se sicut or-
 dines distinguuntur et ad ultimum characterem scilicet
 presbiteratus unum. et imprimuntur character in quolibet
 ordine in traditione instrumenti apti ad illum ordi-
 nem qui recipit cum debita forma verborum quae ab episcopo
 proferuntur. sicut in traditione clavis ecclesiae character ostendi-
 tur imprimi. In traditione libri prophetiarum character
 leonarius. Character episcopatus in traditione libri ex-
 orationum. Character acolyti in traditione candela-
 bri vel vireoli sive vasis in quo ponitur vinum et aqua
 pro consecratione et illud amiserat subdiacono qui
 ibidem vinum ponit. Character vero subdiaconi in
 pinnis in calice vacui consecrati traditione pectus
 in tergo cum debitis formis verborum episcopi characteres
 imprimuntur. De duobus autem aliis ordinibus scilicet diacono-
 ni et presbiteratu. Quidam dixerunt quod characteres im-
 primuntur in manibus imprimere et hoc non placet aliis
 eo quod character imprimi in traditione alius competet
 ad illud sacramentum ut dicitur est. Unum licet per manus imponere

dat plenitudo gr̃e ad am̃stinationē sac̃m̃entorū sic
sacerdoti q̃ p̃ncipali et diacono q̃ m̃istro. tam
caracter imp̃mit ad modū rerū in tr̃idiciōe adeo
p̃tinetū. Vnde q̃ius p̃ncipalis actus sit dyato
in portare corpus xpi cū patena et sanguinē cū
calice disponē. tñ in sua ordinatiōe nō p̃t exp̃m
p̃ tr̃idiciōe vasorū tm̃. cū hoc debet subdyatōno
hec p̃ tr̃idiciōne mateles corp̃is xpi in patena.
cū sacerdoti qui ē p̃ncipalis solū debet p̃amb in
patena et vinū in calice. et nō corpus et sang̃.
Is q̃tū ad actū sc̃ndariū qui est m̃legēdo ewā
diat caracter imp̃m in tr̃idiciōe libri ewāgelior
cū debita forma ūborū epi. **Sili.** dī in ordine
sacerdotali caracter imp̃m in tr̃idiciōe p̃amb in
patena et vinū in calice cū debita forma ūborū
epi. q̃ p̃ncipalis p̃tās sacerdotis est cōsecrē pa
nem in corpus xpi et vinū in sanguinē. Et hac
p̃tātē dedit p̃us xpc añ passionē suā discipulis
suis cū dixit. **hoc facite in mea cōmēoratiōe.**
Sed sc̃ndarij sacerdotis actus ē solū et ligare
fideles et disponē ad eucharistie suscepciōne.
cui p̃tātē accipit p̃ manū ip̃os cū dicit epc
Accipite sp̃m sc̃m et hoc p̃tinet ad corp̃ xpi
m̃sticiū. Et q̃ sac̃m̃entū ordinis p̃ respiciat corp̃
xpi verū q̃ m̃sticiū. Ideo dī caracter imp̃m in
rerū tr̃idiciōe cū forma ūborū epi. Ex quibz sa
c̃m̃entū euka. confiat s̃ in pane in patena et
in vino in calice. **Sili.** in vinctiōe manū sacer
dotis non imp̃mit caracter sed solū fit vinctio
sacerdotū manibz ut eis tangat corp̃ xpi sicut
calix m̃ungit ad cōtmedū sanguinē. et patena
ut cōtineat corp̃ xpi. **Sili.** sc̃as q̃ ex vesti
sacris caracter nō imp̃mit sed solū ex eis figt̃

ydoneitas que in sacerdote et ministris eam debet.
 pe. Quia de vestibus sacris mentione fecisti. dic
 imus quid significant. et ad quid ministris eam
 ordinate sunt. **G.** Ornatus vestimentorum extio
 ri sunt ornatum interiore morum quem habere debent
 qui ad divina tractanda accedunt. Quedam autem ves
 tes requiruntur in superioribus ministris que non requiruntur
 in inferioribus. et quedam sunt communes omnibus et sunt
 tres vestes scilicet alba amictus totius corporis cooperiens
 riens que sunt puritate vite. Et amictus hume
 ros tegens quo sunt fortitudo bonorum operum max
 ime ad divina officia exsequenda. Et cingulum
 quod sunt repressio carnis. Subdyaconus uero
 hoc habet duos manipulos quod sudarium ad exter
 iorem humilitatem oculorum ad eam omnem negligentiam
 circa divina mysteria eo quod primo ad sacramentum
 tractandum subdyaconus admittitur. Habet etiam a
 tunc scitum per quam doctrina apostolica in legendo ap
 plicatur. quod uita apostolica strictior est quam doctrina
 legis. Dyaconus uero super hoc habet stola
 a sinistro humero usque ad dextrum tendens ad
 significandum fortitudinem in tolleranda aduersa
 tione. Habet dalmaticam largam ad significandum lar
 gitatem in dispensatione sacramentorum. quod dyaconus
 per dispensationem sacramentorum potest quod sanguinem
 christi dispensat. In dispensatione uero requiritur lar
 gitas. Sacerdotibus uero in utroque ponitur stola
 ut ostendat stola quod plena potestas dispensandi sa
 cramentis sibi datur. uel dicitur per hoc significat ar
 ma iusticie a dextris et a sinistris in suscep
 tione aduersorum et per humum. et ideo stola descendit
 usque ad inferiora. Super humum additur ansula ronu
 da ad signum caritatis. que est superius a omni uir

tutū q̄ s̄ardos cōsecrūt s̄ac̄mētū caritatis s̄ eucharis-
tiā. In ep̄is aut̄ plūm sup̄ addūt s̄ calige ad sig-
nificandū r̄atūdinē gressū t̄ affrū. **S**ondalia
ad signū cōtēptū terrenor̄. **S**ubancetū quo s̄to-
la ligat̄ cū alba s̄igt̄ amorē hōne statib̄. **T**ūm ta-
laris s̄igt̄ p̄seuerāciā in aggressiōe arduorū in bo-
nis opib̄. **D**almatica s̄igt̄ largitatē in opib̄
m̄e resp̄ciū indigēciū. **A**nulq̄ s̄igt̄ disp̄saciōnē
car̄e. **P** cyrotheas s̄igt̄ cautela in ope. **P** mitra
s̄igt̄ s̄ciā et doct̄ina utriusq̄ testamētī s̄ noui et
vet̄is vñ duo cornua habet. **B**aailq̄ aut̄ pasto-
rale des̄igt̄. q̄ debet colligē vagos. et hoc des̄ig-
nat baail s̄apes. et debet p̄ungē lentos et h̄
des̄igt̄ stimulḡ in pede baact̄ vñ. **C**ollige sus-
tentā stimula vaga morbida lenta. **S**ed ulte-
rius archiep̄i h̄nt pallū in signū p̄uilegiatē
p̄latib̄. q̄ p̄ncip̄s ē archiep̄ ep̄orū subditor̄
vñ et pallū s̄igt̄ torque aureā q̄ solebāt legi-
time certantes accipe. **E**cce significaciōez vesti-
ū audiūsti. **P**e. **P**ūq̄ corona ē ordo. **S**. nō.
sed signū distinctū m̄strū car̄e a plebe q̄.
Sili. p̄ tonsurā clericali deputat̄ quis ad cultū
d̄m̄i nō ad s̄ac̄mētū t̄nctūda. sed ad laudes
d̄mas d̄cēdas et canēdas. vñ tonsur̄ fit ī mo-
dū corone q̄ reges sūt s̄ se et alios regētes
et ī deū regnū h̄nt. et deo seruire regnare
ad eū finem sūt deputati. **S**ili. fit ī m̄sioē
capillorū ad des̄ignandū renūciaciōē sup̄fluoꝝ
terrenorū. quia clerici se nō p̄tē sue h̄editatis cō-
stituit et se h̄dē sūt. **S**ic enā ī sup̄iori p̄te m̄-
p̄tis fit ad des̄ignandū q̄ semp̄ deūt oculos m̄-
tis h̄rē ad deū eleuatos. **P**e. **P**ūquid ep̄is-
copatus ē ordo. **S**. **S**ciās q̄ d̄nt̄ ordo d̄ic̄

vno: scdm respem ad corpus xpi veri: sed ad consecra-
 ne hostie et sic ordo e sacramentū. et isto: epātus e
 ordo. qz epē nō habet supiore pntē a sacerdote
 qm ad cōsecrationē corpus xpi. Alio mō sūt ordo se-
 cūdiū officii. Scēdū q est q dā officii qūdā acti
 omī sacriū et sic at epē habeat pntē respai corpus
 xpi miseri qd e etiā in actibz ad sacriū pncipatū
 pntētibz. sic isto: epātus dī ordo qit: nec e sac-
 mētū sicut sacramēle. vñ epātus dependet ab or-
 dīne sacerdotali. et epāus sū pntis p̄suppōit ordinē
 sacerdotalē. Quia nullū p̄t epālē pntē recipere
 nisi p̄us eīt ordīnatus in sacerdotē. qz pntis sac-
 dotalis nō solū e pntis iurisdīcōis. sed etiā ordi-
 nis. put ordo sūdo sūt qit et large.

Pe. Rūquid p̄t alij sacerdotes ab epibz ordines
 conferre. S. Collatio ordinū aliau p̄t quēre
 dupli. Aut iure q̄i tōe sue ordinarie pntis. et
 sic solū epī pnt quoscuqz ordines conferre. qz ad
 eos p̄tmet instāle mīstros in etiā solū. vñde
 peccat epī qn sciēt indignos p̄mouēt. Alio:
 collatio ordinū aliau quēit ex indulgētia firi-
 giali uel spēali tōe cōmissionē dñi pape. et sic
 alij sacerdotes nō epī pnt mōres ordines con-
 ferre nō tñ maiores. Pe. Rūquid nō bapti-
 zatus et nō cōfirmatus p̄t sacros ordines suscipere.
 S. Sacmētū ordinis de nātate p̄suppōit sac-
 mētū bapm. vñ si aliquis nō baptizatus p̄mouē-
 t ad sacros ordines seu ad sacerdotiū nō eēt
 sacerdos nec posset hostiā consecrē n̄ absolue
 in foro p̄nali vñ deberet scdm canōcē bapti-
 zari et iteātō ordinarī. scā si an baptisimū q-
 mouēt in epīm epē nō eēt. et si aliquos ordi-
 ret. ordīnati nō eēt. nec ordinē reciperent.

Quintū autē ad sacramētū cōfirmatiōis. scias q̄ de nātū
tate sacramēti ordinis nō p̄supponit sacramētū cōfir
mationis. q̄ congruū ē q̄ ille qui accedit ad sac̄
ordines suscipiendos habeat oēm illā p̄fationē
que requirit ad fidei cōfessionē p̄ quā aliquis efficit̄ fir
ydoneus ad executionē ordinis. hoc autē p̄t̄ sa
cramētū cōfirmatiōis. et sic caracter sacramēti de iūritate
p̄supponit caracterē bap̄m. *q̄b̄ q̄b̄*

vi De. Quot sunt q̄ impediūt ad suscepciōē or
dinū. *vi* Quedā sūt que simpli impediūt sus
cepciōē ordinū. et quedā q̄ impediūt solū ex
ecutionē nō ordinis suscepciōis. p̄mū qd̄ impedit
ordinis suscepciōis ē sex i femine. q̄ mulier
simpli sacramētū ordinis suscipe nō p̄t. sed solus
vir. nī sit p̄ma ymago dei. mulier autē yma
go viri ut dicit apls i ad corinthios m. vñ h̄et
mulier vocet̄ dyaconissa in abbacia. hoc nō
ē rōne ordinis. sed q̄ officiu ad matritas o
mnia legēdi. Sūt autē plura q̄ nō impediūt sus
cepciōē ordinis. sed magis executionē. Quorū
p̄mū ē deficiēs cognitiōis et discretiōis ut se
pui et amētes qui usu rōnis carent. vñ h̄et
possint ordinē suscipe. p̄uat̄ tñ executionē.
q̄ executio requirit discretiōē vñ in quibus
dā ordinibz requirit̄ etas discretiōis ex honel
tate cōgrui sicut in duobz mōribz. sed ad
ulta etas requirit̄ in alijs de nātūte sacramēti
q̄ in sacmēto cōfer̄ p̄tas que p̄t̄ alicui cōpetē
q̄ius nodū sit ydoneus ad executionē. vñ
sciendū ē q̄ in infancia cōpleta usq̄ ad duode
cīmū p̄nt duo p̄m mōres ordines suscipi. A
duodecimo aīno usq̄ ad vicesimū p̄m aīnū. p̄nt duo
mōres ultimi suscipi. A xxv aīno p̄t̄ subdia
conatus suscipi. a xxv subdy dyaconatus. A

xxx. filii plebati. Tercio filii completo p[er] q[uo]d m
 ep[iscopu]m eligit. Veru[m] t[ame]n p[ro]p[ter] n[ati]tate[m] e[cc]le[si]e et p[ro]
 donitate p[ro]p[ter] p[er] ordi[n]ib[us] ex d[is]p[en]sa[t]io[n]e
 ep[iscopu]m anticipari. Ea[m] q[ui]a p[ri]m[us] ordi[n]ib[us] m[aj]ores
 eade[m] die tradu[n]t. Ep[iscopu]s uero ep[iscopu]s n[on] p[ot]est n[on] ex
 dispensa[t]io[n]e d[omi]ni i[ps]e anticipari. // Secundo ser
 uitus impedit ordi[n]e[m] sacri q[ui]n[on] ad exequa[t]io[n]e[m]
 q[uo]d seru[us] n[on] p[ot]est se alie[m] m[an]cipare absq[ue] licentia
 d[omi]ni cui[us] e[st] seru[us]. et p[er] ordi[n]e[m] h[omo] m[an]cipat[ur]
 d[omi]no officio. Veru[m] t[ame]n si seru[us] ordinet[ur]. carac
 tere[m] recipit et ordi[n]e[m]. cu[m] libertas n[on] sit de
 e[ss]entia ordi[n]is sed exequa[t]io[n]e caret. Vn[de] si seru[us]
 ordinet[ur] d[omi]no nesciente uel n[on] co[n]sentiente redi
 get[ur] in p[re]senti[am] seru[itu]t[is]. n[on] ob stante q[uo]d sac
 ramentu[m] ordi[n]is recipit. // Tercio homicidu[m] i[ps]e
 dit sacri ordi[n]e[m] n[on] de n[ati]tate sac[ra]mentu[m]. sed
 de ro[ati]o[n]e p[re]cepti q[uo]d g[ra]uat[ur] sac[ra]mento euba[n]t. p[ro]pter ho[mo]r[um]
 effusione[m] sanguis. Vn[de] homicida et consules
 homicidu[m] fieri q[ui]cu[m]q[ue] m[od]o fiat. siue co[n]sentie[n]s
 ut iudex uel aliq[ui]s irregularis effiat[ur] et h[ab]et
 in iudiciu[m] n[on] p[er]tinet. Veru[m] t[ame]n si homicida ut
 co[n]sentie[n]s homicidio suscepit ordi[n]e[m] ut p[ri]us
 m[un]d[us] su[m]p[er]it. sed exequa[t]io[n]e caret. Si
 uero aliq[ui]s m[er]it[us] fiat ho[mo] i[n]sua[n]t[er] d[omi]n[u]s opam
 rei licite. et adhibens o[mn]i[m] diligenti[am]. nec ho
 micida iudicat. nec irregularis effiat[ur]. nec p[ro]
 hibet[ur] a suscep[ti]o[n]e ordi[n]is. Ille t[ame]n qui i[n]sua[n]t[er]
 occidit ho[mo]s. h[ab]et opam dedit rei licite. s[ed]
 debita[m] diligenti[am] n[on] adhibuit siue se defendendo
 siue alio m[od]o. irregularis effiat[ur]. et p[ro]hibet[ur]
 a suscep[ti]o[n]e ordi[n]is. // Quarto illegitimo i[ps]e
 dit a suscep[ti]o[n]e ordi[n]is n[on] de ro[ati]o[n]e sac[ra]mentu[m]. s[ed]

de rōe p̄cepti ap̄t̄ honestatē sac̄mētī ad quā req̄-
rit̄ claritas fame et originis que viciat̄ ex vici-
oso origine. Verūtn̄ si p̄cipiat̄ suscipiat̄ ordi-
nes illegit̄ie natus amictōm ordinis suscipit. Et
executioē caret nisi fuit cū eo dispensatū. Quia
beo ut dcm̄ ē in sac̄mēto ordinis ap̄t̄ honestatē
req̄rit̄ claritas fame in quolibz ordine cōstitut̄
quis dux aliorū in rebus diuinis. Iō de rōe p̄cep-
ti et nō de nātate sac̄mētī req̄rit̄ in ordinato
bonitas et vite sanctitas. Vn̄ si malis cū con-
sā p̄at̄ mōribz ad ordines accedit t̄q̄ p̄sup̄uo-
sus mōribz peccat. nichiloz tñ ordine suscipit
nec ap̄t̄ hoc req̄rit̄ q̄ ille qui ordiat̄ sit v̄rgo
q̄ v̄rginitas nō req̄rit̄ in suscepcōe ordinis
q̄ in suscepcōe ordinis nō cōfērt̄ q̄b̄ i sp̄osu-
cat̄ sed magis in mīstrū sp̄osi cat̄e s̄ xpi.
In velatiōe tñ v̄rginū req̄rit̄ v̄rginitas q̄
p̄ hoc desiḡt̄ integritas sp̄ualis mīmonij et
clestie ad xpm̄. q̄ xpc̄ elegit sibi eccl̄sīā nō
h̄ntē maculā neq̄ rugā ut dicit apl̄us ad eph̄.
Vt̄ cū iō n̄ cori dī. Despondi em̄ vob̄ v̄m v̄ro
v̄rginē castā exhibē xpo. Vn̄ licet aliqua viola-
ta uel corrupta p̄ violenciā a viro nec cōsensu
tñ nō velat̄ quibz nō p̄dit v̄rginitatis gl̄am.
De hac aut̄ materia in sc̄ptis require. q̄ ad te
nō p̄tinet sed solis ep̄is. // Quidō impedit
ordinis suscepcōnē n̄r̄imōm̄ nō de nātate sa-
c̄mētī. sed ut p̄us de rōne p̄cepti. q̄ si v̄r-
cia cōiugat̄ ordine suscipiat̄ amict̄erē susci-
pit. sed caret ordinis executioē. q̄ ordinē ē ānc̄ra
cōt̄mēcia. Vn̄ aut̄ sui corp̄is p̄tātē nō habet
sed mulier iō semp̄ tenet̄ debitū reddē v̄roi
ip̄e tñ p̄uat̄ iure suo petēdi. Si uēo v̄r ex

P

consensu mulieris ad ordines accedat et ordinem sus-
cipit et ordinis executionem. **N**on tamen tenetur perpetua
continentia vouere et hoc tenetur in eadem occidit. **S**e-
cundo tamen est in eadem occidit apud grecos de quo plenus
dicitur Iherus cum de mundo tractabitur capitulo xxxvii.

Sexto bigamia impedit ordinis susceptionem quia per biga-
miam signum ecclesie quod est una unus deletur. **I**deo biga-
mus sacros ordines non potest suscipere sed est irregularis
et hoc est de ratione precepti et non de necessitate sacri quia
si accedit ad ordines characterem recipit sed executionem
careat. **P**apa tamen ex plenitudine potestatis potest cum biga-
mo dispensare et episcopi quantum ad minores ordines
potest tamen cum ipso dispensare. **D**e. Quomodo contrahitur
bigamia et quot modis. **E**t bigamia contrahitur ex
carnis disione ex unico matrimonio predece sicut
cum quis duxit corruptam ab alio et eam cognoscit
et tamen est quod si quis cognoscit plures mulieres fornicaria-
one concubitu sui in matrimonio sui ex matrimonio non ef-
ficiatur irregularis. **S**ilicet si ducat in uxorem quam prius
cognouerat dum tamen ab alio cognitus non fuit non ef-
ficiatur irregularis. **S**ilicet si cognita fuit ab alio et
eam agnoscit concubitu fornicario dum tamen eam in uxore
non duxit non efficitur irregularis. **S**i tamen cor-
ruptam duxit et eam cognouit bigamus efficitur
et irregularis. **E**t contrahitur bigamia sex modis uno
quo ad hoc plures uxores legitimas et eas carnaliter
cognoscit. **S**i tamen eas duxit in uxores et diuisis tem-
poribus et una decedat antequam cognoueat eam non per hoc
efficitur irregularis. **S**ilicet si ducat plures antequam
secundam cognoueat. **P**roinde quoniam diuisis temporibus hoc plures
uxores unam de nunc aliam de futuro et ambas cognoscit
carnaliter. **T**ertio est quoniam et hoc potest duas uxores unam

de iure 2 alia de fco 2 abas cognoscat. **Quinta** qñ
vidua a priore viro agnita duxit et cognoscit.
Quinta qñ duxit i vxore corrupta prius ab alio
et ea cognoscit. **Sexta** qñ piam vxore cognoscit
p qñ fuit in dō adultera. **Septimo** vitium membri
2 defectus impedit susceptionē ordinis vt pñ nō
ex nritate sacri si pcepti et si talis defectus sit
q macula nōbile trahat p qñ daltas fama pñ
2 fama obscurat vt absqz manq nasi 2 hqñ
hic nō si accedit caractere rāpiti executione caret
Octavo suscipe ordines furtive vt pluries i vna
die pñat ab executione licet rāpiat ordinē vñ eorū
pñ ē deponitio 2 si pñ lata fuit exco solq pñ in eis
dispensat. Si vñ nō fuit lata pñ epō dispensat
2 maxē i mōribz ordibz vt si claustrū intrauit
Si vñ dō pñoneat p salutē ad ordines pñ accipit
sacerdotiū atqñ sit dyaconus vt dyaconus atqñ sit
sbdyaconus si hoc ex malicia fecit debet deponi
Si tñ ignorat hoc fecit dñ s i pñ pñtia ab
epō 2 iterū caret executione ordinis q p salutē
accipit quousqz ordinē pñmissū suscipiat.
Nono illi q ab hētiis epō pñoneantur quis
recipiat ordinē nō tñ executionē ordinis. Vñ epī
sismatici degradati hēti 2 ab eam pñsi qui
scdm formā ecclē catholice cōsecrati s vñ a pñ
qferat q i qsecratioe epī dat pñas q pñ
manet i eo qñ nō tñmat caracter q pñ q
qñ recōsiliat ab eam nō iterū cōsecrat et iō
pñatē qferedi ordines nō amittit. Sed cōferre
eos pñt vñtū grām q qferat tñ illis nō cōfess
eis q ab ipō sacra trāpuit nō pñ tēfficiā sa

cramentorum q̄ offerunt. Sed p̄ p̄m recipiēti sacer
 ab eis sacra p̄ eū p̄hibitiōe et iō exequutiōe nō
 recipiūt ordinē licet recipiāt sacra. In oibz p̄dictibz
 teneas q̄ si s̄ d̄spediētiō p̄dictis p̄dictis ad oīes p̄dictis
 amittat sacra recipit s̄ nō ordis exequutiōe. Excepto
 p̄o p̄dictis de sexu fēmine q̄ n̄lī n̄lī caractere recipit
 nec ordis exequutiōe. Hic ad p̄ns de sacro ordis
 ē sufficiat. Si aplīq̄ cupis scire ad canones ad doctor
 scripta currere

De. d̄ n̄ vlt̄ nūq̄ peccat mortalit̄ q̄ s̄ n̄lī
 do sacerdoti i p̄ns mōrli. **S.** sic n̄tate cessat
 Quia q̄ lege agit q̄ p̄cepit q̄ n̄lī ē iuste exe. d̄mā
 quat̄ talis aut̄ p̄ns iustū ordinē iuste exequitur
 2 iō peccat mōrli. Verūm i t̄m n̄tatis licet s̄
 licet layco i n̄tate baptiz̄ sic et licet sacerdoti
 i n̄tate ministrare sacra v̄ ordinato ordinē suscep
 tū s̄tine exequi tū p̄posito emendatiōis. Et sc̄d̄
 q̄ q̄ dū mīster p̄ns ab eā sustinet̄ p̄dictis ei
 p̄t ab eo sac̄ suscipe qm̄ hoc ad ē ei obligatū t̄p̄
 n̄tatis p̄ n̄tate tū nō d̄z ab eo suscipe sacra
 nec enī ad ministrandū t̄ducē q̄ enī t̄ducet ad peccandū.
De. nūq̄ ordiat̄ tenet̄ dicē horas canonicas 2 officiu
 d̄mū. **S.** tenet̄ eē tū suas q̄ ad horas canonicas et
 officiu d̄mū ad dū rōe tenet̄. Una rō 2 p̄ ordinē
 susceptū cui d̄mū officiu ē anexū ad r̄ferendū deo
 gr̄as cū ordinatū 2 ad sūm off̄ p̄ficiū vōuit 2 or
 dinavit. 2a rō 2 p̄ b̄ficiū susceptū q̄ q̄ altari vūit de
 altari seruit 2 q̄ ob pigr̄iā omittit peccat.

Petrus q̄ sacra eucharistie sequit̄ sac̄
 ordinē sac̄ ordo ad ipm̄ ordinet̄ de ip̄o me
 doctas. **S. petr. p̄e.** Quis q̄ d̄t eucharis
 tia 2 ex quibz sacra eucharistie effiaat̄. **S.** Suba
 d̄t b̄d̄ gr̄a ab enī qd̄ ē bonū 2 charis qd̄ ē gr̄a q̄
 b̄d̄ gr̄a q̄ i ea tota gr̄a plenitudo cōtinet̄ s̄z filij

A
vin

I de i sacro altaris. Et sicut a sacra ex materia et for
constituitur sic i sacra eukae. **De** de ut pinit q
sit ma eukae. **S.** panis i vinu qz vult verbor
q se for h9 sacra munit panis i corp9 x i vinu
i sanguine. **De.** de quo pane fit sacra. **S.** de pio
tritico vl de frumeto soluto eo q x grano frumeti sa
copauit i io de pane alte9 grani no fit hor sacra
s de spelta auena ordeo i h9oi vinu si aliquantu de
h9oi granis misteat cu frumeto du in spem frumeti
no mutet no tpedit qui ex illo pane possit sacra
celebrat. Aliud in eet si illo9 grano9 cu frumeto q
spem frumeti mutet qz sic ex illo pane no bn
celebraretur. **De.** tne iste panis de quo cebra
asung vl fermentat9. **S.** de vtroq celebrat pdm
consuetudine dulcay eatay. **Ena** cui rona ex ay
mo qfiat qz ex tali pane credit qfesse x qz pma
die azio9. **Ena** vo orientalis sz greco9 celebrat
ex frumeto ad detestatione hesis nazareo9 q am
legalia mistebat consuetudo nra latino9 p ronalior e
De. Quide requit vinu ad celebrandu hoc sa
cramentu. **S.** Ad designadu effm h9 sacra q e le
ticia spualis qz vinu letificat cor hoto. **De.** de
quo vino qfiat. **S.** soluto de vno vno vitis q
de hoc vino x qfetravit. qd pz cu dixit no biba
aut de genimie h9 vitis. **Sile** x copauit se viti
cu dixit Ego su vitis va i vni ex do vino no
celebrat nec effia sacra utpote de vno mala
granato9 pomoz piro9 i h9oi qz no d9 ppe vinu
s hmores. **Sile** nec ex pio aceto cu sit corruptu
vinu. ex aceto in aliquantu i no totu corruptu
bn posset qfia **Sile** nec agresta vl vnzio no qfi
at qz lig sit i via ut fiat vinu nodu in e vinu.
Ex musto in i naitate pt q spem vini h9 phibe

in ne ex musto puro statim ex una calice impresso cele-
bretur in eius puritate. sic et in hac huius sacri est unum et
panis de frumento et vinum de vite

De ad quod mustum aqua cum vino cum mustum. **S**icut de
ita panis est ad memoriam passionis christi quod cum sanguine aqua
fluxit de latere eius. 1^a et quod per hoc designatur unum populi
fidelis ad ipsum christum quod aqua populus christi designatur unum apostolum
aque uitae non potuerunt extinguere id est populi multum

Terna ratio est per institutionem factam quod probabiliter creditur assignata
quod per hoc sacramentum trinitas unum aqua per mixtum secundum morem
illius terre unum populum in bibite vinum quod mustum vobis nec
sufficit quod alius per sacerdos aqua cum vino et calice ponat
ut per dyacocon ex precepto sacerdotis eo quod sacerdos medius
est inter deum et ipsum et oppositio aqua et dolos vel in vase a di-
co non sufficit per populi significationem. **De si aqua non ad-**
mixteatur cum vino nonne tripliciter celebratur sacri. **S.**

non quod aqua admixtio cum vino non est de eadem sacri et in
illa per sacramentum officii peccatorum in quod facit illa apponere
distingueret. **De. nunc de aqua tunc quoniam de vobis exponendum.**

S. non si in minima quantitate ut sit statim absorbeatur a vobis
et quantatur in vinum. **De. quod per virtutem vobis quod per**

huius sacri transbatur panis et vinum in corpus et sanguinem
christi unde non quod sit illa via quod sit per eius. **S.** ista sacri

due sunt forme una sit panis et aqua sit vinum. **S.** per vobis
quod sit panis est quod transbatur in corpus christi et hoc. **Hoc est enim**

corpus et meum. **Unum enim hoc vobis accipite et manducate non**
sit de eadem forme sed sola illa vobis potest. **S.** si sacer-

dos non populus dicitur sit sit panis cum ita de officio dicitur
peccatorum transgrediendo esse institutionem. **S.** per vobis sit vinum

quod transbatur in sanguinem est hoc. **Hic est enim calix sanguinis**
mei novi et eterni testamenti in multis fidei quod per vobis

et per multis effunditur in remissione peccatorum **S.** scias
quod istorum vobis solus 1^a via sit de eadem forme et quibus
tota virtus sacri consistat si hic est calix sanguinis mei.

E

ff

S

consecraret

¶

alia ūba nō sūt de essēcia sacmēti. sed qdā
 eorū declarāt usum sacmēti. sicut illa. acci-
 pite et māducaite &c. Et quedā sacmēti
 efficiētia sicut illa. noui et etnī testamētū.
 Sili hęc dāo em. nō ē de essēcia forū.
 sed institūde ecclē. Vñ si quis illā dimittet.
 cōfirēt. nec sacmētū impediret. sed pā-
 ret. Rō etiā q calix hic pōit mēthā
 et silitudināie p passionē xpī. Itē scias
 q cū corpus humanū nō sit sine sangūe
 nec sangūis nec sine corpore. Ideo in cō-
 secratione pō fit cōfissio in corpore. et ex nā-
 li cōcomitācia in aīaz et sangūe. et ex
 nāli cōcomitācia in corpore et alia q hūanū
 sequūt sangūe

h

De si sacerdos solū cōsecrēt corpus
 et nō cōsecrēt sangūe. nūqut eēt ibi
 verū corpus xpī cōsecrētū. **G.** pmo uerū
 corpus xpī ibi est sub illis spēbq ūtute ūbo-
 rū que ad cōsecrationē corpis p tmet. hęc
 nūq sangūis cōsecrēt. Vñ errauerūt
 quidā et in hēsīm lapsi sūt qui dixerūt q
 vna forma expectat aliā. et q nō est ibi
 corpus donec post pīanōnē uerborū san-
 gūis. hoc em est ydolatrie. q sic sacerdos
 elenādo hostiā corpus xpī nō indicaret
 p plo. sed eēt solū erroneū dicē et hēsīs
 q ibi ē verū corpus xpī

I

De. Cū in sacramēto sit uerū corpus et
 uerū sangūis xpī. quō manēt illa accidēcia
 et hī q corū uiuū sequūt. Si etiā de sangūe p p
 cōuerāio ī sangūe

que videm⁹ et sentim⁹. sicut dulcedo albedo
 magnū pū et huiusmōi. **S.** Illa accidētia
 que vides et sentis vitute diuina p se ma
 nent que pū erunt in subiecto pamb et
 vin et sine subiecto sunt. et post cōsecratio
 nē eandē vitute retinet vitute diuina quā
 pū hēbant in subiecto qz et frīgūt et
 putrescūt et corrūpūt. **Un** fractio illa
 p sacerdos facit nō est in corpore xpi sed in
 accidētibus et spēbus. sicut nec putrefactio
 sed in accidētibus et spēbus. et ex eis vi
 mes gñant

De. Quid de vmbus ex eis gñant fa
 ciendū ē. **S.** Conburi debent et cinis in
 piscinā repom. Sicut alia aīalia mures et
 murescūt ibi raptē sūt sūt conburende. et illud
 qd sū p de hostia debet sacerdos sumē
 si possibile sit absq pīculo. **S.** uēo nō pos
 sit tūc sunt ptes hostie cū omī reuēcia re
 seruāde. Et eodē mō faciendū ē de hostia
 masinata ab infimis et p uomitū reiecta
 qz qdū manēt spēs. manet sub ipā corpore
 xpi. et sō si possint sumi sine pīculo. sumē
 de sunt. et in hoc sacerdos assumēs multū
 mēt. **S.** uēo non pnt sumi absq pīculo ser
 uāde sunt ut dcm ē

De. De sacmēto scdm se factis in dyista.
 nūc de mīstro pīa et ei⁹ dispōne in dīcīs
S. Sacerdos ē mīster hui⁹ sacmēti. et ad
 hūc pmet solūmō celebratio hui⁹ sacmēti

11

De. **Q**uod ieiunium debet esse sacerdos qui celebrat et confessus. **S.** Nec ieiunium nec aliquis paucis requirit de necessitate ad celebrationem huius sacramenti. sed sola ordinis sacerdotalis suscepcio. Quia et heretici et schismatici et degradati et excommunicati et priuati et non confessi possent hoc sacramentum conficere quibus peccarent quod mandatum ecclesie. propter tamen reuerentiam sacramenti et ecclesia instituit ut sacerdotes ieiunium ad celebrandum accedant. et confessi seu contriti. ne ad dominicam communionem eorum assument sacramentum.

12

De. **Q**uod sacerdos post potationem aliquam aquae vel suppositionem alicuius medicine potest celebrare cum ab ecclesia reputetur ieiunium. **S.** Ut prius dictum est quantum est de necessitate sacramenti potest. quantum tamen ad reuerentiam sacramenti et institutionem ecclesie non potest. Scias tamen duplex esse ieiunium scilicet ieiunium cum ecclesia quod habet fieri propter carnis mortificationem. et illud non soluit propter suppositionem aque uel medicine. et hoc ieiunium non requiritur in celebrando. Aliud ieiunium est nature quod dicitur. potationem cuiuscunque rei siue aque siue medicine. quia nichil in corpore suscipit. et tale ieiunium requiritur in consecrando. Et incipit hoc ieiunium in media nocte. quia tunc dies naturalis incipit. Unde si sacerdos post mediam noctem assumpsit siue aquam siue medicinam debet in sequenti die a celebratione cessare. et a comunione nisi cum infirmitate. quia ab hac regula excipitur infirmus. Si uero aliquis ante mediam noctem sacerdos assumpsit. potest sequenti die

celebrare et alius ratione recipe ^{ut} refert
 si post illam supationem dormierit. uel non dor-
 merit. quia dormitio est solius sedationis perturbatio.
 ratione metus. nec requiritur ad consecrationem.
De. Rursum reliquie ciborum remanentes inter-
 dentes in ore. soluiunt ieiunium nature. et
 consecrationem impediunt. **S.** Tales reliquie
 ciborum. si casualiter et non ex proposito transglu-
 tiuntur non soluiunt ieiunium. nec celebrationem
 aut supationem eucharistie impediunt. Sicut enim
 aqua modica uel unum quibus os abluunt non
 impedit. cum omnia talia solum per modum salutis
 transglutiantur quod vitari non potest. Verumptamen
 in omnibus talibus bonum est abstinere si neci-
 tas non occurrat propter retentionem sacramenti. et
 precipue quando aliquid parum exierit fuit supatum
 cum salua in quantitate maiori. Igitur scias
 quod ieiunium nec requiritur ad celebrationem et sup-
 ationem eucharistie. ut saltem nichil fiat nec
 transglutiat quod vitari possit post mediam
 noctem aliud a salua. nec ad hoc ualet
 illa dormitio quod dicunt aliqui. quod postquam dor-
 merint possunt celebrare. quia ieiunium non repu-
 tat ieiunio naturae. sed potius ieiunio carnis.
De. Si sacerdos ad celebrandum accedit non co-
 fessus nunquam peccat. sicut praeterit accedendo
 non ieiunans. **S.** Sacerdos accedens ad celeb-
 rationem. uel alius ad eucharistie supationem cum
 conscientia peccati mortalis. mortaliter peccat. et
 iudicium sibi manducat et bibit non diiudicans

corpus ihesu. Ideo debet accedere contus et
confessus. si copia sacerdotis habeat. quā
si habet nō possit. et eū cogat nātū celebrā
re. contēat de pāb. et ppositū habeat cōfite
di postmodū dū oportunitatē habueit et
copiā sacerdotis.

Q

De. Si sacerdos in pāo se sciuerit et cō
traone habueit. et ex nātate ad missam
celebrādā accesserit. aut forte in missa qd p
mēorie occiderit. et de illo nō penituerit
nūquit p̄t celebrāone tñsire. aut saltem
a cōione abstinē. **Q. Ro. q2** sacerdos nō
habet in se quō p̄t se p̄pare ad faciē tū
conficiēdū et sumēdū. s̄ cōtione et p̄oi
tū conficēdi. vñ h̄et cū cōfessū pāi mōrlis
peacet mortalit̄. qm̄ tñ p̄aret. si cōsecrō
nē p̄mitteret. et se cōsecrē simularet.
qz pplm̄ decipet. adorādo panē p̄ corpe xpi
et vñū p̄ sanguīe. Ideo nullo mō debet
cōsecrōnē simulare. Similit̄ eā post
cōsecrōnē. nullo debet a p̄patione s̄
cīnēti abstinē. Cuius rō ē. qz eucharistia
nō solū ē faciētiū. sed sacrificiū. Quiaqz
q̄ offert sacrificiū. debet eē p̄nceps sac
fici qd̄ ondit. et id debet eē p̄nceps sacfi
ci qd̄ offert sacrificiū p̄ pplō et se dispensa
torē sacrificiū ondit. et ideo p̄us debet eē
p̄nceps huius sacrificiū. Ideo nāt ē ut quo
cīensqz celebrat. qz corpus et sanḡne
sumat. et hoc p̄ceptū de cōse dīr. relat.

Ne q̄ in sacmēto eucharistie ē sc̄us sc̄orū. nū-
 quid sacerdos maculatus de nocte p̄ pollutio-
 nē sem̄is dormiēdo debet cessare a celebra-
 do cū ipse dñs dicat. Sc̄i estote. q̄ sc̄us sum
 G. Quāq̄ noctūna pollutio impedit celebra-
 tionē. et sup̄aonē euba^e ex nātate. et q̄z
 nō ex nātate. sed ex congruitate et honestate.
 p̄t qd̄ scire debes. q̄ q̄ noctūna pollutio
 p̄cedit ex p̄cō mortali de nātate impedit
 vñ notadū ē q̄ noctūna pollutio ex pluribus
 causis p̄cedit. p̄mo quidē ex causa m̄tise-
 ca. sicut ex illusione demonū. Quāq̄ p̄ueit
 ex defectu et negligēcia p̄pationis ad deuotio-
 nē et orōnē. et talis negligēcia quāq̄ est
 veniale p̄cām q̄z mortale sed n̄ q̄ maior
 ē et locus dat̄ diabolo. et p̄ tali defectu
 q̄ hoc fit ex sua negligēcia p̄cessisse tenet̄
 sacerdos a celebratiōe et alius a cōmuniōne
 cessare. Quāq̄ aut̄ talis illusio demonū p̄ue-
 nit ex demonū neq̄ia volētū hominē a
 sup̄aone euba^e retrahē. et sacerdos a
 celebratiōe. Et hoc maxime contingit cū
 festiuitates in quibus debet p̄plus in cōmū-
 re. et p̄t hoc nō est abstīnēdū. q̄ talis
 illusio quāq̄ cessat p̄ sup̄aonē euba^e sicut
 legit̄ de quodā in vita sp̄m̄ qui sp̄ illudebā²
 et p̄ consiliū seniorū accessit. et sic cessauit
 illusio. Quāq̄ aut̄ illa pollutio p̄cedit ex cāsa
 m̄tiseca sp̄uali. que quāq̄ sine p̄cō fit. sicut

cū aliquis studēdo cū uicia pp̄t lāonē uel p̄
dicatōnē ad ea repbāda. uel etiā confessio
nē audiēdo. et hoc sine delatōe carnali.
sed sola infirmitate carnis. talis pollutio nō
impedit celebratiōes. nec etiā eukā. sup̄cio
nē. Qñq; etiā puenit ex causa int̄secā. et
cū p̄tō scilicet qñ puenit ex cogitatōe p̄cedē
ti et delatōne carnali. que qñq; ē p̄t̄m mōr
le s̄ si consensū in hoc habet et tūc ē de ne
cessitate abstīnēdū. Qñq; etiā est p̄t̄m
veniale. scilicet qñ nō habet consensū. et tūc
nō ē abstīnēdū de nēcitate. sed de cōgruita
te et honestate. Qñq; etiā talis pollutio
puenit ex nimia sup̄fluitate s̄ nimia sup̄ci
one cibi et potus. et sic qñq; ē p̄t̄m mōr
le. et qñq; veniale scdm̄ spēm p̄t̄i. et sic
abstīnēdū ē ut dcm̄ ē. Qñq; etiā talis
pollutio puenit ex sola debilitate nature
sicut etiā patiūt̄ uigilātes. Sicut etiā ex su
p̄fluitate. q; sicut quib; patit̄ fluxū sang
inis. sic et semib;. et q; hoc nō p̄cedit ex uo
lūtate. sed potius ex corruptiōe nē. nō ē
abstīnēdū a celebratiōe nec a sup̄ciōe sac̄
mēti. In omib; q̄ modis pollucionū su
p̄dāb; que ex mōrli p̄tō p̄cedūt debet
sacerdos abstīnē a celebratiōe et aliq; a coi
one de nēcitate dā die. et etiā tot diebus
quousq; mens a uagatiōe cessauit. In hīs
uēo que ex p̄tō veniali p̄cedūt abstīnē

du est non ex natiuitate sed ex congruitate et honestate. Et hec omnia intelligunt quoniam sacerdos non tenet ad officium. Quia si de natiuitate oporteat sacerdotem per populum celebrare. debet confiteri si possit. et si non possit propter absque necessitate contineat cum proposito confiteri. et mutatis indumentis mundis. munda induat. et sic ad celebrandum accedat.

De. Numquid sacerdos absque indumentis sacerdotibus possit celebrare. **S.** Quoniam ad uitam sacramenti potest sacerdos celebrare absque indumentis sacerdotibus quia ad consecrandum hoc sacramentum requiritur character ordinis sacerdotibus et non aliud. sed quoniam ad consecrandum hoc sacramentum et reuerentiam sacramenti uestes requiruntur. Et si sacerdos absque ipsis celebrat licet conficiat tamen mortaliter peccaret. mandatum ecclesie transgrediendo. et absolutionem ad prelatum superiorem utpote episcopum debet postulare.

De. Numquid potest sacerdos in die plures missas celebrare. **S.** Posset de uirtute ordinis sed ratione precepti sufficit ei semel in die celebrare. In natiuitate tamen permittit sacerdoti ab ecclesia in die duas missas celebrare uel etiam per offertorium reportando. quia hoc esset dampnabile. Scias tamen quod plures missas quam duas nunquam permittitur sacerdoti una die per quamcumque natiuitate celebrare. propter quod in die natalis domini in qua die potest sacerdos qui adiutorium non habet

propter officium diei per populo tres missas celebrare
videlicet illius diei

De. Cum sacerdos ieiunius debeat celebrare ut
dicitur in missa post preceptionem sanguinis ablutionem
in calice sanctum de vino percipiet et ieiunius re
putabitur nec propter hoc ad celebrandum missam
secundam impedietur. **G.** Nichil omnino post pre
ceptionem sanguinis sacerdos sumet in prima
missa. dum postea aliam voluerit celebrare.
sed in quantum potest sanguinem ebibat et cum
lingua et labijs calicem tergit et post aquam
infundat et calicem abluto aquam in piscinam
infundat et sic terso calice celebrare potest
in eodem. Vel alio modo faciat ut dicunt quidam
propter reuerentiam sacramenti superposito sanguine vinum
imponat in calice et illum abluat et ablu
tiones in alio calice ponat uel in vase
mundissimo et reseruet illud usque ad ablu
tione secundam missae et de eo faciat ablu
tione post superpositionem sanguinis et illud sumat
Caveat tamen sacerdos ne ablutionem vini in
calice sanctum siue alius liquoris post precep
tione sanguinis aut quodcumque aliud sumat dum
voluerit missam aliam celebrare quia sic ieiunius
non est nec celebrare debet et si sic cele
braet peccaret et per indulgentiam episcopi adire
debet.

De. quia multa pericula in missa possunt occurrere
tam ante sacerdotem quam ante sacramentum quod sit
agendum in tali diebus. **G.** Etiam multi defectus

pnt occire tam ita sacerdote q̄ etiā cū sac̄
 mētū circa spēs. Circa sacerdote occurrē
 p̄t defcūb. q̄ p̄t forte sacerdos mori i m̄s
 sa. q̄nqz an̄ consecrationē q̄n̄ post. Si an̄
 consecrationē contigit eū mori uel gū m̄s
 m̄tate detmēi. nō oportet q̄ p̄ aliu fido
 tē suppleat defcūb. Si uēo post consecrōez
 m̄ceptā uel iam p̄stam̄ debet p̄ aliu sac̄do
 tē supplei scdm̄ consiliū cōsūt dī m̄ decreto
 vii. c. q. p̄a Richul d̄ ordinis. Velut dicit
 mōreāq̄ trūb. meliq̄ ē hostiā consecrā re
 seruāe. et sap̄ alia hostiā missā a capite
 m̄choari p̄ aliu sac̄dotē. Si uēo nescit u
 bi m̄finḡ uel mouēs sacerdos defierit de
 bet missā p̄ aliu sac̄dotē a capite ichoa
 ri. Si uēo contigit q̄ sac̄dos post celebra
 tionē recorder̄ se comedisse uel bibisse nō
 debet p̄mittē sac̄mētū. sed eucharistiā
 debet sumē et missā p̄ficē. Et idē etiā
 ē si recordata fuit se p̄am̄ mōre cōmissis
 se cū p̄posito emēdadi debet eucharistiā
 sumē et missā p̄ficē. nullo h̄et sac̄mētū
 m̄p̄stā relinque ut dī m̄ p̄dcō decreto.
Richul d̄ ordinis. Quia ubi occurrēt difficul
 tas sp̄ accipiedū ē illud m̄ quo ē m̄ng de
 piculo. aq̄nq̄ aut̄ piculū ē relinque illud
 qd̄ p̄tmet ad p̄stionē sac̄mēti. m̄ng at̄
 qd̄ p̄tmet ad dispōnē m̄grī m̄m̄stri
 sue sacerdotib̄ sumētib̄. Ideo nullo mō

Debet se sacerdos puer a supradie sacramenti et
impie illud relinque. Unde in illo decreto
Nullus. Nullus absque patenti pueru molestie
sacerdos cum incipit impiam officia presumat
oro relinque. Si quis autem hoc temerarie
presumpserit excommunicationis sententiam incurret.

De De periculis qui cum species sacramenti cadunt
quid agendum sit dicto. **S.** Circa species piau-
la nota. quod si aranea vel venenum cum conse-
cratione in calice fuit illud deponatur et
terso calice vinum et aquam sumat. Si vero
post consecrationem acciderit debet aliam aut
missam que in calice cecidit caute capi et
diligenter lauare. et postea comburi. et ablu-
tio cum cunctis pomis. Si vero post consec-
rationem mouerit venenum pomum in calice debet
totum pomum in calice illud in vasculo re-
poni et cum reliquiis reservari. et ne sac-
ramentum remaneat impium. debet aliud vi-
num cum aqua sacerdos apponere quod deficiat et
postea consecrare. Si autem post consecrationem
sanguis aduerat aqua deficiat. nec cum vino
prius mixtum fuisse. non debet ulterius aquam
apponere. cum aqua non sit de essentia sacrame-
nti et debet sic sumere et totum perficere. sed de
negligentia debet postea confiteri pro eo quod
dimisit. Si vero sacerdos percipiat post ubi
consecrationis sanguis Iesu Christi. et ante suscepi-
tionem corporis Christi sola aqua posita in cali-

Impiis
sacerdos

ce fuisse et non vniū. debet aquā ponē in
piscina ut dcm ē et vniū cū aqua reponē
et a vbiis consecratis resumē et sanguinē
cōsecrē et sic missam p̄fici. Sed aut h̄ ad
utit post sup̄cionē corpūs xpi. debet alia
hostia nō consecrā et vniū cū aqua accipō
et similē corpus et sanguine consecrē. et non
solū vniū sed totū similē ut obseruet debi
tus modus et ordo cōsecrādi. et eorū q̄ ad cō
secrātionē siue celebrātionē cōtinent s̄ v̄ba que
dicenda nō solū sup̄ sanguinē sed etiā sup̄
corpus xpi. sicut illud qd̄ dicit. Qui p̄die q̄
patēt x̄. Et debet sacerdos itē hostiā cōsec
rā et sanguinē xpi sumē. nō obstante q̄
p̄us aquā sup̄scit quā credebat eē sang
uine cū hostia p̄us consecrā. q̄ p̄ceptū dat q̄
a leuuis hominibz suat̄ mysticū sacramētū et
nullo h̄et p̄teire ut dcm ē.

De. Quid faciendū ē si aliquid de sanguine
stillaui. **R.** Quid agendū sit dū iura dicūt
et pena que infligit̄ vñ ex decreto p̄p̄e de
consec̄. d. ij. dī. Si p̄ negligētiā aliquid de sa
guine stillauit in t̄ra lingua lambat̄ tabula
radat̄. Si nō fuit tabula ut nō cōculcet̄ lo
cus radat̄ et in igne cōsumat̄ et cinis int̄
altare abscondat̄. et sacerdos xl̄ diebus peni
teat. Si sup̄ altare ceciderit calix sorbeat m̄s
ter. stilla et t̄bus diebus peniteat. Si sup̄
limetheū altaris et ad aliud stilla deuenierit

Si usq; ad qrtū xx diebus

quatuor diebus. Si usq; ad tñū sex diebus
penteat. Et lintheamina que tetigit palla
tribus vicibus mīster abluat calice supposito
et aqua abluciois sumat. et uirg. altare rē
condat. Ex hoc aut colligit q nō oportet
lintheamina que tetigerit palla sanguis scī
di sicut quidā faciūt sed sufficiat ablucio p
dca. De hīs aut qui e uomūt sacmētū se
quit ibidem ex penitentiali bede. Si qb
p ebrietatē uel voracitatē eucharistia e
uomueit xl diebus penteat. clerici uel
mōchi sed dyacomplexi diebus penteat.
epi nonagita. Si p infirmitatis causa euo
mueit vñ diebus penteat. Et ex cōsilio
aurel. qui nō bñ custodit sacfiau et
mīstra uel aliud aliqd aial illud comedit
xl diebus penteat. Qui aut pdidit i
m eadā aut p s eius cecidit. et nō mueta
fuit xxx diebus penteat. Eadē eadā po
na uidet sacerdos dignū eē p cuiq; negli
gētiā hostie putrefuit ul pletat. que pu
trescō fit in acidētibus et spēbus et nō
in corpe xpi. Si tñ aialia et vīnes ibi i
uēti sūt igni comburāt. et cinēs in pisci
nā reponāt. et qd sanū ē sumat sacerdos
Pmā uēo pda que auiure in statuit augeri
pē et minui cōfideatis cōdicōibz negoti
et psonē. Dr illa pma eē ieiunys
De. De qua macia debet eē calix et filit

apbri

C

corpale. **S.** Calix solū debet ēē de auro et argento. silt et de stāno. de ere nō aut auri-
calco ppter rubiginē q̄ p̄mouēt ad vomitū ēē
nō debet. **Sili.** nec de vitro ppter fragilita-
tē. aut enā de ligno ppter eius porositatē
Corpale nō de limo puro linc̄theo ēē debet
et nō de sc̄ico ppter rep̄ntationē sudarij xpi
q̄d fuit de syndone mūda linc̄theo. **Ecce**
g. petre de sc̄to eucharistie tibi dxi.

Re. Satis de eius celebracōe dixisti. nū-
ticio quibz m̄strādū et quō michi dicās.
S. Queis quibz m̄strādū sit planū est
p̄ fidelibz solū corpus xpi et nō sanḡs
ppter effusionis p̄culū. **Sed** quibz fidelibz
dari debeat tibi dica. Quia nūc p̄cētibus
et confessis scdm̄ app̄nā. q̄ deus solū ē
cordū scr̄uator. **Vnde** nem̄ potes dene-
gare eucharistia p̄ tpe et loco. quē cōfessū
audisti uel sc̄uisti enā et cōtū. uel signa
cōtūis euidentia uidisti. aut fidelē ab alijs
didicisti. **Quō** aut m̄strat̄ sc̄as. q̄ plebi m̄strat̄
ē sine sanḡue ppter p̄culū effusionis.

Re. Si solū fidelibz et iustis ē m̄strāda
eucharistia. ḡ p̄cōribz manifestas et p̄ iudiciū
ext̄nscā cōductis. sicut sūt vsurarij manifesti.
inptōes hystones et huiusmodi enā ip̄is p̄cō-
ribz nō ē denegāda eucharistia. **f.** si aliq̄s
p̄cōr occultus t̄p̄m̄tēs ad me venit in die
pasche. et sc̄m̄etū p̄c̄erit cū alijs. nūq̄

D
n

E

R

ei denegabo. cū nouerū eius cōsciām eē malā. **G.** Si in secreto petierit et occultus sit p̄tor. dōb eū mōne ne cōtē iudiciū aīe sue sacmētū assumat. **Qd** si desiste noluit. cū xpianus sit. et id qd suū ē petit. nō potes ei phibē. Et hoc dicit aug⁹ in glō sup l. j. ad chorū. v. Si is qui mē nos ē noīat form tor. rē. nos a cōione q̄i phibē nō possum⁹. Non autē sponte cōfessū aut in iudicio eā ul' seculari cōuctū. Si uēo in publico petierit et eius cōsciām scias eē malā negre ei nullo potes. ne sue cōfessiois p̄ditor videaris. Debet em̄ sacerdos semp in publico hōem mōne ne quis ad sacmētū cōionē accedat. anq̄ de p̄tor suo pemitteit et cōtūsus fuit et cōfessus. Si postmodū accedat p̄tor occult⁹ et in publico petat sibi m̄stret. **Qd** eius ē em̄ sacerdoti ut assumēs petret mōrit. q̄i ei denegādo eucharistiā suā cōsciām p̄de uidet.

G

De. Et quis petit secrete ut in publico p̄tor loco eukā. m̄stret. nūq̄ hoc sacerdos facē potit sine culpa. **G.** Rō. si sic donet sub specie hostie cōfēcte. et iō caueas ne cuiq̄ hostiā nō cōfēctā loco hostie cōfēcte m̄stres publice ul' p̄uati. ne ydolatrie faci ab sumēte et etiā cūstātes adorātes panē p̄ hostia cōfēctā. Caueas etiā ne timore ul' fauore cuiq̄ corp⁹ xpī ad examinationē t̄buas. q̄ hoc ē temptāre deū.

De. De hora qua misse celebri debent michi
dicat. et ad quid tenet dice anq̃ missam cele
bret. **S.** Diebus dñicis hora tertia debet
missa celebrari regulat̃. qz tali hora xpc̃ a
lingua iudeorū crucifixus est ē in fenis hō
sexta. qz tūc manibus militū crucifixus.
In t̃pibus uero ieiunior hō iē. qz tūc uoce
magna omisit spm̃. Misse uero puate in au
rore pnt dici qm̃ in dñi solis uident splende
re. Rūq̃ uero celebrabit missa in nocte msi in
die natalis dñi. et in vigilia pasche. qz de
nocte dñi xpc̃ nasci et resurrexissē. Et qz
sacerdos tenet ad officiu durmū debet p̃
q̃ celebret dice illud suū qd̃ p̃met ad p̃
parationē cū et t̃pib ordinacōe. Et qz matu
tine p̃met ad crepusculū diei. p̃ma uero
ad incū diei qm̃ sol emittit radios suos
sup̃ t̃ra s̃ aurora. in qua pnt misse puate
celebri. Ideo matutinas et p̃ma debet sa
cerdos dice anq̃ ad celebradiū accedat.

De. De hys que dicūt et fiūt in celebracōe
misse postremo me doceas. **S.** Sicut dñs
in decretis t̃ de g. dis. j. Iacobus fr̃ dñi se
cūdu carnē. et basilus cesariēsis ep̃c̃ edi
derūt misse celebrationē. sed sacmētū eu
charistie xpc̃ instituit ut dñm ē. Et qz totū
hoc mysteriū in hoc sacmēto mē salutis
cōphēdit. Ideo p̃ reteris sacmētis agit̃ cū
maiori sollempnitate et reuēcia. Et qz sc̃ptū

et 3° Custodi pedē tuū ingredies domū dñi.
et cā⁹ xxm. Ante orōnē p̄a aiām tuā Ideo
ad celebratiōnē huius mysterij debet p̄mitti
p̄prio ad digne agendū que sequūt. Cum
p̄paratiōis p̄ma p̄b ē laus diuina q̄ fit in
introitu misse. scđū d. p̄b. Sāctificū lau
dis honorificabit me r̄. Et sūt plures in
troitus misse de p̄b ul' cū p̄sal. Quia ut
dicit dyomfuit tñs ap̄lo etiā facie semis
p̄b cōphēdūt p̄ modū laudis q̄q̄ i tota sc̄p
tura cōtinet. Scđū p̄b p̄paratiōis ad hoc sac̄
mētū cōtinet cōmēoratiōnē p̄ntis miserie
de m̄a pete^r dicēdo kyriel' ter p̄ p̄sona
p̄ris. Vpel' ter p̄ p̄sona filij. et kyriel' ter
p̄ p̄sona sp̄s sc̄i. Subdit cōt' t̄p̄licē mise
riā salis. ignorācie culpo et pene. Vt ad de
signādū q̄ om̄s p̄sona sūt eedē in semitē
Tercia p̄b p̄paratiōis ad celebrādū sac̄mē
tū istud cōmēorat celestē gloriā ad quā tē
dimus post p̄ntē miseriā. dicēdo. Glā in
excelsis deo. P̄mittit' tñ in officiis luctu
osis q̄ solū p̄tinet ad cōmuniōnē miseriōr
die. Quarta p̄b p̄paratiōis sup̄dē cōtinet
orōnē q̄ sacerdotes faciūt q̄ p̄plo ut fideles r̄.
digni sūt tantis mysterijs. Et sic p̄dicta
quatuor ad p̄paratiōis celebratiōnē p̄tinet
Demde sequit' ad celebratiōnē instructio
p̄pli fideles ad fidē. q̄ fit p̄ doctnā p̄pheti
cā ap̄licā et ewāgelicā. et id p̄mittit
tūt' lāiones p̄phetarū et ap̄lorū ad dispōnē

dū pplm ad fidem. Et qz exultatio spūalis et
 gemitus consequi dēt in pplō ex doctrina a
 plorū et pphetarū. iō post dñs lāiones am-
 tat a choro graduale qd' sigt p fēm spūalē
 vite. et allā sigt spūalē exultationē et lo-
 tianā. sed tractus in officiis luctuosibz ad de-
 signādū spūalē gemitū. Deinde legit ewā^m
 ad instruendū p fēm pplm in doctrina xpi q' in
 ewāgelio continet. Quo lō cantat simbā
 lū fidei in quo oñdit se pplus assentire p
 fidē doctrine xpi qd' simbālū cantat in festis
 scōrū qui fidē xpi fundauerūt et de quibus
 fit mencio in simbalo. sicut bte vgmis et
 aplorū et aliorū festorū que fidei articulos
 continēt. Deinde ppato et instructo accēdi-
 ad pp celebratiōē sacmētī. Qd' quidē offert
 ut sacrificiū. et confect et sūt ut sacmētū
 circa qd' tū fuit p^o pagit oblacio. scdo ob-
 late mateie confectio. tñs eiusdē pceptio.
 Circa oblacionē uēo duo agūt s' laus ppli
 in cantu offertorij. et orō sacerdotibz petētibz
 ut laus et oblacio sit deo accepta. Confe-
 qz sequit confectio que vūte dei agit. p^o
 exaltat pplus ad deuotionē in pfaciōne q'
 dicit sacerdos qz tūc monet pplus ut cor
 habeat sursum ad dñm. et iō finita pfaciōe
 post ex deuotiōe cōcepta laudat xpi dñmita-
 tē cū angelis dicens. Scūs. scūs. scūs. et lau-
 dat hūmilitatē eius p pueis hebreoz dice-
 do. Bndaūs qui venit. Deinde sacerdos com-

pplō

secrete cōmēorat illos p quibus sacrificiū off.
et p^o pro vniuersali ecclia. et deinde p illis qui
sūt in sublimitate cōstituti scdm cōsilū apli
i thimo. h^o obsecro p^o om̄ fieri obsecrationes.
Spealit̄ aut cōmēorat quosdā qui offerunt
uel p quibus offerē hoc sacrificiū cū dicit. me
mēto dñe. Secūdo cōmēorat frōb. quorū patro
cinia implorat p p̄dās cū dicit. Cōiūctes iē.
Tercio cōcludit petitiōne ut hec oblatio sit
salutis illis p quibus offerēt cū dicit. hanc
g^o oblationē. Cōsequit̄ g^o sacerdos accedit ad
cōsecrationē ip̄ia eukar. in qua p̄mo petit
effm̄ cōsecratiōis cū dicit. Quā oblatiō nēti
deus. Vel hoc dicens petit ut cōsecratiō sit
nobis fructuosa. sō signat̄ dicit ut nobis cor
pus et sanguis fiat. Et hoc signit̄ illa que
sacerdos p̄mittit dicens. hac oblationē facē
digneris bñdīcām. scdm̄ augg. id ē p quā vis
ceribz xp̄i cōseant. rōnabile id ē p quā a les
tialibz sensu exuam̄. acceptabile id est ut qui
nobis ip̄is duplīcem p hanc acceptabiles
emus filio sm̄. Secūdo pagit sacerdos cōsecrati
ōē p ūba saluatoris m̄t̄ ih̄u xp̄i. cū dicit. Q̄
p̄ridie. Tercio excusat se sacerdos a p̄sup
tione p inobediētiā ad mādātū cū dicit. Vñ
et mēores. Cūto petit ut sacrificiū pactū sit
deo acceptū cū dicit. Sup̄ que pp̄ia ora et
hoc ex deuotiōe offēciū ip̄m sicut sacrificia
antiq̄rū fuerūt ei accepta ex eorū deuotiōe
et tñ istud magis eēt ei acceptū cū sit p̄fer

officiū

tissimū. **S**uāto petit sacerdos a deo huius
 sacrificij et sacramēti effem spūale qntū ad
 dno. pmo quidē qntū ad ipos sumētes istud
 sacramētū cū dicit. **S**upplex te rogam⁹. **26.**
 et petit sacerdos in hoc dicēdo q spēs sacra
 mētalib⁹ aut corpus xpī et sanguis sub eisdē
 spēsbus cōtēti fērat in celū et ibi defuerint
 sed petit et qrit p corp⁹ xpī missā s q ec
 clesia cathol⁹ que significat p uerū corpus
 et sanguinē xpī. q orōes sacerdotis et ppli
 angeli assistens huic sacramēto rēp̄sentet dō
 scdm illud apoc. vii. **A**scendit fum⁹ mēfor
 de ordib⁹ scōrū de manu angeli corā domo
 deo dicit sacerdos. **I**ube hec pferri p manus
 sancti angeli in sublime altāe tuū i cōspā
 diuine maiestatis tue. **E**t dī sublime altāe
 etiā tūphans in quā tūsseri petim⁹. **V**el
 ip̄e deus qui ē b̄tudo nrā quē optime peti⁹.
Vel p angelū intelligi p̄t ipse xpī qui ange
 lus consilij dī qui corpus suū missā id est
 etiā scdm deo pū cōiūgit. **E**t etiā tūphā
 ti que ē in celis. et app̄ hoc missā dī. qz sac
 dos p angelū mittit p̄ces ad deū. **S**ecūdo pe
 tit sacerdos hui⁹ sacramēti et sacrificij effem
 qntū ad mortuos qui iam sumē hoc corpus
 nō pnt. cū dicit memēto dñe famulorū faūla
 rū horū qui nos p̄resserūt. **T**ercio petit sa
 cerdos hui⁹ sacramēti et sacrificij spūale effem
 qntū ad ipos sacerdotes offētes cū dicit. **P**ro
 bis p̄cōrib⁹. **26.** **C**onsequit agn⁹ de sup̄cōe

huius sacramenti. primo cum propter populum ad supplicacionem
que per eam habet fieri. primo per orationem communem totius
populi que est oratio dominica cum dicit sacerdos. **primus.**
secundo per orationem privatum cum dicit. libera nos quoniam domine
Et hanc offert sacerdos specialiter per populum. Tercio per
propter populum per pacem que datur cum dicit. Agnus dei.
cum eucharistia sit sacramentum unitatis et pacis. quoniam
tamen pax solum datur quando sacramentum datur per penitentibus
quod per defunctis eorum missa pax non datur quia
non sunt in presentia huius mundi. sed quiescunt
in domino. **Sicut** nec inter monachos. quia iam in mundo
mortui sunt ut habet super id de ecclesia de genere. di. ii. pa.
cem. **Deinde sequitur proprium sacramenti.** primo sa
cerdos sumit eucharistiam. **Deinde datur ceteris**
qui communicant. **Et in ista est ut primo sumat.** quia qui alius
divina debuit tradit. primo debet esse eorum princeps
ut dicitur in primo canonis ecclesie. **Ultima autem**
totius missae celebratio tractatur in gratiarum actione po
pulo exultante per sumptionem huius sacramenti quod sig
nificat tantus post communionem. **Tunc sacerdos**
refert gratias domino dicendo orationem sicut christus post
cenam cum discipulis suis celebrantem dixit **primus.**
In fine dyacionis populum licentiat dicendo. Ite.
missa est. scilicet hostia ad deum per angelum. **Omnis**
vero quedam dicuntur a choro et hec pertinet ad totam
ecclesiam. sicut introitus gradualis et huiusmodi.
Quedam inspirantur populo per sacerdotem sicut fides
et gloria celestis. **Ideo sacerdos inchoat. Gloria in**
excelsis. et **Credo.** **Quedam etiam dicuntur per mis**
trios populo sicut doctrina veteris testamenti. et

is tñ a deo missos. Quedā uero solus sacer-
 dos psequit sicut illa q̄ p̄tinet ad suū officiū
 sicut dona et p̄ces. Et eorū quedā dicit in
 publico et h̄ec p̄tinet ad sacerdotē et pplm
 ut orōnes. quedā autē ad sacerdotē solū. ut
 consecrō et oblatio et iō ea dicit occulte
 in signū q̄ cū tpe passionis xpi an missiōne
 sp̄s s̄c̄i in discipulos ip̄i confitebāt xpm oc-
 culte. In h̄is etiā q̄ a sacerdotē in publico
 dicūt expectat assensū. g. in fine p̄ oīa
 secula seculorū subiūgit. Rōndū etiā q̄ in
 missis sollempnibz plures debent assistē sa-
 cerdoti ut dicit s̄th̄er pp̄ ut h̄et in de.
 de conse. d. j. ubi dī q̄ nullq̄ sacerdos mis-
 sam p̄sumat celebrāe nisi duobus p̄sētibz
 correspondētibz. et tpe tr̄us habeat. In
 missis tñ p̄uatis unū sufficit h̄rē m̄strū
 qui gerit p̄sonā totius ppli catho. et to-
 tius eccl̄ie. ex cuius p̄sona r̄ndet plures et
 eccl̄ie sacerdoti.

De. R̄c̄ de h̄is que fuit in missa in duas
 s. longū ē enarrāe. sed breuē p̄t̄nsibo
 Un̄ scias eorū que in missa sūt quedā p̄-
 tinet ad reuēciā sup̄ioris sac̄mēti sicut
 ablucio manū q̄ cōueniēt fit. q̄ p̄ciosa
 tractāe nō debemz nisi manibz mundis
 et lotis. Sicut p̄t̄ significatiōe fit ut. s.
 m̄tis sit sacerdos lotus p̄ cōfessionē. sicut
 extis manz mūdāt p̄ aque lociōe. et la-

uāt extremitates digitorū ad designādū emū-
dacionē eā a mīmīs pāis p confessionē que
fit ad altāre in introitu misse. **I**nificatio dupli-
ci rōne fit vna iō ē ppter reuēnciā sacmētū ut
si quid in loco celebratiōis aliq̄ olens et pui
odorus sit p bonū odorē thuris depellat. **A**-
lia iō mystica ē s ad repntādū effm̄ grē di-
uine fit thūificatio. qz sicut xpc bono odōe
plēnq̄ ē. et a xpo deinat ad fideles p offic-
iū mīstrozū ecclē. **I**deo in missa vndiqz altāre
thūificat p qd xpc designat et postmodū oēs
fideles p ordinē. et sic illud p̄tinet ad corp⁹
xpi mysticū. **S**ūt aut̄ alia que fiūt ad re-
presentatiōē passionis xpi sicut cruce sig-
nificatiōes que fiūt a sacerdote in celebratiōe
que designāt effm̄ et uirtutē crucis et mo-
dū passionis xpi vñ de hoc infra p̄fē ibi
qm̄ sacer canō 2c. **P**ost consecratiōē uēo sa-
cerdos extendit brachia sua qd sigt̄ exten-
siōē brachioz xpi in cruce. **L**euat postea
man⁹ ad designādū q̄ orō eius p p̄lo digit̄
ad deū. **E**x aut̄ sacerdos qñqz in missa ma-
nus cōiūgit et inclinat se orat supplicat sig-
nificat hūilitatē et obediēciā xpi ex qua
passus ē. **D**igitos aut̄ iō iūgit sacerdos post
consecratiōē s pollicē cū indice quibus tor-
pus consecrātū tetigeat. ut si aliq̄ p̄tacula hos-
tie consecrte adherat digitis ne cadat et
hoc fit ppter reuēnciā sacmētū. **Q**uāqz uēo

vicibus sacerdos se uertit ad populū ad
 designādū q̄ xpc̄ in die resurrectionis ma
 nifestauit se quīquies. Salutat aut̄ sac
 dos sepius in missa populū s̄ quīq; vici
 bus qm̄ uertit se ad pplm̄ et bis qm̄ se nō uertit
 ad pplm̄. scilicet vna uice qm̄ dicit. dñs uobis
 cū an̄ p̄fationē. et alia uice qm̄ dicit. Pax
 dñi sit sp̄ uobiscū. ad significādū septisfor
 mē grām sp̄s sc̄i. Ep̄us aut̄ in festis cele
 brans in p̄ma salutatione dicit. Pax uob̄
 q̄ sic dixit discipulis suis post resurrectionē
 cuius p̄sonā ep̄s rep̄ntat. Frangit aut̄ hos
 tia consecrā in tres p̄tes. quarū vna poit̄
 in altare que designat corpus xpi qd̄ iā
 surrexit et corpus missicū ei⁹ qm̄tū ad
 sc̄os qui cū corporibus surrexerūt ut b̄tē v̄
 gmb. p̄s cōmesta s̄ḡt ipm̄ ambulātē
 sup̄ t̄rā et corpus eius missicū s̄ fideles
 xpi in t̄rā uiuētes. qui passioib⁹ terūt
 Tercia p̄s in altari usq; ad finē missę re
 manēs s̄ḡt corpus xpi latens in sepul
 chro. et hoc corpus eius missicū corpa
 sc̄orū latencia in sepulchris. quorū anime
 sūt in purgatorio uel in celo. Iste autē
 mos seruādi vnā p̄tē hostie usq; ad finē
 missę mō nō seruāt. Manet tñ eadē s̄ḡ
 tio p̄cū hostie fracte. Cōseruāt tñ alie
 hostie consecrte p̄t̄ m̄fimos ut in dec̄ de
 conse di s̄ legit̄. ca. p̄sb̄. De hac autē

fractioe hnt **69** Hostia diuidit in ptes tincta
bonos ple ne sicut notat viuos seruata sepul
tos. Quidā tñ volūt q p^r hostie in calice mis
sa sūt illos qui viuūt in hoc mūdo fidelit^r q^r
illi sūt p^rtrapes passionis xpi. **P**er ex calice
seruata plene b^tos in corpe et aīa ut b^ta ui
go. **P**er cōmestā illos quorū corpa in sepulch^r
lacent et aīe eorū in purgatorio sūt aut i
celo. Et nō q illa fractio tñ nō habz fieri
in corpe xpi sed in accidētibz et sp^ribz p
se manētibz que retinēt vītutē diuinā quā
p^rus hēbant cū subiecto. De hoc dcm ē supra
cā^o vī et l^ra. **N**ota etiā q p^r in calice mis
sa nō debet dari pplo in supplemētū cōmūi
onis. q panē intinctū nō dedit xpc discipul
nisi iude p^rditore. **N**ec tūc accepit iudas co
pus xpi sub pane intincto sed simplicē pa
nē. q corpus et sanguinē p^rus cū ceteris dis
cipulis sumpsit sed in p^rrectioe panis
intincti expressit ihōi ewā^{te} suū p^rditore.
Post sup^rationē aut corporis et sanguis xpi
os vīno obliūt et postea digitos quibz tati
gerat corpus xpi. et ablutionē sumet nisi
voluerit postea aliā missā celebrāre. q si ali
quid a sanguine sumēt. celebrationē altimis
se celebrāet impediret. **I**deo in decretali de
celebratioe expte dicit. semp sacerdos vīno
os p^rfundē debet postq accepit totū eukā.
sacmētū. nō cū eodē die aliā missā debuerit

celebrare. ne si forte p[er]fusionē accipet celebra-
tionē aliā impediret. Un[de] q[ui] m[is]cundit post
spēs cū ip[s]is in calice. nō conu[er]tit in spēs sacri
sed potius illas corrūpit. et id v[er]m[en]t m[is]cundit
calice post sup[er]acionē sanguis nullo. sumēdū
a sacerdote ē cum aliā vult celebrare missā. De h[oc]
den[otat] ē sup[er] ca[pitulum] 1°. Hoc tibi petre de sacmēto
enka^a sufficient.

Petrus. Rūc de sacmēto p[ri]mū audire
uolo. que secūda tabula dicit post
naufragiū. Iō roga te ut cū ea dilige-
t attendas. q[ui]a sacerdotib[us] ē max[im]e n[ec]essaria. et max-
ime curā h[ab]itab[us] curā. G. Multa sūt in isto
sacmēto que nō potēs declarare. pete q[ui] vult.
et put potēs cū dei adiutorio r[ati]ōdebo. Pe.
Quēs p[ri]mitus quāc p[ri]mā dicit scdā tabula.
deinde quid sit sacmētū p[ri]mū. et q[ui] sit eius
mā et forma. G. P[ri]mā dicit scdā tabula
scdū methasora. q[ui]a sicut p[ri]mū remediū ma-
re t[ra]nseūtib[us] ē naui[us] integ[us]. ut in ea nauigā-
tes saluet[ur]. sed scdū remediū post nauē fe-
ta ē tabula nauis que sibi adhe[re]ntes saluat. s[ed]
sp[irit]ualit[er] p[ri]mū remediū ē hui[us] uite baptis[m]i
ad seruādū integritatē p[er]ditā p[er] p[ec]cātū mōrle re-
pat ad salutē. et id scdā tabula d[icit] post nau-
fragiū p[ec]cātū mōrle. Est aut[em] p[ri]mā p[re]t[er]ita mala
deplangē et plangēda itē nō cōmittē. Et
etiā in sacmēto p[ri]mū mā et for[ma]. sicut in alijs
sacmētis. Actus em[en] p[er]tētis doletis de p[ec]cātis
cōmissis sūt mat[er]ie sacmēti p[ri]mū. Vba aut[em]
sacerdotis in absolūdo p[er]mittē cōsistentē

sunt forme s ista. Ego absoluo te. vñ illa uerba
que pferunt. s. aiseat tui omps deus etc. Et filie
illa. absolucione et remissione om̃ pccatoru etc.
nō sunt de eētia forme sacmēti pme. sed
sunt solū orōnes et supplicatiōes deo ne impe
diat effctus sacmēti. et iō solū h̃c uerba. Ego ab
soluo te. Rec etia h̃c ego. ē de nātate. sed pō
ad maiore exp̃ssione m̃taciōis absolucōis.

R

Re. Rūquid requir̃t manū impō sup caput
penitētis in absolucōe eū. **G.** nō. qz de th
impōe manū x̃i nō feat mētiōe cū dicit pe
tro et discipulis. Quecūqz solucis sup terrā.
iō uerba p̃dicta s. absoluo te. s. opant solū ṽ
tute diuina

D

Re. De quibz ē p̃p̃e p̃mā. **G.** De mōrilibz
et nō p̃p̃e de venialibz n̄ iūctū cōmittit̃
a m̃ā volūtate. Rec etia ē cōtra oīgmale p̃
cātū p̃mā. sed magis baptisimū. eo qz p̃cātū
oīgmale nō reitēat. sicut nec bap̃mū qui datū
ē cōt̃ illud. Et iō qz p̃cātū actuale pluries
reitēat. iō p̃mā ē de ipso. Aditē aut̃ dēs
ēplex genū ēē p̃mē. Est em̄ quedā p̃mā p̃ua
in que fit in secreto quā sacerdos tes quolibz
die iūngūt p̃ p̃cātis occultis. Est etia alia
publica que fit in manifesto p̃ p̃cātis m̃āses
tis. p̃egna nō p̃ mūdū in corpore nudo uel cū
baculo calibitū et h̃g̃ et h̃ec itēari nō p̃t
et a sacerdote iūngi. Est aut̃ t̃ia p̃mā que
sollepm̃s dicit̃ que fit in capite ieiunij x̃i. et
solū iūngit̃ ab ep̃o p̃ enormi c̃m̃e. qd̃ cōmo
uet totū vrbz. uel locū aliū publicū et p̃

R

puilorum pichitacione cu scandalo ppli ex pntu
 menciu. nec iteat hec pma ppe significacione
 eius. qz ipsa designat electione homis de
 paradiso terrestri que semel facit. **Sec** iungi
 sollempnis hec pma cleicis ppe scandalu. quia
 post pma sollempne no pt aliquis ad sacros
 ordines pmoneri. et infirmis effiat. **Sicut**
 no iungit psonis ordinatis. qz desert ordinem
 no psona.

De. Quo lz fieri hec pma sollempnis. **G.** Iste
 lz fieri. **Solempne** pontifex in capite ieiunij
 xlii suis psubiteis pntant se episcopo citatis
 uel eius vicario an fores mris eccie sacro in
 duto nudis pedibus. Vltabq dimissis. coma
 depolita. et eis in ecclia mductis epc ai cleo
 diat septem psalmos. et postea manu eis im
 ponit et aqua bndicti aspergit. et cinerem ca
 pitibus eoru impomit. alio colla eoru opit
 et denunciat eis lacrimabit qz sicut ada deiec
 tus o de paradiso. ita et ab ecclia xpi eiciunt et
 tuc iubet epc mstris ut eos ab ecclia expel
 lant. clero eos psequente et canente illud respo
 soru. In sudore vltis tui. et tuc in cena dmi
 a suis psubiteis in ecclesia reducant. et erunt
 usq ad octauas pasche. ita qz nō coione nec
 pace recipiunt. **Et** tuc exhibet de ecclia. et e
 runt ex ecclesia usq ad tale die sequente in ca
 pite ieiunij am sequitis. et fiet sicut pbus qlz
 anno quousq aditus ecclesie eis redditur. et
 reconciliat ab ecclia sedz voluntate epi. ad qz
 solu ptinet reconciliatio. **Prulies** aut coma

no deponūt in signū subiectionis sed solū vin-
R De. Rūquid debet confitei penitēs de quolibz
pccō mōrli. **G.** Ecclā et conteri et confiteri to-
neat de quolibz pccō mōrli dū ad sui cogni-
tionē puenit. De. Rūquid ecclā de quolibet
pccō veniali. **G.** Non. sed solū requirit de-
testatio pccā et displicētia. et ecclā motus
deuotionis in deū. et in res sacrs. Vñ ve-
nialia pccā remittūt p sacramētorz suscepi-
onē. sicut euchar. extreme unctionis et huius-
modi. Eilic remittūt ex motu eoz q ad de-
testationē illorū pccōrū faciūt. Et confessione
għali. tūsiōne pectoris. et orōne dñica.
vbi dī. Dimitte nobis debita nra et hq mōi
Tercio dimittūt qñ aliq fuit ex deuotionē
dei et rerū sacra. sicut aspersione aque bñ-
dictē. bñdictione epali. bñdictione sacerdotis
in fine missē. et ex omibz que reuēciā pbet
deo et rebus sacris. et hec intelligūt in
homīe in quo solū venialia sūt. qz in eo ho-
mīe in quo ē veniale cū mōrli nō remittat
veniale absq mōrli

G. De. Rūquid tenet quilibet ad confitēdū. **G.**
Ecclā saltē semel in ānā ppo sacerdoti debet
confiteri. qui curā habet a curato uel alij ex
eius mādato. Non pť aliquis platus dispe-
sare. qñ teneat homo ad confitēdū mōrli
pccā. qz solū cōfessio nō ē de iure positio.
sed ecclā de iure diuino.

I De. Rūquid pť aliquis alij confitei q ppo sa-
cerdoti qui curā aīe eius habet. **G.** Quilibz

tenet p[ro]p[ri]o sacerdoti qui curā a[n]i[m]e eius habet et
 hoc semel in a[n]no de o[mn]ib[us] p[ec]c[at]is suis tā p[ro]pter
 p[re]s[en]t[em] et iurisd[ic]tione[m] q[uam] habet. p[ro]p[ri]o sacerdos
 s[up]er p[ro]p[ri]o s[ui]t et eius vlt[er]u[m] debet agnosce[re] et
 eius a[n]i[m]e sit redditu[m] r[ati]o[n]e tā et p[ro]p[ri]o p[re]ceptu[m]
 in i[st]a decretali. O[mn]is vlt[er]u[m] s[er]u[et]. Ea[m] t[ame]n
 q[uod] quib[us] casib[us] excipit in quib[us] p[ro]chi[us] p[er]
 aliu[m] confiteri q[uam] p[ro]p[ri]o sacerdoti. p[ri]m[us] e[st] si c[on]fiteor
 e[st] vagab[und]a. s[ecundu]s si donat[us] mutauit.
 t[er]tiu[m] si culpa in alia p[ro]chia c[on]fiteor. q[ui]ta
 e[st] p[ro]p[ri]o m[er]ita p[ro]p[ri]o sacerdotis q[ui] reuelator e[st]
 confessionis. vel mutat[ur] c[on]fiteor ad p[ar]t[em] q[ui]ta
 e[st] in articulo mortis. in quib[us] quib[us] sacerdos
 p[er] c[on]fiteor absolue. Et n[on] q[uod] sacerdos n[on]
 debet audire c[on]fessionem mulieris cū qua p[ar]t[em]
 neit de illo p[ec]c[at]o q[uod] cū ea c[on]fiteor. sed debet
 ea aliu[m] remitte[re] sacerdoti. n[on] debet mulier eide[m]
 confiteri sed debet licet p[er] c[on]fiteor aliu[m].
 Ea[m] si negaret debet ad aliu[m] ire. t[ame]n p[ro]p[ri]o p[ri]u[ile]giu[m]
 l[icet] p[ec]c[at]i q[uod] p[ro]p[ri]o m[er]ito erubescit q[uod] de p[ec]c[at]o
 cito h[ab]et. Nichilo q[uod] si c[on]fiteor illi et illa absoluet
 cū emendat[i]o[n]is p[ro]p[ri]o absoluta e[st]. Et n[on] q[uod]
 eade[m] p[ar]t[em] de quib[us] aliquis c[on]fess[us] fuit et ab
 solutus fuit. si it[er]u[m] ea c[on]fiteor laudabile e[st].
 et fructuosu[m] cū c[on]fiteor ei qui h[ab]et p[re]s[en]t[em] absol
 uendi. q[uod] tāto plus de pena satisfactoria i[m]mittit[ur]
 ei p[ro]p[ri]o erubescit c[on]fessionis que in pena satis
 factoria libe[re]t. n[on] talis i[n]t[er]u[en]t[us] facit m[u]n[er]a sacro
 p[ro]p[ri]e cū in eo n[on] i[m]p[er]at[ur] caract[er] sicut i[n] baptis
 mo et c[on]firmat[i]o[n]e et ordi[n]e. n[on] sit c[on]secrat[i]o m[er]ito
 sicut in sac[ra]m[en]to euk[ar]istie in quo non h[ab]et h[ab]itu[m]

consecrata iterum consecrare eandem. et quod nullum eo-
rum in sacramento proprie licet minime fructuosum est
et utile plures eandem panem confiteri

De. Numquid confessio per interpretem potest fieri vel
scriptura. **R.** Confessio per verba fieri debet tam-
quam propter erubescere confitentis quod eadem propter maio-
rem expressionem mentis conceptus quam per verba habet.
Verum in illis qui suos mentis conceptus sac-
dotibus non possunt proprie sufficere alia signa
mentis exprimentia per que sacerdos possit animam
agnoscere sicut cæcibus loquela et mutis suf-
ficiunt mutis signa et scriptura. Et sic ubi sacer-
dos per deum confiteatur non intelligit sufficiat
interpretes vel scriptura

De. Quid faciet penitentes in extrema necessi-
tate positos qui non habet copiam sacerdotis aut
valeat confiteri. **R.** Confiteatur deo vel laico
si habuit quod in tali necessitate possit confessio
fieri laico et non sacerdoti. apponitur tamen retinendo
confiteri sacerdoti dicitur copiam habere potest et nec-
essitate cessante.

De. a iulio expressus sum qui confiteri nesciunt
numquid possim eos aliquando interrogare si ea
commiserunt. **R.** potes. sed interrogando debet
adhibere diligentiam et cautelam ut non interrogas de
peccatis non venialibus et ad ipsam personam non pertine-
ntibus quod miles non est interrogandus de peccatis re-
ligiosis. nec et ceteris. Sicut non est interrogandus de
illis peccatis quod ex habitudine malicie adiuncta
sunt nisi a longe. et maxime de peccatis carnalibus. quia

cū delicta hāc sunt possent cōmone cōfiteēte.
et ad eorū cōgnitiōē deuenire que p̄us igno-
rabat. sō de v̄santibz ē querēdū utpote de me-
dano furto p̄urio et hūm̄smoī. de cūlibz aut
p̄ cūstāciabz multū remotabz.

De. Que sūt cūstācie p̄ quas aggruat
p̄c̄m. et que sūt interrogade. **S.** Ille cūstā.
p̄ hūc v̄sū declarāt. Quid quis ubi quibz
auxiliū. cur. quō. qñ. Quis ip̄t cūstāciā cō-
ditiōis p̄sone. Ut quis fecit utriū iuuenis
uel senex. clericus uel laicus. solutus uel lig-
tus. qz sic aggruat p̄c̄m et trahit in aliam
sp̄m. utpote si solutus ē et cognouit mulie-
rē solutū. fornicatio ē. si ligatus ē. adultē.
et sic de alijs p̄c̄ibz. Quid ip̄t cūstāciā
que ē effectus actus sicut furādo qui plus fu-
rat dampnū maius infert. Vel rem nō sacra
furādo furtū cōmittit. sed furādo rem sacra
cōmittit sacrilegiū. Vbi imp̄t cūstāciā
loci ut si p̄c̄m fiat in loco publico sacro ul
p̄uato. Quibz auxilijs id ē quibz instrumentis
ut si p̄c̄isset manu. pugno. baculo. aut gla-
dio. Cur. id ē qua m̄tētiōe fecit. ut si quis
occidit aliu uel p̄c̄isset imp̄di m̄tētiōē
uel v̄ndcē. Quid imp̄t modū et qualita-
tē actus. ut si p̄c̄isset fortit̄ aut remisse
aut lenit̄. Cū importat t̄p̄ē ut si t̄p̄ē sac-
p̄c̄m cōm̄seit aut nō sacro. Istas em̄ sep-
te cūstācias. diligēt̄ debet sacerdos a cō-
fiteute inq̄rē. qz cōfiteute sūt et maxime

ille cūstancie que trahūt pccm in alā speciem
sicut in formacōe ē ad ultmū s ad ligatū agede
Sicut scriptū fuit de florāe virgine et fādegi
ū cognoscit mulierē bñdām et sāmōmālē. et
mccsūb cognoscit vxoris sue cōsanguineā ul
suā. In furto ē etiā fādegiū et in dolo pūmū
et huiusmōi alia pccā cōsilia que trahūt ī alā
spem pccī. **C**aveas tñ ut iam dixi. ne nimis
descendas ad pcculāes cōspiciās pccōrū m
lū. **S**icut caveas ne psonā cū qua cōfiteus
pccāueit nominare cū cōgās. qui si eā nominare
voluerit ei phibeas sed solū mōms de pccō.
cōdicādo psonē gñalibz cū qua pccāuit. ut
sit psona ligata vel soluta ordinata aut sac
religionem pfecta et hq^o et sic gñaliter ne pccā
psonā agnoscat.

C.

De. Ut videas psona debet se accusare in
confessioe solū et integre cōfiteri. **S.** Enā
Et ut scias qñt debent cōfessio fieri cōdi
cōes p hos uersus repies. Sit simplex hu
milis cōfessio pura fidelis. Atq; frequēs mū
da discreta libens vēcūda. Integri secreta
lacrimabil accēlata. Fortis et accusans et
sit parere pccā. huius aut exposicio hęc ē.
Sit simplex id ē sine phca ut nichil dicat n
qd ptinet ad qñtātē pccī et qñtātē pccōrū.
humilis s mferū s clamet se cōfiteb. pūa
s cū mtericōe rāi. frequēs s sepe fiat mda
s muoluacōe ūboz et nō muoluta et obsūa.
Discreta s maiora pccā dicat cū maiore pō
de. libens id ē volūtūa. Vēcūda id ē eru

beſcendo de peccatis et non iactando de bonis. In
 teg. ſq̄ nichil celet q̄ alie abſolu non poſſet
 cu non fiat abſolutio vniq̄ peccati moribus ſine a.
 Secreta ſq̄ntu ad foru p̄mie ubi de occultis
 conſaerie agit. Lamentabil q̄ntu ad dolore
 de peccatis commiſſis. Inaleat ſut ſtatim con
 fiteat. et non dilatacionē conſideri faciat. h.
 tñ nō ē de natiuitate precepti qm̄ quilibet tene
 ſolu ſemel de tōne p̄cepti in anno ſm̄ feſto
 paſche. Laudabile tñ ē ut hō poſt lapſu
 ſtatu cōfiteat. tam p̄p̄ recuperanda gr̄iam q̄
 amiſit q̄ p̄p̄ p̄cidu mortis cuius certitudi
 nē ipſus non agnoſcit. ſo r̄as ſut p̄p̄ eru
 beſſencia p̄cā conſitet. i. nō dimittat. Iacu
 ſans ſ ſepm̄ et nō aliu. Et ſit parere pa
 ta. q̄ in omibz conſitens debet ſacerdoti
 obedire q̄ntu ad ea que ſūt in ſoro p̄mie
 Ecce ergo tibi duri de quibz cōfeſſio fieri
 debet. et quibz et qualiter ſit facienda.

De. Cuius poſt cōfeſſione penitētiſ ſeq̄t
 abſolutio ſacerdotis iō de abſolutioe ei
 dicat. Et p̄mitas verū quibz ſacerdos poſ
 ſit ab omibz p̄cā abſolu cōſtitet. eadē ab
 omi vinculo excoīcaciois diſcēdo tñ p̄u
 ei ſi ad ſtatu ſanitati puenit et natiuitas
 ceſſauit q̄ adibit ep̄m uel eius p̄m̄arū p
 ſuſcipienda p̄m̄a p̄ maioribz p̄cā p̄ quibz
 ei remittenda ē. Si h̄c ſi excoīcatus fuit
 q̄ adibit iudicē ad ſatiffaciendū p̄ cōtūacijs
 et delictis. alioq̄ ſi neglexerint ut p̄ſtina
 ſentēciā ſcōm bonifacii ſm̄. retrudet.

D. ...
 rim

ut hēt ex de smā exco. et mēdit eos qui a smā
 pe. Rūq; ex nātate p̄ quilibz sacerdos p̄
 libet absolue et p̄ quibuscūq; p̄cis. S. nō.
 qz licet p̄cis sacerdotibz que cōfert in or.
 se extendat q̄ntū ē de se ad om̄ia p̄cia re
 mittēda. verūtū ad vpi hq. p̄cis seq̄t in
 r̄p̄dēdū que iurdictis a maioribz in inferiores
 descendit. p̄ superior p̄t aliq̄ sibi reservare
 in quibz iudiciū infior nō cōmittit. Sunt
 aut quāq; casus retenti a iure p̄ quibz simplex
 sacerdos remittit p̄mittēs ad supiorē p̄
 ē qn̄ tponēda ē sollempnis p̄mā. Sicut ē
 excoicatus a iure ul ab homine qn̄ infior sac
 dos nō p̄t absolue. Tercia qn̄ inuenit i pe
 m̄tēte irregularitatē cōtractā. P̄ eius dispe
 sacōe debet eū remittē ad supiorē. Q̄rtus
 ē de mēdānis. Q̄rtus ē qn̄ cōsuetudo est
 in aliquo ep̄atu p̄ enormia p̄cia ad tiorē
 ep̄o reservat qz cōsuetudo in tlibz dat
 et aufert p̄ciatē. **Huiusmodi aut c̄mnia**
in hys v̄sibz cōtinent̄. Qui fāt m̄esū. de
florans aut homicida. Transgressor voti
p̄hū. uel zodomitā. Gadelegā patrū p̄
cussor fortileguā. Et mēta fides facies m̄
tendia. pho oppressor. blasphemus oīs ad
ulter. Clerū p̄curios is adeat p̄sule. Istos
casus solent ep̄i retinē. sed in aliq̄bz dpo
resibus p̄t p̄ciatū m̄ltitudinē. et loco
rū remotionē et scandali ciuitationē ep̄i
aliq̄s istorū casuū dco curatis sacerdotibz
cōmittit. Ecā scdm̄ cōsuetudies locorū

a quibusdā absoluit et a quibusdā nō. unde
 bonū ē casus reseruatō ab epīs sacerdotibz
 agnosce. qm̄ absolutes a reuocatis quibz non
 pnt peccant. De hys aut casibz ppa quedā re
 tinet penes se absolucione s passoribz deici
 s cū atroci multa. Incendarios eccliarū et falsa
 rios hūm papaliū

Pe. expōne dīcra casuū inchi dicat. **G.** Ex
 posio eorū manifesta ē. verūta aliqñ dīcra.
 Incestus ē concubita cōiūctis int psonas eiusdē
 sanguis. sicut cū mē filia sorore. nepte ma
 terna gmatia. et hq^{el} ul eiusdē affinitatis.
 s cōsanguinea vxoris ppe usq ad qdū phibitū
 Et sicut causat ex pte vni incestus. pā sit
 ex pte vxoris qm̄ cognoscat a cognato vni
 sui. Defloras. s. virgine. qz virginitas est
 sumū et angelis cōpat. et ei ceterisq fruc
 tus attribuit. et id illicita defloratio virgibz
 s ex mīmony. sumū pām ē. et dī sciprū.
 Et ad hūc modū refert raptus quā ē violē
 ta mulieris oppressio. **Homicida** s volūta
 rius s insidiado inuadēdo cōsiliū. auxiliū pbe
 do. uel casuali frō debita diligēciā nō adhibē
 do phibēs nō remouēdo seu rei illicite ex q
 sequit homicidiū opando. **Transgressor** notū
 s ex casu nēccitatis. **Pura** s corā iudice ul
 plūbz ex quo scandalū orit. **Contilegus**
 dīmatōres. cōmīnātes deōnū auxiliū inuo
 cantes et eis reuēciā faciētes. **Sacileg**
 s auferēdo rem sacra de loco sacro ul non
 sacro. Ad hūc casū refert violatio eccliarū

et locorū sacrorū. s. violentē hoīes cōhendo. cri-
mē fornicatiōis ul' sanguis effusiōe i eis ppe-
tūdo. Et sūt mōmale et mulierē bñdāz cū-
hē cognoscēdo. Sicut sādēguū cōmittit cūhē
cognoscēdo sūolā suā et cōmitem. Patrū
pāssor. s. volūtāte rōe iniurie uel vindicte
uel illicita faciēdo ex quo pūis ul' mūs passio
seqt. Godomita. s. hoīs cū homīe ul' mulieris
cū mulie extra uas debitu. uel cū bruto. Ad
hūc casū refert omīs molliciei cūhē pūa-
cio p cōtractū. qentitū fides cū infāctione de-
cipiēdi ul' dāpm infēdi alij. et in suis app-
qui res dñorū suorū seruāre debent. Sicut
ubi alij pūdiuū genēat sicut debitoribus
apparet ubi fidei pmissē subueniri pū que-
rendo absolūdi dilacionē. Ad hūc casum
refert omīs pūriū pūaosiū. faciēs in cen-
dia domorū et eccliarū pū casū iusti belli.
Uis oppressor. s. pūte. Et ad hūc casum
refert pūaosiū scilicet et abortiuor et
si fetus pūrat et formatū fuit in uētre
homicidū ē. et ad casū homicidij refert
destructio. **Blasphem. s. blasphemā** in de-
ū et scōs. Et sūt ad hūc casū pūmet seu
refert omīs ydolatra et deonū uenēatio. q
hoc ē blasphemā in deū et hēsis ē. Hēti-
cus s. falsa q deū faciēdo. q articulos fidei
pūdicādo docēdo apūte ul' secrete et omēs
fautores et consensuētes hētiā reputāt. Si-
milis ad hūc casū refert pūcūs casus scilicet
demonū uenēatio. et omīs cōtumelia crea-

toris. Omnis adulter. f. accedens ad thoru alius
 uel thoru suu violans illicito concubitu siue vir
 siue mulier. Clericus p. uacens f. aio inuiriadi
 uel violentiā in fendo in se uel in rebus sibi co
 iunctis ut uestimentis et hys. Et si atrocior sit
 iniuria aut enormis ad solu papa p. tmet ab
 solutio. Sunt autem plures p. sone qui a suis pla
 tis absolu p. nt. p. mo si p. uacens sit in articulo
 mortis. scdo hostiarius potestis dñi dñi ex p.
 posito uel odio clerici graui nō p. uacens sit.
 Tercio si dñs seruū suū p. uacens sit leuit. et mar.
 qñ p. t absentia eius defem dāpm incurrit.
 Quarto mulier p. uacens. quinto si regulā re
 gularē p. uacens. nisi sit enormis excessus.
 sexto si p. uacens sit paup. septio. si habeat
 immacias capitales. octauo si p. uacens sit
 impubes senex uel impotens. Sunt etiā sep
 te alij casus. in quibus p. uacens clericus ex co
 municatione nō incrit. p. mo si p. uacens sit en
 causa discipline ut mgi. et p. latus. scdo
 si ex iocosa leuitate p. uacens sit. Tercio si in
 uenit eū t. p. t. cōuersante uel agente cū
 vxore mīe ul sōrde ul filia. Quarto si statū
 vim vi repellat cū moderamine iculpate
 tutele. Quinto si ignoret eū eē clericū. Sexto
 si inueniat eū in apostasia post tñā mo
 rationē ei factā. Septimo si clericus se tñssat
 ad actus g. rios peccatis ut si fiat miles pu
 gil aut bigamus. Sunt si furto dephēdat
 aut occidit. In hys casibus p. uacens clericus

f nec sententia excoꝛcaciois mēit nec pēant.
Pe. Quia sūa excoꝛcaciois sepat hoīes a sac̃
mētis. dic quōd in foro p̃mē erga excoꝛcātū sit
agendū an p̃us debeat absolui ab excoꝛcacioe
q̃ absoluat a p̃cib. **S.** P̃us debet absolui pe
ntens a sūa excoꝛcaciois ab eo qui h̃z p̃tēte eo
q̃ excoꝛcacio sepat hoīem a sac̃mētis q̃ absol
uat a p̃cib. nisi casus mortis emineat. in quo
p̃t quilibet sacerdos ab oī excoꝛcacioe et ab
om̃ p̃cō absolue ut dcm̃ ē. Tñ ei tūgēdū ē
q̃ sanitate recuperata ad iudicē ibit ut ibi satisf
ficiat p̃ cōtumacia et emēda. **Qd** si recusa
uit adire iudicē post recuperatā sanitate se
cūdū noua iura in p̃sūa sententiā retrudet
ut habet in vi l^o dec^o de sūa excoꝛcacionis
Eos qui a sūa canonis

f **Pe.** Ad quē p̃tmet absolutio excoꝛcaciois.
S. Duplex ē excoꝛcacio. Unadī maior. alia
dīcāt m̃or. Absolutio maior que ē lata ab
homīe seu a iudice p̃tmet ad eū qui tulit
sūa excoꝛcaciois aut ad eius sup̃iorē. Si uēo
excoꝛcacio lata sit a iure tūc ep̃c p̃t absolue
exceptis sex casibus quos sibi papa legis
conditor reseruauit. **P̃m** ē qñ aliquis imat
inang violētās diabolo suadente in etiā ul
religiosū. **Secū** ē de illo qui mēdit em̃q
et ē denūciatū. **Ter** ē de illo qui fūgit
etiā et ē denūciatū. **Qu** ē de illo q̃ fūit
coꝛcat excoꝛcato. **Quī** ē de illo qui falsat
h̃as dñi p̃p̃e. **Sextus** ē de illo qui cum

excoꝛcatis coꝛmunicat in caꝛne pꝛ quo excoꝛcatus fuit
nō eꝛi debet absolui nisi ab eo qui excoꝛcavit
Eaꝛ si nō ē eꝛi subditus nisi pꝛpꝛ difficultatē
ad ipꝛm. et sic absoluetꝛ ab episcopo ut a sacꝛ
dote pꝛpꝛ. pꝛesata caꝛuioꝛe iuratoria qꝛ pꝛare
at mꝛdatis illis iudicis qui tulit sꝛmā. Alio
qꝛi in alia sꝛmā iꝛtinet ut pꝛdꝛi ē in pꝛe
denti articulo. Vñ scias qꝛ ille qui pꝛicipiat
cū excoꝛcatis in caꝛne eꝛi in sententia coꝛfatuꝛ
do ē et coꝛsuledo sꝛi pꝛ absolui nisi a iudice
qui tulit sꝛmā. Sicut qꝛi excoꝛcatus a iudice aliqꝛo
cū suis pꝛicipatibꝛ tūc pꝛicipatibꝛ cū eo nō
pꝛt absolui nisi a iudice qui tulit sꝛmā
nisi in caꝛu nꝛtutis ut dꝛm ē. Sciedū
tū qꝛ bonifacius vñ iꝛfirmādo deꝛegales
innoꝛēti qꝛi et gregozꝛi decem suosꝛ pꝛe
decessoꝛū pꝛhibuit ut nullꝛ iudicꝛ excoꝛ
catis pꝛsumat maꝛde excoꝛcacioꝛe pꝛicipatibꝛ
cū excoꝛcatis cū loꝛuioꝛe et alijs casibꝛ.
pꝛ quibus pꝛicipatibꝛ solū mꝛore excoꝛcacioꝛe
maꝛuit nisi caꝛuioꝛe mꝛmicioꝛe pꝛmissa alitꝛ
nō teneat sꝛmā ut hꝛtꝛ lꝛ vi deꝛtalū de
sꝛmā excoꝛcatis cū Statutū. et cā. Coꝛstitutio
oꝛe. et cā. Statutū
De pꝛ ne absolui excoꝛcatus a iudice iꝛiꝛtꝛ
S. iꝛmo. Quia sicut excoꝛcacio fertꝛ coꝛtra
aliū iꝛiꝛtꝛ. Ita pꝛ absolui iꝛiꝛtus et maꝛiēte
excoꝛmunicato in coꝛtūmācia pꝛ iudex qui ex
coꝛcavit discretē remitteꝛ excoꝛcacioꝛe iꝛste
lata. si uideat expꝛdꝛe saluti illis iꝛque ex
coꝛcacio lata ē.

De. Cūquid ille qui ē excoīcatus pluībz excoī
municatioībz p̄t absolui ab una sine alia. **S.**
pmo. qz excoīcaciones cōnexionē nō hnt ad
inuicē. Et id qui ē excoīcatus pluībz excoīca
tombus p̄t ab una absolui remanēte alia.
Verūtū qm̄ aliquis ē excoīcatus pluībz ex
coīcacioībz ab uno iudice. si absoluat ab u
intelligit absolui ab omībz nisi grū expri
mat. Vel ex pluībz causis et diuisis sit
plures excoīcatus ab eodē. Ad diuisio
nes iudicibus excoīcatus si absoluit fuit ab
uno nō est absoluit ab alijs nisi absoluat
vniqz ab alijs confirmet.

De. Quia excoīcacio nō infligit nisi p̄ p̄p̄o
nūquid p̄t iudex excoīcātū absolue a p̄p̄o
p̄ quo cont̄ eū tulit sententia sicut ab excoīca
tione absoluit. **S.** Petre tua questio p̄tate
eccl̄e clauū requirit. Ut aut̄ scias qd̄ q̄ris
agnoscere deē eccl̄e clauē duplicē ēē. Quarū
vna ē claus iurisdicōis. et alia claus or
dinis. Claus iurisdicōis respicit eccl̄as mili
tante a qua indigni eiciūt p̄ p̄tate sup̄ioris
ad quos spectat iurisdicō. et id sup̄iores
plac̄ hanc clauē iurisdicōis hnt et ad eos
p̄tinet p̄ excoīcacionē a p̄p̄rioē sacm̄to
rit et cōmūione fidelū cōtūaces separe
et eos ab excoīcacionē absolue. Et qz sac̄
dotes sicut elā et officiales et archidiaconi
et h̄ḡi hnt hanc iurisdicōnē. et clauē iur
dicōis. et id delinquentes et cōtūaces p̄nt
excoīcāre delinquentes et ab excoīcacione

absoluere. etiam excoꝛcatus iustus. **C**laus aut or-
 dinis respicit excoꝛcāteꝝ phante. et habet dig-
 nos ad celū ordinare. et indignos repellere. sō
 soli sacerdotes qui sūt mediati int̄ deū et ho-
 minē solū hnt̄ clauē. Et q̄ p̄ pecc̄m mortale
 eicit̄ homo a regno celozū. **I**deo absolutio
 pecc̄i mortalis ad solos sacerdotes p̄tinet. qui
 hnt̄ clauē ordinis solū hnt̄. Et scias. q̄
 nullq̄ a p̄c̄o iustus absoluit̄. nec ab excoꝛ-
 municatōe iustus absolui possit. q̄ oī tunc
 pecc̄m ex voluntate cōmittit̄ et ex nobis que-
 rit̄. Et id sicut nō cōmittit̄ pecc̄m ē. et vo-
 luntate. ita nō remittit̄ nisi ex voluntate f-
 ut sicut a nobis ē p̄c̄tū voluntatis deesse
 a nobis. Et sicut alius nō absoluit̄ aliquē a
 p̄c̄o. sed ab excoꝛcātōe iustus p̄t̄ absolui
 ut dē ē i sup̄. h. Igit̄ p̄ q̄ licet iudices
 possint absolueꝝ rōne iurisdīcōis ab excoꝛ-
 municatōe nō t̄n a p̄c̄o. Et si dūm q̄ iu-
 dex sacerdos absoluit ab utroq̄. dico q̄ nō
 absoluit a p̄c̄o rōne qua iudex. et rōne sac-
 iurisdīcōis. sed rōne qua sacerdos. et q̄
 habet clauē ordinis. et q̄ excoꝛcātio non
 fert̄ in aliquē nisi p̄ p̄c̄o. Et hoc sacerdotes
 dēnt laicos int̄mare qui ea nō cognoscūt
Ve. De absolutiōe maioris excoꝛcātōis
 ad quē spectat dixisti. nūc de absolutiōe
 mōris excoꝛcātōis dīcis utrū simplex
 sacerdos possit a mōre excoꝛcātōe absolueꝝ
S. sic. Sed ut scias ex quibz causat̄ mōr
 excoꝛcātio. cū ex p̄cipatibz mōr maiori

excoꝛcacioe pueniat. hys uſibus agnoſcas. Et
p̄ delictis anthema quisefficiat. Os. orare.
uale. cōmūo mensa neget. Os id ē os saluā
do. Orare id ē ut nō oret cū eo. Cōmūo id ē nō
coiret cū eo in sacmētis. Vale. id ē nō salute.
mensa neget id ē ne comedat cū eo. Un in hys
tribus mōre excoꝛcacionē p̄cipās ierit et
a simplici sacerdotē p̄ absolui. Verūtn ut
dcm̄ est ibi. G. Si p̄cipātes excoꝛcēt a iudi
ce cū excoꝛcatis nō p̄nt absolui nisi a iudice ex
coꝛcante. Et sicut p̄cipātes in cōmūo sustinēdo
et fouēdo excoꝛcātū in cōmūo p̄ quo ē excoꝛcātū.
talibz p̄cipātibz maiore excoꝛcacionē ierit ut
ibi dcm̄. Id ē s̄ m̄ capla. G.
De p̄quid licet cū excoꝛcatis in aliquo p̄cipa
cione habē absq̄ p̄uā. G. licet in casibz quibz
hōs uersus designat. Hec amathē. soluat ne
possit obesse. Uide lex hūile. Id ē ignoratū nūc.
Vale ponit qz licet cū excoꝛcatis loqui potui
tate et salute aīe sue. Sicut et alia ūba nūc se
ut familiari et facilius ūba salutis sue recipiat.
Lex ad m̄mōniā refert qz mulier s̄ tenet
viro obedire et ei debitū reddē. hūile ad subor
cacionē refert qz filius tenet p̄u obedire et
ei seruire. Et loquit hīc de filiis emācipatis
qz emācipati filij tenet euitāe p̄m excoꝛcā
tū. Sicut seruus tenet obedire dñō in hys in
quibus ē obligatus. Rō tñ qz licet vroz possēt
p̄cipāte cū vno excoꝛcatis. et filius cū p̄e
et seruus cū dñō. Verūtn si sūmā teneat
ferat in vñ p̄m aut dñm. vroz. filios. et

seruos mēdō eā sūppo. mēdā sunt. nec ad
 sacra recipiendi. Res ignorata qm ignorat
 simpliciter q sit excoīntus. Pace ad nātate
 vite refert. qz pēgms tñseūibz p terram
 excoīntozū licet cibaria eis emē. cū nō hnt
 aliūde recursū. seu alibi nō reperiant. Vl
 nātē refert ad excoīntū cū in articulo uat
 tatis existat. qz tūc subuenit nē. Id pūmē
 caplm utile dicit quidā repetitio debiti refert
 qz repetitio debiti ab excoīntis pē fieri. qz
 sic monet ad salutē suā cū ad satisfaciendū
 monet. Silit omīs casus siles ad ipm refe
 rūt. **Igit** vides petre q pns ē absoluedq
 excoīntus ab excoīntiōe a iudice q a sac
 do te a pns. et quō pncipadū sit ad exco
 mūcatō et quō nō. et ad quos pmet sen
 tenciā excoīntiōis ferre. qui s hnt clauē
 iurisdīctōis ordinariā uel delegatā. epī tñ
 auctō. ppa clauē iurisdīctōis hnt in suis dio
 cesibus et excoīntiōe auctō ppa pnt. Sacerdotes
 uēs prochiales excoīntare nō pnt nisi ex com
 missione eis spēalit fāt aut in casibz etis
 sibi a iure cōcessis. s fūto rapina et hūmōi
 De duplici g excoīntiōe dcm ē. s maior et
 mōri. q hnt utraq separet hominē a sac
 mētis et a sacmētōzū cōmūione. ut tñ
 vāq a cōione fidelū et consorcio. q maior
 solū a consorcio fidelū sepat et vō minor
 et de mōri pē simplex sacerdos absolue
 De. Quia in sacmētō pme post absolutio
 nē et cōfessionē seqt satisfactio **Id** de modo

S. A.

Em **Id** **f**

satisfaciendi in decal. Et primo si sacerdos deat
totam penam iungit quanta meruit peccator in peccando
G. Ad iungendum penam penitenti non potest sacerdos
totam aut tantam penam iungere penitenti que pro peccatis
inordinabilibus fit requiritur quia in hac uita expleri non potest
S. Iste secundum quantitatem contritionis etiam pena dimi-
nuitur quam sacerdos non agnoscat. Ideo dicitur quod penae
sunt arbitrarie. secundum arbitrium sacerdotis. qui dis-
crete considerat condiciones penitentium et possibili-
tatem. Unde et si tota poenitentia non soluat in hac
uita que pro peccatis debet in purgatorio expurgari
et soluetur post hanc uitam. quam reatus pene-
trabilis. sed post confessionem remanet ad quam fu-
erit obligatus. Cuius non oportet iungere penam
semper que est in iure constituta pro peccatis
sonari. sed ut dominus est ad arbitrium discreti disponenda.
De. Primum. Item si iungenda penam. **G.** Propter quod si
illis penam iungitur ad illam tenentur quam facerent
propter quod non penam possent. Ideo est eis innotescenda et
non iungenda. unde innotescendum est ut doleant
de peccatis et consolentur de misericordia. et quod per annos
paurent elemosinas orationes et huiusmodi pro
propter fieri. sicut quod habeant propitium ab intermedii
peccatis si de infirmitate conalescerint et resurgant.
De. Primum. Primum potest unum per alio satisfacere. **G.** Ad eu-
deciam tue questionis scias dupliciter esse effectum satis-
factionis. Primum est exasio causarum peccatorum sequarum
et istomodo penam est medicina quedam ad euacuandum
peccatum. sicut leuitum et pegnatio domat corpus
penitentis et attenuat ut amplius in de peccatum
non cadat. et istomodo non potest unum per alio satisfacere

ce. q. remittit et pagnatio unus nō domat
corpus aliq. Sedus effus. pme e solutio de
biti patorū pcedēti quo penitens facit obli
gatus post confectionē confessionē et absolu
tionē. et qnta ad hoc una p̄ satisfactio pro
alio. Ita tñ q̄ ille p̄ quo alē satisfactio sit in ḡ
ria et caritate et nō habet aliquē defectū
p̄ quē satisfactio non possit nec satisfactio
faci quā alius p̄ eo facit. q̄ si in p̄io mōti
fuit satisfactio p̄ eo ab alio et nō p̄dest. et si
potens fuit debet p̄ seipō satisfactio p̄ tñ
ab alio adinuari.

Pe. Rūquid p̄me p̄finit p̄mactibz ad solu
tionē pene. ad quā penitens ē p̄ p̄is obliga
tus. **G.** Scias q̄ penitens ē ad maiore pe
nā obligatus q̄ sit illa que a sacerdote ei
imūgitur que in p̄matorio expungenda ē. Et
q̄ indulgēcie ex merito passionis xpi et scō
rū tñ valeant q̄ p̄dicant id a debito illi
pene penitēte absoluit et diminuūt eā
G. Scias etiā q̄ ad hoc q̄ indulgēcie valeant
quatuor requirūt. s̄ duo ex pte dantis.
ex et duo ex pte recipientis. Ex pte
dantis requirūt p̄mo auctoritas et hoc
p̄tinet ad clauē iurisdicōnis et talis
auctoritas et potēcia ad supiores p̄tinz
s̄ ad papā et epōs qui habent dispen
sationē thesauri ecclesie s̄ mēti passio
nis xpi et scōrū. Sedā requirūt tñ rōna
bilis dandi s̄ utilitas ecclesie et hoc p̄
tinet ad clauē sciē. Un̄ p̄ utilitate et

A

p̄tū

desse et veneratione sanctorum sunt dande indulgentie. et sic isti duo sunt auctoritas et veritas ecclesie ex parte dantis requiruntur. Et quod papa plenariam potestatem habet super thesaurum ecclesie. et alii plati limitati. pro salubri propter habet plenitudinem potestatis dandi indulgentias. episcopi vero secundum eius concessionem. Ex parte accipientis sunt duo requiruntur scilicet ydoneitas et dispositio suscipiens. quod sit in statu gratie et sine peccato mortali. Secundum est quod deuotio et fides adimpleat quod per indulgentiam deuotio. Istas ergo quatuor de necessitate ad hoc quod indulgentie valeant debent concurrere. et si unum defuerit indulgentie non valent per meritum et confessionis ad diminutionem pene debite per penitentiam.

R
v

De. De modis aliis satisfaciendi in diebus quod sunt penitus satisfactorie quibus penitus sunt iungenda. Tres sunt partes satisfactorie foris electio scilicet et ieiunium. Quia prima ut dictum est non est per se satisfactoria per penitentiam penitentis sed etiam medicina quod fuit penitentia. ideo conuenienter uidetur ut talis penitentia iungatur que sit in remedium quod futurorum actionum peccatorum. ideo quod verborum et vagabundus orationis penitentia iungatur. quia oratio eleuat mentem in deum. Contra gulosos et deliciosos ieiunium penitentia debet. quia ieiunium sanat peccatum corporis. Contra auidiosos et ambiciosos penitentia elemosine debet ut sit gratia totius caritatis. Ad orationem vero penitentiam omnia opera carnis affligentia. sicut vigilie. peregrinationes. discipline. et huiusmodi.

imponat

S

De. De quolibet istorum aliquid in diebus. et primo de oratione. Vtrum per orationem requiratur actu

alio deo interio. **S.** Actualis interio uiccia ē in
 orōne ad conseguēdū finē et melius p̄mū. q̄
 tū mens hominis labilis ē. sufficiat habitualis
 attentio. que ex p̄ma attentōe actuali predic
 et uirtute habet ex ea. Sicut videmus in ex
 emplo p̄uentionis lapidis sic motus hominis la
 pidis p̄uentionis durat p̄ eēndā actus dūma
 nus lapidi mouēdo apponit. Sed utus scdē
 motus lapidis manet. dū lapis ex vi mo
 tus p̄mo mouet. licet p̄me motus utus
 cōtinuē debeat et accipit lapis quiescat a ḡrio mo
 tu mouet. nisi iterū moueat. Sic ē sūmo
 de orōe. q̄ orō p̄mo mouet a deuotione orā
 tis et attentōe actuali scdē eēndā. sed q̄
 mens ad alia p̄p̄ infirmitate hominis et eua
 gatione mētis rapit. ideo manet attentio u
 tute et habitualis ut motus ab attentōe actua
 li et deuotione s̄ p̄ma deuotione sicut motus
 lapidis habet uirtute ex p̄mo mouete et
 effem. sicut orō habet effem suū ex p̄ma at
 tentione actuali et deuotione. nisi tāta fiat
 euagatio q̄ orō amittat uirtute p̄me attentōis
 sicut p̄ in illis qui horas suas dūdo ad a
 se trāserūt qd nō p̄t eē sine culpa mōri. s̄
 nō ē ut hō in orando aut horas dūdo sic
 q̄t renoret cor suū ad seipm. ideo nō q̄ in
 orōne t̄plex debet eē attentio. p̄ma ē ad
 ūba quibus petim. scdā ad ip̄as peticio
 nē. t̄ia ad ea que petitione cōstant. sic
 ē nātās p̄ qua deus petit et rogat. Et

si aliqua istorum absit non est reputanda oratio. ^{utrum}
 etiam illi qui non intelligunt petitionis verba et orationem
 non attendunt esse potest. et ideo sufficit eis prima et secunda
 attentio ut patet in latinis que verba latina
 non intelligunt. In summa igitur scias quod euagatio
 mentis in oratione facta a proposito non est sine peccato. et
 impedit fructum orationis. et si ad gratiam orationis
 fuerit peccatum mortale. Si vero fiat euagatio mentis
 a proposito licet ex infirmitate mentis solummodo
 non est peccatum. nec impedit orationis fructum cum
 virtute habeat ex prima attentione ut deinde est
I Pe. Rursum debet oratio esse semper verborum. et non
 quod mentalis. **G.** Oratio communis que fit pro populo a
 ministro ecclesie debet esse vocalis ut omnibus deo
 potestatem. Oratio vero singularis pro se facienda
 se facienda potest esse mentalis. Verumtamen et ad
 augmentum vocalis propter tamen primo ad maturationem meliorem
 devotionem. scilicet ut homo deo seruiat de omnibus
 que habet non solum mente sed etiam corpore et
 ore. Ita ut mentis affectus vehemens pro voce
Pe. Rursum ille qui tenet ad dominum exprimat
 officium dicendum utpote habens rationem. et ideo
 obmiserit est coniungendum quod utrumque dicat. **G.** non.
 quod ad hoc dominum officium vel seruicium est ordinatum
 ut ut ordinate dicat. et ideo oportet se pro
 mittens illud resumeret et ordinate illud
 dicat. quod forte officium passionis post pascha.
 ideo coniungendum est ei aliud utpote psalterium vel
 aliud huiusmodi
Pe. Que oratio ad satisfaciendum magis con-
 gruit que latinis est coniungenda. **G.** Oratio domini.

pe. Ediffere michi que sunt ea que in ipsa
 petim⁹. **S.** Septē petitiones in ea cōtinent⁹
 que tibi breuiter declarabo. **P**rimo tñ ut fiducia
 tua ad ipm credam⁹ eiq̃ iustitiam p̃mit⁹ et
 maiestatem cōfitem⁹. **1o** dicim⁹. **p̃r** n̄r. **E**cce mi
 ritus eius erga nos ut ip̃e ad nos tñ ad fili
 os cōdescendat. **D**em⁹ eius excellētiā cō
 fitem⁹ cū dicim⁹. qui es in celis. qui es p̃ esse
 ciā et nūq̃ deficiat in celis sup̃ om̃ia excellē
 ciā et p̃tate h̃ab. **D**em⁹ credam⁹ ad petēdū
 et q̃ ip̃e s̃m̃ n̄r ē cō petim⁹ ut eo fru
 am⁹ et eius gl̃a cō petim⁹ p̃mo nomē ei⁹
 in nobis sanctificari. ut sic in eū desiderū
 m̃m p̃ dilātiōē ferat⁹. **1o** dicit⁹. Sanctificet⁹
 nomē tuū. nō q̃ in se s̃m̃ nō sit. cū s̃ sit
 s̃m̃. sed s̃sificet⁹ in nobis. ut p̃ ip̃a s̃m̃us
Sed petim⁹ ex hoc eius gl̃a fruī. **2o** seq̃t⁹.
 adueniat regnū tuū. **D**em⁹ petim⁹ quicq̃
 que nos ordinauit ad alia tñ p̃ acci⁹. **p̃mo**
 qd̃ nos ordinauit ad gl̃am qd̃ est factū in peti
 tione ut ei s̃p̃ obediā. **2o** seq̃t⁹. fiat uo
 lūtas tua sicut in celis. et in terra. **3o** dicit⁹. Sicut
 angeli obediūt tibi in celo. ita obediā. **4o** tñ
Quarto petim⁹ ut det nobis subsidū p̃ueni
 endi ad hūc finē. ut uita n̄a cōsuet⁹ sicut
 de pane matiali. p̃ quē uita corporalis sicut
Dem⁹ petim⁹ tñ que nos ordinauit ad ip̃am
 gl̃am p̃ acci⁹. p̃ remociōē phibitib. **E**t s̃
 tira que nos impediūt ad p̃ueniēdū ad b̃t̃
 tudinē. **p̃mā** ē p̃m̃. **2o** petim⁹ ip̃os r̃
 mouei a nobis. et sic dicim⁹. **D**imitte nobis
 debita m̄a r̃. et hec ē quāta petitiō. **S**ed

sicut s̃m̃ n̄r s̃z
 en h̄a r̃a q̃ d̃
 r̃ibz aq̃ q̃ aq̃
 r̃ h̄a r̃a q̃ d̃
 foneat ne deficiat
 r̃ r̃a

A
xxij

petimus remoueri temptatione que nos dist²
bat. et sic seqt^r sexta petitio. ideo dicimus. Et
ne nos inducas in temptatione. Tercio petimus
amoueri penalitatem p^{nt}e. et sic est septima peti
tio. ideo dicimus. sed libera nos a malo. Et sic
sunt septem petitiones orationis dⁿⁱce. Et sic pe
tre de oratione quanta ad te spectat tibi dⁿⁱ.

De De scda pte satisfactoris s^c de elemosina
michi dicitur an cadat sub p^{re}cepto. et q^uo mo
do sit elemosina. **S.** Elemosina duplex est.
quedam corporalis alia sp^ualis. et utraq^{ue} cadit
sub p^{re}cepto affirmatio. Et q^uia p^{re}cepta affirma
tiua non obligant semp^{er} sed p^{ro} loco et t^{em}p^{or}e. et
scdm^{us} condiciones alias detinatas. s^c oportet
condiciones ex p^{ar}te dantis. q^{uod} debet de sup
fluo n^{on} solum respectu sui. sed respectu familie
cui^{us} cura gerit^{ur}. Sicut consideranda est ex p^{ar}te
suscipientis natiuitas q^{uod} ille sit in natiuitate au da
t^{us}. et isto^{rum} elemosina corporalis cadit sub p^{re}cep
to s^c dare de supfluo et indigenti. q^{uod} d^{icitur} de ne
cessario sibi et familie. et ei qui n^{on} habet nati
uitate n^{on} cadit sub p^{re}cepto. sed magis sub con
silio. Sicut de elemosina sp^uali est d^{icitur} q^{uod}
cadit sub p^{re}cepto p^{ro} loco et t^{em}p^{or}e. et c^{on}siderato
m^{od}o amonendi et corrigendi ex p^{ar}te corrigentis
et sp^{ec}ies meliorandi ex p^{ar}te eius q^{ui} corrigit^r.
Et de hoc infra dicit^r.

H.

De Inape q^{uod} elemosina corporale. et dic
quot sunt elemosine corporales. **S.** Septem
quo p^{er} hunc usum designant^{ur}. Visito poto. cibo.
redimo. tego. colligo. condo. Visito s^c infir
mos. poto s^c sicientes. cibo s^c esurietes. re

dimo. scilicet in carceribus. te go s. nudos. colligo
 s. hospites. condo s. mortuos sepeliendo
 De. De quo debet fieri elemosina. **S.** De ppo
 nō alieno. **De.** Ergo de male acquisitis non
 fit elemosina. **S.** Quia q. aliqui dicunt male
 acquisita episcopus. **Uno.** q. debet restituere ei cui
 illucite auferit. sicut de rapina furto et huiusmodi
 et de tali nō potest fieri elemosina. sed restituendum
 ē ei cui auferit. **Alio.** dicit aliqui illucite acquisita
 q. dans et accipiens contra diuinā iusticiā faci-
 unt sicut in symonia et tunc nō ē restituendum
 ei qui dedit. nec ē remanendum apud eū q. acce-
 pit. sed debet in elemosinis erogari. **Trio.**
 dicit aliqui illucite acquisita rōe actus acquisiti. nō
 rōe acquisitionis. sicut in mōetio cuius actus ē
 illicitus et a deo prohibitus. tū illud qd datur
 ope nō ē illicitū. sed potest mulier accipere locatio-
 nem de eo sui corporis et de ea elemosinā fa-
 cere. Verūtenim debet fieri de eo sacrificium.
 et oblatio ad altare. tam propter reuerentiā faci-
 endam q. propter scandalū. tam etiā propter detestati-
 onem. **De.** Rūquid de acquisitis taxillorum in ludo
 potest fieri elemosina. **S.** propter inderentē cupidit-
 atē prohibitus ludus ē. id quod licet retine-
 re nō potest. nec ille qui perdidit recipere debet. sed
 etiā ē in elemosinis erogandum. nisi grā fa-
 erit consuetudo. q. permittit fieri ludos propter
 recreationē ciuili solū. et nō propter lucrandi
 cupiditatem. Ille tū qui lucrat ab hijs qui non
 sunt suuuius. sicut sunt mōres fuosi et
 qui res dñorū suorū alienare nō possunt. tenent
 ad restitutionē dñis quorū res perdit fuerant

Egit ille etiam qui trahit alium ad ludum fraudulentum
uel fraudem in ludo committit ad restitutionem te-
netur ei qui amittit. nec debet de eo elemosinas
De Rūq; vxor. pūi^m mōchi. et hq⁹. pnt ele-
mosinas facere absq; suorū superiorū licētia n
urgente nēcessitate. **S.** Quam nēcessitate oīa sūt
qūa licet ead de alieno suare indigēti. vñ
mōchi administracōes nō hñs nō pnt elemosinas
facere de bonis ecclie absq; cōsensu abbatis ex
presso ul. p̄supposito. Si tñ administracōes habz
pnt de rebus sibi commissis elemosinas facere scdm
q cadūt in vñ pūi. Et idē de mulie q; si n^l.
aliud habz pnt dote nō pnt elemosinas facere sñ
cōsensu mariti sui expresso ul. p̄supposito. Rñ
alias res hz sicut ex lucro suo uel alio mō pnt
elemosinas facere sed modēstas. ne p eas vñ
depāpēt. **E**git nec siq pnt de rebz dñi sue
elemosinas facere. qz licet eas habeat ad dispe-
sacōē et gubnacōē dñi nō tñ ad dona-
cōē. Verū tñ modica aliq que statim pnt cor-
rūpi pnt dari qz in hac cōsensu dñi ex p̄sūt.
Eadē mō ē dicēdū de filiis familiis. qz licet filij
familias sic hñs p̄sūt. qz tñ nō dñi habz dñū
sup res p̄sūt eas dare nō pnt ut p̄sūt.
De Rūq; dñi tenet erigēdū ea que sibi sup
fluūt. **S.** Etia de rebus pūmōmōr suorū
pnt uti p libitu sue volūtatis. dñ tñ p̄m
nō sūt s̄ luxuriādo. vsuādo et hq⁹. iō eas
pnt suare p̄ releuacōē penūiarū suarū.
ecū eas amicis distribue. vñ eas sibi seruā-
do aut donādo nō peccant. dñ tñ modum
seruadi nō excedūt. s̄ seruādo eas tpe nēc

tatis nō subuēdo paupibz. De rebus uero ec-
clesie cū solā dīa nō sūt dñi sed solū mīstrī si
supflua paupibz nō erogent peccant. Verū
tñ snab. q̄ bona ecclīa t̄pli diuidūt qz quedā
sunt paupm et qui hec retinet et nō distri-
buit fur ē et laicus. Alia sunt que cadūt in p-
tē ecclīe ad eorūm repandā. et hec in alios
usus cōtū nō debent. Alia sūt ad usū mīst-
rū sicut sunt p̄bēde et hōi. In hīs dīcēdū
ē sicut de bonis p̄mōm dñi ē seruādo
ea modēate p̄ nātātibz suis nō peccāt. cū
pūt in nātātē suis amas carīlibz subuēre.

De. Quibus danda ē elemosina utriūq̄
ori ul̄ meliori uel ei qui magis indiget. **S.**
Indigenti ē danda elemosina et magis indi-
genti. Per danda ē elemosina s̄ meliori
et s̄ dñi vtutes deo p̄mquiori sed magis in-
dienti cū elemosina sit diuinitas instatuta
ad p̄m nātātē subuēdā. Sed nota
q̄ in elemosina dēnt tres gradus cōsati
f̄ honestū debet et nām dñi honestū est
ut p̄mquoribz si indigeant p̄us subueniat
debitū aut ut bñfīdībz subueniamz et p̄ci-
pue melioribz. Sed nām ut magis indigēti
subueniat et sic amas et p̄mquoribz p̄
subuēdū ē in nātātē. cū ex indige carī-
tatis quadā sorte cōiūgāt nobis et obueiūt
nobis ut p̄m eis subueniamz et eis paupb.
Verū tñ ex mēito caritatis meliori et vti-
ori ad bonū p̄us ē subuēdū et elemosia
danda q̄ p̄mquori. s̄ nō sūt īmunes a p-
catibz qui indignos ad bñfīcia ecclīastica p̄mo-

uent. dignis et melioribus relictis. Et sic breuiter
prius est annas subueniendi necessitate urgente. cessante
tamen necessitate meliori et utiliori est subueniendi.
et elemosina magis indigentibus distribuenda.

De. Rursum uoluntariis danda est elemosina. **6.**
Quia licet est eis dare et quibus non. quoniam ludus naturae
est ad conseruationem uitae humane. quia quies in ludo
habet ad solacium humane naturae. et id secundum philosophum
et uulgum uicinosum est autem ludo honesto tempore debito.
sed ludetibus pro recreatione hominum ludo honesto
et tempore debito licet eis dare pro seruicio et labore
et elemosina eis facere. **Historicis** uero et uoluntariis
utentibus ubi inhonestas uel fides non
habet dare aliquid. quia contra dat uel facti sunt
magis ad confusionem quam ad consolationem. ideo
qui talibus dat peccat. quia eos fouet et suste-
tat in peccatis.

De. Rursum pro aliquibus sibi uel elemosinas facere.
6. pro loquendo nullus pro sibi uel elemosinas
facere loquendo de elemosina corporali. Quia elemo-
sina est opus misericordiae. misericordiam autem alienam misericordiam
respiciat et illam suam faciat. sed pro nullus sibi
elemosinam facit. uerum ex consuetudine pro sibi
commodum facit ex elemosina sicut distributor ele-
mosinarum facit commodum ex elemosinarum am-
plificatione sibi et possit. namque si indigens fuerit et
necessitate habuerit sicut daret alii indigenti.

De. Rursum licite potest differri elemosinae quae dantur
pro pauperibus distribu abscque deficiente deficiente.
6. Absoluta loquendo non debet differri sed dis-
tribui statim. uerum si executor aliquantulum dif-
ferat daret ut res de functi amplifiet eas
plus uendendo ut meliorando non possit. sed

laudabile ē. si uēs gr̃iomō faciat p̃p̃t negligēciā
suā uel suū p̃p̃t cōmodū sine defunctōrū cōmodo
p̃ccat.

De. Rūquid ex tali dilacōe distibuciōis elemo-
sinarū defuncty patit̃. **G.** Scias q̃ duo det̃
mētā patit̃ mortuus ex dilacōe. p̃mū det̃
mētā qd̃ patit̃ ē tolerācia pene. scdm̃ est
subtrahctio remedij et adiutorij. Ex p̃te aut̃
elemosine sūt duo remedia. p̃mū ē mētū
ele. scdm̃ ē effusio ele. Qñtū g̃ ad mētū e-
lemo. nullū det̃mētā patit̃ defuncty p̃p̃t di-
lacōe distibuciōis. nec maiore penā patit̃
sed qñtū ad effusōē ele. q̃ ē adiutorij et reme-
diū defunctus patit̃ nō qñtū ad penā. sed q̃
remediū suffragiorū ei nō adhibet̃ p̃p̃t tar-
ditate distibuciōis. et id̃ p̃ccat qui ele. as
defunctōrū abstrōne differūt nē distibuit
et sibiipsis dāpnationē requit̃. **Hec tibi p̃e.**
De. ele. corporali ad p̃nō sufficiāt

De. Rū de elemosina spūali in dicis quot
modis h̃ fieri. **G.** Septē sūt elemosie spūa-
les quē p̃ hūc usū designāt. **Consule.** casti-
ga. solare. remitte. fer. ora. **Consule.** signo-
runtē. castiga. f. delinquetē. solae. f. desolatū.
remitte. f. inuicē reatū. fer. id̃ ē supporta
lapsū. ora. f. p̃ p̃mo

De. de castigationē q̃ ē fīna corrcō alios ob-
missis ad presens audire uolo. et p̃mo u-
trū semp̃ debeā corrige delinq̃te et nū-
q̃ dimitte. **G.** Sicut sup̃ dcm̃ est in p̃ncip̃
huius capli. ex fīratna corrcō cadit sub p̃-
cepto affirmatiuo. et id̃ suas cōtūstācias

requiritur: quia non quocumque loco nec quocumque tempore corripi-
gendum est. sed per locum et tempus. Et id sciatis quod exphar-
isaica finis correptionis dimittit. primo idcirco caritatis
et hoc merito quia probabilius timet ne deterior
fiant delinquentes corrigendi. uel alios a bono
impediunt uel ob hoc infirmos. primum uel a bona
uita et uia et pia erudiendos. A talia correptione
ne per locum et tempus abstineat ut dicit augustinus non ui-
detur esse cupiditatis occasio. sed consilium car-
itatis. Secundo permittit finis correptionis ad peccatum
mortali. si quia propter timorem mundanum uel cupidita-
tem uel fauorem peccatorum dimittit corrigi. et per
hoc quia presumit quod propter correptionem per peccatum re-
trahi. Tercio. omittit finis correptionis et hoc ad
peccatum uel mali. quia propter aliquem timorem uel cupidi-
tatem quibus efficitur tardior ad finem corrigendum.
tamen propter hoc non dimittit finem corrigendi. si de eo
emenda speraret. et sic sancti uiri quique negligunt
corrigere delinquentes. Tempus autem quo aliquis
obligatur ad correptionem finis est cum delinquentes sibi
occurrit et commode potest corrigi. et sperat eum
emendare. et non est aliud cui ex officio inuincit
corrigere. uel si ille cui inuincit sit negligens in
corripiendo. Et contra autem excusat quibus a precepto
correctionis finis. quia uidet finem ex hoc de-
telum. uel quia sit superior eum ad corrigendum di-
ligenter

o

De. Quibus inueniuntur finis correptionis. S. Sciatis
quod duplex est correptionis. una quod est actus caritatis. fit
per simplicem monitionem. et talis potest met omnibus
caritate habentibus. siue subditus fuerit siue platus.
et istos potest inferior superior suum delinquentem cum

mansuetudine et reuerencia corrigere. Alia est corre-
ctio que est actus iusticie que fit ppter punitiōem ut
alii magis timeant. et hec p̄tinet ad superiores
solū. qui nō solū dant mōnē sed p̄uere. et talis
correctio nō p̄tinet ad inferiores resp̄ctū supio-
ris. cū nō habeat sup̄ eū iurisdicōnē sed magis
eq̄. Prima autē correctio que est actus caritatis
p̄t p̄mitti ad t̄p̄. s̄q̄m ex ea dubitat̄ de tiora-
cio sequi. sed si dā que est actus iusticie nullus
debet p̄mitti. etiā si delinques detiorer̄ ex ea.
vñ uideri nullo debet p̄mitti. s̄mā dāpnatio-
nis in p̄sentē p̄t p̄uocatiōem aut timorē
eius siue amicorū suorū

De. Rūq̄ p̄ p̄uocatiōem corrigere. Si. Quicūq̄ a m̄
corrigi debet se p̄us a p̄uocatiōe sua emendare
vñ si p̄latus delinques corrigit subditi deli-
quēte p̄uenit indigne v̄tēdo officio suo. Verū-
tū p̄ simplici amonitiōem uel rogatiōem p̄
p̄latus et quicūq̄ alius subditi. cū i p̄uocatiōe
notorio existens delinq̄te mōnē d̄ ut desistat
a p̄uocatiōe. et suo exemplo nō m̄t̄ ad malū et
talit̄ sic corrigendo s̄ mōnēdo et n̄ rogādo

De. Rūq̄ secreta amonitiō p̄ce. nō p̄uocatiō.
dit publicā denūciatiōem. sicut dñs dicit in
ewangelio. Si p̄uocatiō in te f̄. tuus corrige
ip̄m in te et ip̄m solū. Si. Si p̄am fr̄is ē
publicā et manifestā. debet manifestari
publice ppter corr̄ctionē aliorū. ut inde exem-
plū sumant. Si uēo p̄am sit occultā. aut ē
p̄am ē nocumētū p̄ximi corporalit̄. q̄ uult in-
condē citatē uel aliu occidē. uel sp̄ualit̄. quia
d̄ hēticus. et hōies p̄uati a fide autit. tunc

oportet statim q̄ p̄cedat ad denūciationē. n̄
firmū ē q̄ p̄ simplici amonitione possit
illa mala impedire. Si uero p̄ccatū occultū sit
solum nocumētū p̄ccantis uel eius qui eū corri-
git debet p̄ simplici amonitione corrigi. postea
scdm̄ p̄ceptū dñi si noluit emēdari debet corā
duobus ul̄ tribus argui seruando tñ famā q̄ntū
p̄t. et si nō p̄t eius fama seruari q̄ p̄ccatū suū
multiplicat. voluit dñs q̄ nō dispendio fame
publice argueret. Et sic patet q̄ amonitio se-
creta debet p̄cedē publicā denūciationē.

R **Pe.** Ergo peccāt religiosi qui fr̄s publice
corā alijs de suis culpis in capitulis arguūt
et p̄clamant. **S.** Non. q̄ tales p̄clama-
tiones que sūt in capitulis religiosorū. solu
sūt de leuibus que fame fr̄is nō derogant.
Si uero ē tale quid de quo fama fr̄is ledet
facit cont̄ p̄ceptū dñi qui p̄ hūc modū p̄ccatū
fr̄is publicat. Etā si p̄latus p̄cipet genē-
lit̄ ut alicui speciatim q̄ publicaret illud p̄ccatū
quo fama fratris ledi posset nō ēēt ei obedi-
endū q̄ cont̄ p̄ceptū dñi nullus tenet obedi-
re. et qui obediret peccaret. sciam s̄ p̄la-
tus p̄cipet. Aliē tñ ēēt si p̄ccatū p̄ aliquas
suspiciōes uel indiciā aliquē publicaret.
q̄ in tali casu posset p̄latus eo modo quo uī-
der exigendo utilitātē de ueritate dicenda
p̄cipere. **Hec de elemosina corporali q̄ spūali**
ad p̄ns tibi petre q̄ dñi sūt sufficiant.

Pe. De t̄cia pte satisfactōis s̄ de ieiunio
inchi dicās. si ieiunū cadit sub p̄cepto
S. Quia p̄ ieiunū carnis cōcu piscenā

non S

repmittit mens elenat ad virtutes conseruat. Ideo
ieiunium qñt ē de p̄cepto iuris diuini et n̄alis.
sed de iacis t̄pm ieiuniorū et modus ieiunandi
ad ius positiuū ptinet. et ad p̄latos eccl̄ie. et
istos ieiunium cadit sub p̄cepto eccl̄ie. Vñ qui ex
contemptu et sine causa rōnabili ieiunia tñs
gredit. peccat mortū t̄p̄ cōtēpnēs eccl̄ie m̄a
datū seu p̄ceptū.

Pe. Qui sunt qui a ieiunio absoluat. **S.** Pui
debiles et infirm. et n̄tate cōpuls. **Pe.** Vsq̄
ad quot ānos nō tenet pui ad ieiunia cōserua
da. **S.** Vt qñt dicat usq̄ ad vicefimu ānū ul
vicef. p̄mū. quia p̄t actū nutritiue et augmē
tatiue virtutis indigent paucis cibo et fr̄q̄ti q̄
diu sūt in t̄pe augmēti. P̄t aut̄ illud scdm̄
pl̄m ē tempus vicefimi ānorū. Vñ in sūma
raymūdi caplō de s̄r̄is in glō. d̄r q̄ pui a vi
ginti ānis et sup̄ ieiunare tenet. nec an̄ hanc
etate credo aliquē eē compellēdū ad huius
ieiunia. nec statī po s̄t q̄ quidā sunt in vicefio
p̄mo ul̄ xxij. āno debiliores q̄ alij in vij. De
āno octauo. Vñ in talibz ad arbitriuū boni
viri recitendū ē. Et seq̄t̄ ex d̄c̄is illig glōse.
q̄ pui usq̄ ad illud t̄p̄ ad ieiunia nō tenet.
ista tñ nō sunt publice p̄dicanda cū ad cōcupis
cētiā iuuenes et gulā facillime moueāt. Iō
cōuenēs ē ut an̄ dem t̄p̄ exerceāda ieiunia mo
neant. scdm̄ q̄ eorū virtus roborat. Eodē eccl̄a
modo iudicādū ē de infirmis. q̄ scdm̄ arbitriuū
boni viri ē limitādū eorū ieiunium.

Pe. Quid de p̄gins et laboratibz ē agēdū?

I

D

S. De pignis scias q si pignas comode dif-
ferri potest debet p̄mitti et ieiunia p̄fici. si
vero n̄citas immincat q p̄mitti nō possit dif-
ferri nō debet pignatio q cōpellit hominē
ire in excrementū ex p̄cepto eā. sicut t̄nsmare
tpe passagii uel iter necessariū arripuerit
qd oportet facere. a ieiunio excusant si ieiuna-
re non possint. **P**ro quia p̄ua uolūtate pe-
gnatioes arripuit in xl̄o cū ad illas non te-
neant uel alio tpe p̄cedēti possent illas
pignatioes facere. nō excusant a ieiunio
et si ea t̄nsgrediat̄ peccant. et tenet alio tpe
ieiunia fracta re cōpensare scdm̄ consiliū eā.
vñ sup̄ hoc a suis p̄sibus an̄ xlm̄ sūt mone-
di. **D**e cursuibus magistro quozū usus est
n̄citas si eos curare oporteat ieiunare nō pos-
sint excusant. **D**e laborantibus ubi opus est cū
magno labore si adeo sunt pauperes q p̄ se ip̄os
oporteat colere vineas p̄pas uel aliunde victu suf-
ficiētē p̄ se et familia sua cuius curā hnt̄ n̄ la-
borando et laborare nō possint nisi ieiunia fr̄-
gant. pnt̄ ieiunia frangere et laborare. **E**rit si
serui sunt et rustici qui dēnt opari dñs suis
nō peccant mōdū ieiunia fringendo. hoc t̄n̄
p̄ dispensationē eā. utile est fieri. **S**i uero
opari diuites sint q possint p̄ alios opu
sua fieri p̄fici nō excusant. sed si uolunt la-
borare p̄sonalit̄ ita labore p̄ciant an̄ p̄u-
diū. et post p̄iudicū laborādū ē. q nō oportet
eos ieiunia solue. vñ constat q inten-
tio maioris t̄n̄ lucra et nō n̄citatib non

excusant a ieiunio. Excusat oparū a ieiunio
nec sunt imunes a p̄o. qui oparibz conducē
nolūt nisi talī mō q̄ ieiunū soluat ut opent
plus nisi forte sit n̄citas que festina aonē o-
p̄o p̄ quo laborat̄ exposcat mobilū.

De. Quid de seruētibz. 6. De seruētibus
nobilū qui hnt seruū ad mēsa eorū si ex
causa n̄cā aliquā p̄ueniat horū comedēdi
ex toto comedēdo uel p̄bibāt modicū. ne
p̄t̄ debilitatē in seruēdo deficiāt. et h̄
faciāt postis iam mēsa uel parū an. ita
q̄ p̄t̄ cōtinuationē t̄p̄is totū debeat repu-
tari vna mēsa. credo q̄ nō peccēt. sicut nō
peccāt seruētes modicū p̄sonarū. qui
surgūt de mēsa dñorū suorū ut vadant
p̄ vino uel portent aliquid ad mēsa. et ille
h̄a relictos comedūt. Itē credo de regula-
ribz qui legūt legēdas ad mēsa in refectōrio
idem eē sicut dñm ē de seruētibz diuitū
et nobilū. dū tñ hoc ex licēcia faciūt. De
iunētibz et nouiciis sup̄ soluedo ieiunio cre-
do q̄ tenēt̄ magis discreciōi p̄latorū suorū
aut dispēsaciōi q̄ p̄p̄a iudicio aq̄ueste.

De. De pregnātibz et nutribz quid dīcēdū.
6. Si timeat̄ p̄babilit̄ de p̄culo carū si
ieiunauerūt se de p̄culo fetis impregnati-
bus uel de victu p̄ui ad ubēa de nutribz
nō solā p̄nt solue ieiunū. sed etiā tenēt̄.
Antū at̄ ad dispēsaciōē si cōstat omibz
victis de causa p̄t̄ quā soluedū ē iei-
unū. nō ē n̄cā qd̄ petat̄ dispēsaciō. Si
aut̄ dubiū ē illis quibz soluedū ē ieiunū

ieiunū

et alijs petat dispensatio ab epō aut eius pma
rio. si epē defuit. Si uero nō possit haberi ut
q̄ sufficiat p̄p̄ sacerdotib. Similit̄ si cū sit ma
nifesta infirmitas. et nō sit manifesta alijs debet
petē licētia fr̄gēdi ieiunū p̄p̄ scandalū alio
rū. Nullq̄ aut̄ auctoritate p̄p̄a debet ieiunia fr̄
gē ab eccl̄a instituta. Omnia em̄ q̄ dca sūt de
ieiunio patet in summa p̄dca s̄ p̄p̄ mundi in
glō. cap. de sermo.

C **De. Rūquid paup̄tas excusāt t̄p̄ a ieiunio.**
G. Paup̄es qui nō p̄nt h̄cē s̄m̄l̄ qd̄ ad unā
cōmestione sufficere debet. excusant̄ a ieiunio
sicut sūt illi qui frustati q̄rūt panē. Illi
aut̄ qui p̄nt h̄cē illud nō excusant.

D **De. Que sūt t̄p̄a ieiuniorū.** **G.** P̄ncip̄
ē in p̄ncipio veris an̄ festū pasche s̄ t̄p̄
xl̄ tam p̄p̄ refrenacione concupiscēcie que
multū viget in illo t̄p̄e. q̄ p̄p̄ p̄p̄acione ad
grām que confert̄ in baptismo qui solēp̄
zat̄ in vigilia pasche. q̄ p̄p̄ dignā sup̄co
ne ad sacmētū eucharistie quā quilibz xp̄ianz
tenet assūmē. Itē p̄t ieiunū xl̄ in quo oīm
dierūq̄ decimā solūm̄ in singul̄ quaduo
amittit̄ dies instituti sūt. qui quasi p̄mici
ne cōputāt̄. et ad expiandā p̄ccā singulariū
q̄t̄ant̄. et dicit̄ ieiunia q̄t̄ior t̄p̄m. Sicut in
sollempnitatibz p̄cip̄is vigiliabz ieiunamus. ut
p̄ncip̄iores ad dedicacione sinḡ ad sollempni
tes s̄cōrū celebrandas et obseruandas. Et scias
q̄ licet oīm t̄p̄e ieiunū sit laudabile. diebz
tū dñas non ieiunamus. cū dies leticie et
nō afflictionis sūt. Sicut ad detestationem

error manicheorum qui ē qd eo die ieiunabant.
De Que cibaria sunt sumēda in et ieiunio et
 qntū in die. **S.** Illa cibaria sunt sumēda i ieiu-
 nio que cōcupiscētia pō mouet uel imig mo-
 uent. vñ carnes animalū et lacticijs cū mltū
 cōformāt cōplexiōm homī et statī cōstitūt in
 materiā semīs phibita sūt et maxie in gl.
 Quia uēo pisces non ita cōformāt cōplexiōi
 homī. nec ita cito in materiā semīs cōstitūt
 sicut et carnes. sō nō sūt phibita. In alijs
 aut ieiunio scdm obseruatiōē locorū sit
 abstinecia a lacticijs et ouib. Vinū aut
 licet inflāmet cōcupiscētia. tñ nō phibet ie-
 iunantibz. qz eius inflāmacio nō tñtū durat
 qntū inflāmacio cōcupiscēcie qz pcedit ex e-
 su carmū sed cito tñsit. **Galē** nec phibet
 ppter impedimētū digestiōis qz nimis debili-
 taret. **De** institutiōe aut ieiunij scias qz in-
 stitūtū ē ut ieiunātes semel tñtū in die come-
 dant. licet possint plures bibē p digestiōē.
Similit supas clārior et aliam medicā-
 rā ieiunū istud ab etiā institūtū nō soluit
 nisi forte sumat aliquis in magna qntitate
 in frande p modū cibi. qz sic ieiunū frā-
 get. **hora** aut comedēdū ē hora nona sedz
 subtilē est mētiōē. sed solū scdm grossā
 ut sic ita horā nonā ppter nātūte tñtū possit
 aliquē talē puenire. **Hec** tibi de ieiunio
 ad pñs sufficiant.

P **Strab.** De restitutiōe in diebus. q
 ad restitutiōē quoddamō p tñtū vidē.
 Et pmo utrū restitutiō sit de

xxi
 6

noctitate salutis. **G.** Sicut quod seruare iusticiam est de
noctitate salutis. restitutio enim est actus iusticie
comitatus quod alii reddere quod sunt est iusticia est. et ideo
restitutio est de noctitate salutis.

De. In furto et rapina et huiusmodi debet fieri
restitutio. **G.** Rem alienam furtive capere non
licet. et qui sic eam accipit ad restitutionem tenetur
nisi in casu extreme necessitatis in quo omnia
sunt communia. nec hoc habet idem furti
verum in rebus minoribus que tamen de relictis vi
dentur a duobus furti non committitur si accipiant
occulte sicut acus pene et huiusmodi nec accipiens
ad restitutionem accipiens tenetur nec nisi ille
qui accipit habeat animi furandi et nocendi
in furti pemptum. quod si furti committitur et pec
catur et ad restitutionem tenetur prius prius est.
Barab. tunc quod si aliquis accipit rem aliquam occulte
autoitate iudicis huiusmodi detinere furti non committit
quod sibi debetur semper est iudicium ad iudicium
De. Rursus ille qui rem suam accipit occulte ab
alio detentum furti committit. **G.** Non committit
furti non committit furti. nec ad restitutionem
tenetur cum non gravatur qui iuste retinet. sed
peccat contra diuinam iusticiam. dum ipse usurpat
sibi sue rei iudicium. ordine iuris premissis. et
tenetur deo satisfacere et confiteri. Verumtamen
quidam dicunt quod si persona que rem detinet sit
ita fortis quod alius contra eam non possit litigare.
in accipiendo sic rem suam non peccat. quod in
hoc optinetur unum iuris. Sicut si iudex sit ab
se et fauorabiliter iudicari. quod in talibus ut quidam
dicunt conceditur a iure quod quod rem suam

accipiat et non peccat. nec ad confessionē te-
net et hec ē opimo Godefridi quolibeto
suo in qone xvin. Opimo tñ thome q pma
ē cōmuni tenet. De hys uero qui rem suā
apud aliū depositā furtive accipiūt. scias
q peccant. qz trahunt depositariū. et pnt
compelli ad reddendū. Ideo ad releuandū gra-
men depositarij

De. Rūqz p̄ aliquib rem iniuriatib accipe
furtive p re suā violentē detenti. **S.** Rem
altiq loco rei suē ablata etiā violentē cū m-
re illa m̄q̄ dominū habueit nō licet accipe
alienū. et qui hoc facit peccat. et ad restitū-
cionē tenet. et hec ē opimo magnouū. **Alj**
dicūt ut sup̄ q verū ē qd dcm̄ ē si possit
rem suā ordine iuris repote. Verū si
nō possit p̄t potētiā iniuriatib aut absen-
tiā iudicib ut dcm̄ ē usqz ad valore suē rei
de rebus detmētis p̄t accipe. cū res deti-
nētis sint p re detenta obligata erga op-
pressū. et hoc ei ius concedit. Verū tu-
cus ē ut nichil accipiat alienū cū iusta
estimatio diffiaht habeat. et ad accipie-
dū sint homines p̄m.

De. De rapina michi dicis. pmo utrū
grāuis peccm sit q furtū. **S.** Scias rapinā
grāuis et detestabiliq peccm q furtū m̄q̄tū
magis repuḡt volūtati eius cui aufert
bñ furtū cōmittit p ignoranciā illiq cui au-
fert. sed rapina p violēciā. Id cū nullus
potēciā habeat sup aliū nisi p p̄tatem
publicā. Id quicūqz violēt alter aliq aufert

non utens p[ro]p[ri]etate publica rapina[m] co[m]mittit. et
ad restituaone[m] tenet[ur]. **P**ri[n]cipes t[ame]n q[uod] su[n]t cas-
todes iusticie p[ro]p[ri]e co[n]seruaone[m] rei publice si
erigant q[uod] eis sc[on]d[u]m iusticia[m] debet[ur]. e[ti]a[m] si vio-
lencia[m] adhibeant no[n] co[m]mittu[n]t rapina[m]. **S**icut
ad impugna[n]d[u]m hostes si p[er] violencia[m] a subditis
accipiant. rapina[m] no[n] co[m]mittu[n]t. et ad restitui-
aone[m] no[n] tenet[ur]. **S**i uero absq[ue] r[ati]one et contra
iusticia[m] aliquid abstulerint violen[ter]. rapinam
co[m]mittu[n]t et ad restituaone[m] tenet[ur] sicut latrones.
Sicut illi qui in bellis uindicta[m] si bellu[m] iustu[m]
fuerit rapina[m] no[n] co[m]mittu[n]t. licet peccent ex
nimio appetitu accipiedu[m]. **S**i uero iniustu[m] bellu[m]
habeant peccant in accipiedo et rapina[m] co[m]mittu[n]t
et ad restituaone[m] tenent[ur].

Pe. De usura in dicitis si licet aliquid accipe-
pecunia[m] mutuata[m]. et si recipiat[ur] ad restitui-
o[n]e[m] teneat[ur]. **G.** Ad dissoluone[m] tue q[ue]stio[n]is p[ri]mi-
tus scias q[uod] quedam su[n]t res. quaru[m] usus est
ip[s]aru[m] co[n]sumptio. sicut pecunia[m] co[n]sumit[ur] distribuendo.
uinu[m] bibedo. blad[u]m comededo. oleu[m] lignu[m] co[n]-
buredo et co[n]silia. et in talib[us] reb[us] cu[m] no[n] ha-
beant usufriuctu[m] no[n] p[oss]u[n]t seorsu[m] computari res
et usus rei. **S**ed cuiusq[ue] concedit[ur] usus rei
concedit[ur] ip[s]a res. et tunc tales res concedu[n]t[ur]
p[er] mutu[u]m t[ra]nsfert[ur] in eu[m] cui mutuit[ur] ip[s]aru[m] do-
miniu[m]. **V**n[de] quicunq[ue] mutuat alteri pecunia[m]
sive blad[u]m uinu[m] oleu[m] et h[uius]m[od]i no[n] p[oss]u[n]t retine-
re illud d[omi]nu[m] cu[m] utendo co[n]sumat[ur]. et id[circo] usus
talium reru[m] vendi no[n] p[oss]u[n]t. **Q**uia si quis uellet
vendere blad[u]m vel uinu[m]. et seorsu[m] usum uini
uel bladi. vendet eandem rem bis. uel vendit

illud qd' nō est scilicet vnu iam potatū. seu bla
 diū cōmesū. et sic cōt' iusticiā facit et pec
 caret. **S**ili mō qui etiā mutuat vnu ul' tūcū
 et petit vnu rēpēnsationē p' p'io v' sū rei
 cōt' iusticiā facit et tale mutui aut venditio
 vsuri dicit' que scdm sapiām dicit' incrimētū
 fenor. et sic in omibz talibz rebus q' v' ten
 do cōsumūt' p' v' sū rei. nichil suscipiendū ē
 q' vsura ē. **S**ūt alie res quarū v' sū nō est
 p'p'riā rerū cōsūp'io et habet' v'sufructū. sic
 ager. equus et cōsilia. et in talibz p' vendi
 scorsū res et v' sū rei etiā et mutuari. sicut
 cū aliquis mutuat equū aut agrū ul' domū
 p' v' sū equi ul' domū ul' agri accipe p'ciū
 et in hoc nō peccat. **V**n' manifestū ē cū v' sū
 sit q' iusticiā ut dcm ē p'ciū ē et restitui d'
 nec p'p' hoc peccat. qui p'p' n'citate accipit
 pecuniā alia sub usura. q' sue n'citate sub
 licet. **S**ecus aut si absq' n'citate sumeret
 pecuniā sub usura. q' sic peccat. et v'sura
 iū inducēt ad peccandū. **S**imilit' ille est
 p'ncip' p'ci' vsurarij quibz sibi p'bet aut sibi
 p'stat pecuniā. ut ex ea v'suris exerceat
In g'rali g' scias q' nō licet p' pecuniā
 mutuata uel quacūq' que v'tendo cōsumit'
 plus exigē q' q'ntitatē pecuniē uel rei mu
 tuate seu valorē tpe quo mutuat. vnde
 manifeste v'surā cōmittūt. ul' vendūt ad
 p'ciū tpe subsequēti. q' tūc v'sum rei iā cōsūp
 te vendūt. **S**ilit' et temp'. **S**ilit' et illi qui
 res suas carius vendūt q' sit iustū p'ciū

quide

habent

propter expectationem mutui. et in hoc eadem tempore ve-
ditur. Similiter qui emit rem huiusmodi qui sit iusta pro-
pter anticipacionem solucionis usuram committit.
quod illa anticipacio temporis habet rationem mutui cuius
quod dum prestat est id quod diminuit de iusto pretio
et hoc maxime in rebus que trahi non possunt
sicut sunt illi qui emunt blada in herba et huiusmodi.
Sunt qui debet ad certum tempus pecuniam vel aliud
si aliquid sibi dimittat ut tunc soluat usuram
committit manifeste. quod tempore solucionis vendit
et ad restitutionem tenetur. nec excusat per hoc
soluendo ante tempus quod vel ab alio indicat sub co-
actu debet. Sunt illi qui pecuniam accipiunt mu-
tuo sub usuris. et volentes recipere usum
vendendo panes aut alia mobilia plus quam va-
leant propter expectationem solucionis usuram com-
mittunt. aut in hoc tempore vendunt. et illa ex-
pectacio rationem mutui. nec possunt se excusare eo
quod nolunt se servare inde per hoc recipiendo in
hoc usurarius debet. Possunt tamen mercatores habere
vendendo res suas repetere moderatas expen-
sas. quas fecerunt in portacione earum. sicut pa-
tet in panibus et consilibus rebus. Nec tamen possunt
repetere expensas superfluas. Item fructus. quod si
alicui per pecuniam obligetur domus ager vel alia
res cuius pretio est maior debet ille qui mutu-
avit usum rei debet computare in solutione
et restitutione pecunie mutuate nisi forte in
his res fuerit cuius usus inter amicos concedi con-
suevit sine pretio. sicut est liber et huiusmodi. Sicut
summat teneatur. quod nullo modo habet per pecuniam mu-
tuata aliquid accipere quod possit per pecuniam me-

furari. nec etiā p alia re nō habente q̄ usufuctu
ut dcm ē

De. Ergo ille qui mutuauit et dāpnū mērit
ex mutuaōe pecūe sue. nō potest dāpnū
repetē ut uidet. **G.** Scias q̄ iste qui solū
amore et beniuolēcia mutuauit alteri pecūiā
uel aliā rem et nō p̄cio p̄t ex pacto dedu
cē cū eo qui mutuū accipit re cōpensāone
dāpnū qd̄ mutuū mērit ex eius mutuaōe
sicut cū debet reddē pecūiā ad diē et iste
nō soluit. et ap̄t defēm soluciōis mutuū
dāpnū mērit. p̄t repetē dāpnū suū. nec h̄
ē pecūiā vendē. sed se mēpnē seruā

De. Rūq̄ fauor ut obsequiū possit recipi pro
pecūiā mutuata. **G.** Beniuolēcia amor et
h̄gor p̄nt ex mutuo. cū nō p̄nt possint pecūiā
mēsurrari. quāq̄ tñ ab obsequio uel a lingua
nō p̄t repeti sicut nec manū a manu. cū p̄nt
mēsurrari pecūiā qd̄ patz in sūctibz. qui ob
sequiū suū vendūt et similit̄ in aduocatis q̄
laborē sui consilij et penā vendūt. Verū tñ
tale munus ab obsequio uel a lingua ex sola
beniuolēcia p̄t recipi. nō q̄ ex re cōpensāōe
pecūe mutuate. Sicut etiā posset recipi mu
nus a manu uel donū ḡtuitū nō ex pacto
tacito uel expresso qd̄ etiā dāns donasset
atq̄ pecūiā mutuo recepisset. **Id̄** donū ex
beniuolēcia solūmō p̄t mutuū recipi qz
ap̄t mutuaōne non effiat̄ peioris condici
ōis. Et nota q̄ licet p̄ pecūiā mutuata
nō possit plus exigi q̄ pecūiā tñ ille qui
comittit pecūiā mercatori uel artifice

p modū p̄actatis p̄t ille qui mutuatur p̄t luc̄
qd' ex ea puenit ex p̄tē stat de re sila. qz do
mimū non tñssert' pecunie m eū au cōmisit
sed magis remanet in mutuatē. Et hoc m̄d
ligit' qñ p̄adū dāp̄m nō solū spectat ad sus
cipiente. sed etiā ad debentē ut mutuatē. et
sic bñ licitū ē q' vñs solus det pecuniā. et
alius suppleat labore.

p

De. Ut dcm ē qd' accipit' p' usura ē restitui
endū. nūq' omia que lucrata sunt ex pecuniā
usuraria sunt restituda. **S.** Possessiones que
ex usuris sūt cōpate nō faciūt n' sūt eorū qñ
fuerūt usure. et iō nō sūt eis totalit' restitue
de cū ex industria sua et labore suo ille q' recipit
usuras eas acquisierit. etiā forte q' plus ualeat
usure. sed q' obligate sūt hys quorū fuerūt
usure. p̄o p̄cepit ut vendant. et istam p̄a
restituāt quo ad q̄tātē usurariū receptarū.
Et sic intelligit' illa decretalis. ex de usuris.
Cū tu fiat assensib. p̄o tñ q' ille qui recipit
domū ul agrū uel rem aliā q' habz usufructū
ab alio sub usuris nō tenet solū restituē domū
aut agrū uel rem q' accipit. sed tenet etiā
fructus inde receptos restituē qz fructus il
larū rerū sequūt' eos et eis debent'. Aliud tñ
ē de rebus que nō hnt usufructū. ut bladū vñ
et hq' q' solū eas restituē debet ille qui eas
p' usurā recepit. nec illud qd' acquisitū ē ex illis
rebus ē restituendū cū nō fructus earū sit. sed
hūane industrie nisi forte detentionē illarū rei
alē cuius res ē que ē p' usurā ex torta sit immū
dāp̄mificatus. qz tūc ille qui p' usurā eā recipit

tenet ad recompensacionē noaumēti. **hec tibi petre**
de vsuris ad p̄sens dicta sufficiant.

De. Ruc de restitucōe aliam rerū in diuis. si
ut de noaumētis illatis in p̄sonis uel in rebus.
G. de dapno illato in p̄sona sicut ē absasio mē-
bru uel defloracio uirginis qz nō p̄t restitui ad
equale cū mēbris absasū. nec integritas carnis
restitu possit debet scdm̄ recompensacionē res-
tui sicut in pecunia uel honore ad arbitriū boi
uiri. et hoc intelligit de puella qm̄ p̄ uolentiā
corrupta. qz ex uolūtate eius sine fraude et
uolentia nō tenet ad restitucōnē qui cū uola-
uerit. De fama scias qz t̄phat p̄t quis aliq
famā auferre. Vno^o uerū dicendo. et ordie
debito seruato. sicut p̄dēdo cū aliq scdm̄ or-
dinē iuris. et sic nō tenet restitue. Secundo mō
uerū dicendo. sed nō ordine debito seruato
et sic tenet ad restitucōnē fame qm̄ p̄t abs-
qz mēdacio s̄ dīcēdo se maledixisse. uel cū in-
iuste diffamasse. et si famā restitue nō p̄t.
debet ei ali^o cōpensare. Tercio falsū dīcēdo
et iniuste. et sic tenet famā restitue et quibus
p̄dēt etiā omnibus falsū cū se mētiti fuisse
et falsū dīxisse. Et scias qz illi qui ex officio sup
habent p̄uide saluti aliorū. nisi infamā p̄pria^o p̄cauit
a se repellant. nō fama sit nācia ad edificacioē
p̄ximorū. repellit aut infama duplicat^o ul cū
infame subtrahēdo. uel linguas detrahēdo com^o
p̄scendo. Circa uero restitucōnē faciendā
p̄t dapnū illatū in rebus. scias qz aliq dapnū
ficit in rebus duplicat^o. Vno mō qz auferit ei
qd̄ actu habet et tale dapnū restituendū ē scdm̄

recompensacionem equalis sicut p[er]u[er]do dom
v[er]i m[er]it[us]endo equum Et h[uius]m[od]i restitucio
deb[et] fieri s[ecundu]m valore dom[us] ut equ[us] alio m[od]o
imp[er]ditur aliquid ne adipiscatur illud q[uod] cat
in via h[uius]m[od]i et sic dom[us] non opt[et] restitue
q[uod] equali sed s[ecundu]m iustam estimacionem damp
ni cu[m] possit p[er] lib[er]as causas imp[er]di sicut
de blado seminato et de luaro imp[er]dito
et h[uius]m[od]i non tenetur dampnificas
ad totum prouentum prouentum restitue
do sed solum s[ecundu]m iustam estimacionem dap
ni illati ad arbitrium boni viri De imp[er]di
mento b[en]eficij v[er]o ne aliter adipiscatur
Nota q[uod] m[ul]tiplex potest imp[er]di. Quod i
pedit quis iuste ne alit[er] b[en]eficiu[m] ut p[ro]bo
dani optineat intendens ad honorem et
q[uod]modum eam ut f. de dignitatib[us] cu[m] alit[er] dign[us]
non sit et sic restitue non tenet a o[mn]i m[od]o m[od]o
ditur iniuste s[ed] cu[m] odij ut inuidie a vni
deco sumendum b[en]eficiu[m] ille q[ui] imp[er]dit opti
neat sed solum sit in via h[uius]m[od]i non tenet m[od]o
diens ad r[estitu]end[um] equale cu[m] ille non sit adept[us]
et possit p[er] lib[er]as causas imp[er]di sed tenetur ad re
q[ui]sitiu[m] et recompensandu[m] secundu[m] arbitriu[m]
boni viri Si u[er]o iam adeptus sit b[en]eficiu[m] ut ia
firmatum sit q[uod] alicui datur imp[er]diens p[ro]p[ri]e
causam indebitam ad restitucionem co[n]t[ra]t[us]

B De m[od]o restitue est p[er] facienda a quo res abla
ta est vel dampnu[m] infectu[m] Si possit inueni
deb[et] ei restitue si ut c[on]t[ra] heredi cu[m] vna p[er]sona q[uod] p[er]

eidem amplius non tenentur sed prius in fide
tenentur satisfaci et restituere ei qui pro eis
restituunt

V

De minus illi qui in bello cepit rapinam qui
tunc et ad restitutionem tenetur. **S**i illi qui
qui depredantur hostes iustum bellum habent rapi-
nam non committit in accipiendo ad restitue-
nem tenentur licet perire possint in modo accipiendo
si propter nimiam cupiditatem et prava mentem
Si vero iustum bellum non habeant accipiendo
committit rapinam et ad restitutionem tenentur
Quas tam quod ad hoc quod bellum sit iustum in
runt nota. Primum est auctoritas principis et
mandato bellum est gerendum quia principibus et
publicis personis pertinet bellum mouere et non pri-
uatis. Secundum est causa iusta. **S**ed illi qui
repugnantur sunt culpabiles. Tertio requiritur
intentio recta ut scilicet ille qui impugnat intendat ma-
lum corrigere et bonum promovere. Et hoc tria ita
conueniunt ad bellum ad hoc quod sit iustum quod si unum
illorum defuerit bellum iniustum et illicitum efficitur
Unde si ille qui impugnat in illo iusto bello accipit
non tenetur restituere sed ei suum est quod dicitur

A

De minus precepto semper valere. **S**i precepto
malum fide habita non valere in si quis loco
tempore malum fide precepisset secundum ius
canonicum restituere tunc reddendo quod abstulit ei qui
abstulit nam ius canonicum semper intendit quod
quarum nullum aut in peccato mortali saluum potest. Ideo
qui malum fide precepit quod in peccato mortali cum re-
aliter et teneat in iure peccatum aut non dimittit
minus prius restitutum ablatum. **N**on autem si precepto

nulla fide habita non sit in pto habet q̄ de
 de scriptis vbi d̄. **I**n v̄ q̄ nō q̄ fide
 p̄m est simodoli iudicio diffiniri ut nulla
 valeat absq̄ bona fide p̄p̄to tam canoica q̄
 ciuile cū gualit̄ di q̄stutōm atz derogandū
 q̄ absq̄ p̄to mōzli non p̄t obserual. **I**n optz q̄
 p̄p̄to q̄ in nulla p̄te t̄p̄is q̄staciam habeat
 rei aliene. **S**i quis uca p̄p̄bat bona fide
 possidēdo non tenet ad restitucione ead̄ si sciret
 aliena p̄ p̄p̄tione h̄ go de restitucione fane^a
 circa dampnū ad p̄ns sufficiat p̄i. **I**

Prius quia cū emptiones et vendiciones
 faus q̄stut in quibz est q̄nz cad̄ restitucio
 Ideo de ip̄is dicas. **I**n aliquotulū et p̄mo si licet
 rem plus vendē q̄ valeat. **E**t cum empro et
 vendico sint in uente pro q̄ utilitate homi s̄m q̄
 re alteri indiget non d̄ magis esse in ḡuame
 alt̄ h̄ v̄m. **I**deo debet s̄m equalitate rei q̄nt̄
 m̄stui q̄ equalitas rei et q̄ntitas mensuratur
 s̄m p̄m̄ p̄tuc̄ pro qua res dat̄ et ideo siue
 p̄m̄ q̄ndat quantitate valor̄ rei siue res q̄ndat
 p̄m̄ tollit equalitatem iustia et sic vendō
 caris aut vilis emē rem q̄ valeat est illatio
 s̄m se et p̄m̄ veruip̄m si in ep̄noe ven ven
 dione alt̄ m̄tū ledit̄. **R**ep̄uta q̄ v̄m̄ multū
 indigent re alteri et alt̄ ledit̄ ledit̄ si ea
 careat in t̄tū t̄m̄ iustū est vt non solū repp̄ia
 ad rem q̄ vendit̄. **S**ed ead̄ ad dampnū q̄ vendi
 tor m̄tū. **E**t sic subueniēdo dampno vendēt
 p̄t res vendi liate plus q̄ valeat s̄m se licz nō
 plus vendat̄ n̄tū t̄m̄. **S**i t̄n venditor non
 dampnificat̄ carendo re sua nō debz cā plus vendē

A. v. i.

q̄ valent liz ille qui emet iunct ex ea q̄ utilitate
qua amestit aliter non est suū vende liz poss
vende dampnū suū et sic ad restitutionē tenet
quia in p̄uū rez nō est s̄m detinētiū. Inde
q̄ modici plus vende ut m̄z emē non tollit eq̄
utate iustitiae sed sc̄is p̄mitte

B

De die m̄ quo venditio est illicita p̄ defectū rei
¶ Itē t̄p̄l̄ reddit venditio illicita p̄ defectū
rei p̄ m̄z defectū est s̄m spem rei sicut si v̄dā
aquo pro olco ut statim pro argento. Si venditor
hoc agnoscat fraudem q̄mittit et ad restitutio
nem tenet. Ceterus defectus est s̄m q̄tūtatē
p̄ mensuram agnoscat. Ideo si venditor v̄dā de
ficti mēsurā parat et ad restitutionē tenet.
¶ Et p̄ hoc est inueniēdo de diuisis mēsuris
s̄m diuisitū locorū p̄ diuisitū copie et mo
p̄ rez quia v̄bi maior copia rerū n̄t̄e ē ma
iorem mensuram et hoc t̄m p̄met ad rezes n̄
uitatū et non p̄uat p̄sonē iō eas p̄t̄e nō
liz. Tercius defectus est q̄ p̄t̄e q̄l̄itatē q̄ si n̄ dāt
dāt at m̄sum p̄ sano qui sciēnt q̄ hoc facit
fraude q̄mittit et ad restitutionē tenetur. Si
n̄d̄ ignorat hoc fecit non patit vendendo.
¶ Et q̄n qd eius agnitiōe venit debz repp̄sac
emptor. ¶ Sicut ex p̄t̄e venditoris fraudis q̄mittit
sic ex p̄t̄e emptoris. Sicut q̄n venditor credit
rem suam min⁹ p̄iosam ut si vendit aurū p̄p̄
q̄ credit esse aurū. Emptor si illud agnoscat
in iust̄a emet et ad restitutionē tenetur. Si
m̄z illud emet q̄ valz et sic in d̄ibz alijs. Itē
q̄ m̄z vendit p̄ ignoraciā vendentis et
agnitiōe emet. Sicut ex q̄ vendit aurū

verū pro aūo sophisticato Et emens agnoscat
ad restitutionem tenet. **S**icut venditor si ven-
dat aurū feni p althamā pro aūo vco fcau-
dem mittit tū non sit aurū ita pnoſu in pba
ſicut aūp/vep/

Pe mōq venditor ſemp d3 d3 d3 d3 d3 d3 d3
qn vendit. **S**i viciū rei q vendit occultū
ſit venditor debz emeti d3. Alioquin d3 mañſtato
loſa cōt vendit. Et pñat venditor q dat
emeti ocaſione dampni et pñali et tñc v-
ditor ad reſtutōne ſeu reſpoſione dampni
ſaut ſi vendet equū claudicare p veloci et do-
mū zūmoſum pro firma et abū corruptid
pro ſano et hūmōi. **S**i uco viciū mañſtu fuit
ſicut tū equū eſt monoculus et hūmōi q lūz
non opert venditor p tñ eſſe quemes alyſ
ſi ipe pñt illud viciū ſubſtat. **D**e pño qñtū
oz non tenet ad mañſtas non tenet ad ma-
ñſtandū viciū rei quia ſi mañſtarz forte
illud emptor plus velle ſubſtāt de pño q eſt illud vi-
ſubſtāt. **I**n venditor pñt lūte idemptuari ſue
qñtū non mañſtāt cū viciū rei ſed reñt o-
Nota tamē q in re vendita vicioſa aūis viciū
Venditor d3 emptor mañſtāt nō oz q p pñ-
ne venditor illud viciū mañſtet et prom-
aet quia ſic pñerz oēs emptorē ab emendo
qui aliqz cauſas rei non agnoſceret in quibz re
bonū eſt utilis. **R**ed ſufficit ei ſingulari d3
qui rem vlt emē qui pñt ſimil oēs qñtū
res rei qñtū f bonat et malat quia nichil

Quia p[ro]p[ri]is r[ati]o in aq[ua] et viasam et m
m[en]t[is] aly[is] q[ui]d[am]b[us] est v[er]ile et n[on] q[uo]d res p[ot]e
p[ot]e[st] f[ac]t[um] p[ro]p[ri]u[m] q[uo]d r[ati]o in loc[is] v[er]i q[uo]d def[ic]it bla
du ad locu[m] vbi causa est et alioe plures
fuit aduenietes blada afferret p[er] quos meli[us]
foru[m] habebit p[ot]e blada vende[re] s[ed] in p[ro]p[ri]u[m] q[uo]d
q[uo]d m[en]t[is] n[on] tenet r[ati]o m[en]t[is] m[en]t[is] m[en]t[is]
aduentu alioe blada apponau[nt] si t[ame]n illud
m[en]t[is] m[en]t[is] ut p[ro]p[ri]u[m] abstraheret ut ut
Nec n[un]q[uam] l[ic]et plus r[ati]o vende[re] q[uo]d sit empt[um]
Hic rem absolute vende[re] p[ro]p[ri]u[m] cupsonate l[ic]et
solum inhonesta et illicita est t[ame]n negonage
et t[ame]n prohibita Rem tam caro vende[re] q[uo]d
sit empt[um] p[ro]p[ri]u[m] aliqualem fine honestu[m] ut
f. l[ic]et modicu[m] ad dom[us] sue sustentatione
ut ad subueniendu[m] m[en]t[is] aut p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m]
utilitate f. ne res q[ui] s[un]t p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e desint
et est negonage t[ame]n l[ic]et et l[ic]et q[uo]d p[ro]p[ri]u[m] n[on]
ut q[ui]at quasi fine sed ut sapiedu[m] labois n[on]
p[ro]p[ri]u[m] est t[ame]n negonage En v[er]i q[uo]d r[ati]o emit
solum ut carius vendat negonage q[uo]d solu[m]
l[ic]et q[ui]at **E**t t[ame]n q[ui]at sed ille q[ui]
emit non ut vendat sed ut teneat p[ro]p[ri]u[m] n[on]
f[ac]t[um] et p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m] n[on] negonage
negonage nec t[ame]n vendit est negonage h[ic]
carius vendit q[uo]d emit p[ot]est aut aq[ui]e r[ati]o
carus vende[re] l[ic]et q[uo]d emit p[ro]p[ri]u[m] carus f. q[ui]a
rem meliorat ut q[ui]a p[ro]p[ri]u[m] rei est t[ame]n
p[ro]p[ri]u[m] d[ic]t[um] aut t[ame]n a p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m] cu[m] se
emendo p[ro]p[ri]u[m] ut vendendo t[ame]n res
sue de loco ad locu[m] ut cas f. faciendo aut p[ro]p[ri]u[m]
alias n[on] t[ame]n o[cc]urre[n]t et sic vendendo res p[ro]p[ri]u[m]

ibi

f

q[ui]at

plus q̄ sint empti non est negotio absolute
sed iusta venditio. **N**egotio aut ut dicitur ē t̄r
est infdā p̄t lūm t̄renoz cūus esse debet q̄r̄p
toco et ne aūm suū a d̄mno sūdo. m̄mo zēhāt
ad q̄ sp̄alē sunt dep̄tū. **I**deo aptus x̄ y thime
h̄ f̄eo militans deo impliat se negotio f̄tā
ribus ut placat et tū se p̄bat. **D**e restitua
ne vco ac de sancto p̄mē a p̄mō pete ē suffia
at tibi q̄dā sūt

Petrus p̄t facim p̄mē de sua om̄eto ex̄mē f
v̄mōm̄ in d̄m̄is f̄ quibz et aquis et xxi
quō m̄st̄at et q̄sūt cō mā et q̄ fōr. **S**ēma
v̄mō cō p̄m̄etū q̄ zēliquas p̄m̄oz q̄ non sūt
sufficiē p̄ p̄m̄ē s̄ublatē ā p̄ negligēā ā p̄
ignorātiā. Est cō p̄m̄a v̄mō v̄lēm̄ z̄medi
ā dispēciē ad gl̄am̄. **E**phibet p̄ m̄m̄ cūatō
m̄s. **I**tem p̄m̄e v̄mōm̄s s̄ac̄m̄etū est v̄mō
v̄m̄ non v̄m̄at m̄d̄m̄sib̄ilitatē sicut p̄m̄t̄ s̄d
v̄m̄at p̄f̄om̄s q̄ m̄ eo dat̄ gr̄a ad cūatōnem
v̄lēm̄ p̄m̄alū. **D**at̄ aut̄ hoc s̄ac̄m̄etū solum
inf̄m̄is qm̄ sūt in statu t̄m̄eūā de hac vita q̄
ut d̄m̄ est hoc s̄ac̄m̄etū dispōit ad gl̄am̄. **E**t hoc
est ḡt̄m̄o iute cōt̄is. **E**t quia p̄ m̄m̄ cūatō d̄at̄
solum inf̄m̄is et nō s̄anis. **E**st̄ p̄m̄is nō nō
dat̄ tū v̄sum z̄om̄s nō habcat co q̄ actuat de
nōtō requir̄i in suspiciē. **E**st̄ nō d̄z d̄at̄ illis
qm̄ ḡm̄iātiōnem nec d̄enōatiōē habet ut inf̄m̄
os̄is et am̄entibz m̄p̄ p̄us habuerit luada m̄e
ualla et illud in instantia p̄enerit q̄ inf̄m̄is
qm̄ instant̄ petiūt. **D**ū m̄ ḡgnostit et intelligit
si op̄ssi m̄ortē in cōt̄rema n̄t̄te potest d̄at̄ h̄
aut̄ s̄ac̄m̄etū solum s̄ac̄dotibz p̄m̄z c̄l̄eb̄z m̄st̄atē
ut d̄r b̄s iacobus. **I**nf̄m̄at̄ quis in vobis

Indicat presbiter de eam ut orent super eam
gentes eu oleo in nomine dñi **Q**uia aut h^o sacmētū ē
oleū oluarū sive balsamo ab epō q̄ratū **f**or at
h^o sacmētū h^o q̄ p istam scām vnationē et p sua
pugnantia mām r. indulgeat ē dñs q̄q̄ p̄tata p
aud itū p visum **E**t sic de ceteris sensibz **V**n for h^o
sacmētū ē solū deprecata ut patz q̄ dñs bñ iacobi
pue dñs **I**deo illa for inducitur f ego ungo hos
oculos oleo sanctificato in nomine p̄ris etā nō sūt for
h^o sacmētū sed solumō illa ūba pue dñi f p ista
scām vnationem **I**n quibzda tām cōis p̄mittit **Q**uā
uō ut dñm ē h^o sacmētū dat p modū ratiōis spūa
lis **I**deo illa membra solū mūgēda sūt **V**bi radix
est morbi spūalis sicut sūt quibz sp̄s f oculi p̄p̄
visum aures p̄p̄ auditū nases p̄p̄ odorati
ōs p̄p̄ gustū manū p̄p̄ tactū qm in digitis vīg
magme **E**t ista vnā ab oñibz gualit̄ obseruā
et est de nāt̄e **V**erūptantē p̄p̄ vīm appetitū
a quibusdam mūgētiat̄ impede et qñz in patz
Et quidam in vīgūte pedes et non renes et
equis f renes et nō pedes h^o tamē non est de
nāt̄e sacmētū sicut illa vnā q̄ fit ad quibz sp̄s
Bemalia bō p̄p̄ honestatē et reuerentiā nō sacm
mūgētiat̄ **I**n illis homibz qui hūt oculos
erutos ut nas abstris aut nasū abstris aut a
memb̄ q̄ debent mūgi p̄tes q̄ sūt p̄p̄ propi
quidē debent mūgi q̄ liat non habeat illa
membra et cū p̄tate non possit p̄terius habet
tante illa membra in radice amittē et oīa q̄ debet
eis et p̄tate tū eis mētiō possit tūc illa q̄
ad ea membra p̄tmet q̄uis p̄tate cōple nō p̄t
Pe **N**umq̄ h^o sacmētū pro quacūq̄ infirmitate p̄
sepius iterū **E**t p̄ **Q**uia ut dñm ē sup v̄o cōle p

solū tria sunt sacramēta q̄ nō pnt iterū f̄ baptisū
 cōfirmatō et ordo eo q̄ impōnūt caractē. **Q**uā
 aut potētiū vñctio caritatem nō impōnūt et q̄
 p̄t sepius iterū. **E**rit ut dñi q̄t hō sacramētū ordina
 ad altam spūalem reliquariū actualis p̄m in quo
 homo plūce cadit et infirmat spūaliter et iō et
 em̄s medū nā p̄t plūce iterū. **E**rit nōndū q̄
 hoc sacramētū nō solum respiciat infirmitatē
 sed infirmitatē statū. **I**deo pro qualibz infirmitate
 dñi p̄t sed nō in quolibz statū infirmitatē. **S**ed
 solum in op̄ma nēte et in articulo mortis in q̄
 p̄at hominē mori. **I**deo pro infirmitatibz dñi
 tūm nō dat sicut est p̄alūis lepra etc. et hō
 nec eam pro infirmitatibz quibz nō dūnt
 sicut feb̄is ḡm̄ia et hōmō m̄ p̄alū mortis
 m̄remat. **N**ota etiā q̄ si in vñctus fuit infir
 mitate durante in eod statū nō iterū debz m̄ungi.
 quia nō est eadem infirmitas q̄ p̄us. **E**rit si
 p̄iculū mortis euadat et durante ad huc infir
 mitate et ad huc q̄ eandem infirmitatē eid p̄te
 p̄iculū reducat. potest iterū m̄ungi quia iā est
 quasi alius infirmitatē statū.

Ne inquit est aliquid infirmus de sua fide inq̄re
 dñi cū petūt potētiū vñctiois sac̄tū. **P** debz eis
 induci ut dūant p̄r nōst ad diuinā grām
 implorandā. **E**mitte et symbolū ad sue fidei cō
 planandū si loqui possunt. **Q**uia tū larā ut
 in pluribus adeo iudei fuit nec symbolū sūt q̄d oīa.
Ideo sacerdotes auditi plūce ac sepiissime debent
 eos in p̄m̄is suis mouē ut symbolū addiscant et
 articulos fidei debent eis cōplicare ut sciāt
 quid credē debeāt et maxime in p̄tmo mortis
 articulo ut suū aratōrē in illo statū habeāt
 p̄ oculis eis redēptiōe.

Isignatū fuit p̄ab illa et **A**raduat p̄t iū dūgi

M

Ne rogo ut articulos quatuordecim in simbolo
qui sunt et quot sunt michi opponas. **S**ed articuli
articuli fidei quatuordecim in simbolo xiiii sunt f. vii
f. circa divinitatem et septem circa humanitatem
xpi. Et in utroque symbulo f. partu et apostolorum
quatuordecim. Primus articulus est de unitate divi-
nitatis q. una est tribus personis. Ideo dicitur
Credo in deum. Et in symbulo patrum credo
in unum deum quatuor aut ad 28 personas sunt
28 articuli f. quatuor ad personam patris d. patrem
omnipotentem quatuor aut ad personam filii d. et in
ihesu xpi filium e. quatuor ad personam spiritus sancti d. et
in spiritu sancto dominum universaliter et q. pater filio
q. procedit. Et sic ponitur quatuor articuli ad divini-
tatem. Deinde ponitur 28 articuli qui pertinent ad opera
finitatis. Quorum primo ponitur quatuor articuli qui pertinent
ad opera finitatis propria qui pertinent ad deum. Sic dicitur
Credo in ecclesiam catholicam. Credo in remissionem peccatorum. Et in
symbulo patrum d. qui locutus est per prophetas. Et in v-
nam sanctam ecclesiam catholicam et apostolicam ecclesiam.
Tunc ponitur articulus qui pertinet ad deum et ponitur vni-
triduum qui est resurrexerit mortuorum et in vitam eternam.
Ideo d. carnis resurrectione et vitam eternam. Et
symbulo patrum d. et expecto resurrectionem mor-
tuum et vitam venturi seculi amen. Et sic sunt
septem articuli circa divinitatem. Si volueris tamen
articulos solum quatuordecim innumerabiles ita q. de tribus per-
sonis unus solus erit articulus. Et sic grosso mo-
layas oppones. Sed debemus firmare in verum

Deū verū et sic est primus art. et q. ille verus
 deus est vnus et tūc in p. omis et est s. d. s.
 articulus Item q. idem deus vnus in cēna et e-
 nus in p. omis est accitōr omi et sic est 2. art. lue
 Item credē debem q. fides Catholica uerā est et
 sacramētū eū q. hōem sanctificat uerā sūt et est
 ea q. in scripturis s. s. g. m. i. c. t. u. r. q. vna est fides
 vna baptisū et sic est quartus art. lue Item q.
 est resurrex̄ mortuorū et est in tā etia q. p. p. p. t. a. s.
 et est quintus articulus Item sunt sep. alij arti-
 cula hūmilitatē xpi quorū primus est de incarnatōe
 s. q. ma. q. filius dei verā assūpsit carnē. Ideo d.
 Qui conceptus est de spū s. Et in symbulo p. m.
 d. qui p. p. nos hōes et p. p. n. r. a. m. salute descendit
 de celis et incarnatus est de spū s. Et d. d. a. n. t. u. s.
 est de natiuitate eius q. v. i. c. o. d. i. c. u. r. u. g. i. n. e. Ideo
 dicitur natus q. maria v. g. i. n. e. Et in symbulo p. m.
 et homo factus est et h. i. j. art. l. p. a. t. e. m. v. i. n. i. f. o. r. i.
 s. q. uod d. i. c. i. t. d. i. d. i. t. d. e. c. e. l. i. s. u. r. c. a. r. n. e. c. a. m. p. e. t. e. r.
 q. u. g. i. n. e. n. a. s. c. i. t. u. r. T. a. n. t. e. q. u. o. d. p. a. s. s. u. s. e. s. t. p. r. o. m. o. r. t. u. o.
 n. o. n. o. b. i. s. s. e. p. u. l. t. u. s. Ideo d. i. c. i. t. p. a. s. s. u. s. s. u. b. p. o. t. o.
 p. y. l. a. t. e. Et in symbulo p. m. C. r. u. a. f. i. x. u. s. e. a. d. p.
 n. o. b. i. s. Q. u. a. r. t. u. s. e. s. t. q. u. o. d. d. i. d. i. t. a. d. i. n. f. e. r. o. s. f. #
~~a. i. a. m. e. i. u. s. c. o. r. p. e. p. o. n. i. t. u. r. s. u. p. t. e. r. r. a. m.~~ Ideo d. i. c. i. t. e.
~~n. a. d. i. e. r. e. s. u. r. r. e. x. i. t. a. m. o. r. t. u. e.~~ S. e. c. u. n. d. u. s. e. s. t.
 q. u. o. d. e. a. n. d. i. e. r. e. s. u. r. r. e. x. i. t. Ideo d. i. c. i. t. T. e. r. t. i. a. d. i. e. r. e. s. u. r. r. e. x. i. t.
 a. m. o. r. t. u. e. S. e. c. u. n. d. u. s. q. u. o. d. a. s. c. e. n. d. i. t. i. n. c. e. l. i. s. Ideo d. i. c. i. t.
 a. s. c. e. n. d. i. t. a. d. c. e. l. o. s. S. e. p. t. i. m. u. s. e. s. t. d. e. a. d. u. e. n. i. t. u. s. e. y. a. d.
 i. u. d. i. c. i. u. m. Ideo d. i. c. i. t. m. v. e. n. i. t. u. s. v. e. n. i. t. u. s. q. u. o. d. i. u. d. i. c. a. t.
 v. i. u. o. s. e. t. m. o. r. t. u. o. s. Et sic v. i. n. i. j. a. r. t. i. c. u. l. i. f. i. d. e. i. q. u. o. d.
 n. o. b. i. s. p. r. o. m. i. t. u. r. f. i. r. m. i. t. a. d. a. c. c. e. d. e. n. d. u. m. e. t. i. g. n. o. r. a. t. i. b. u. s.
 q. u. o. d. e. x. p. o. n. e. d. i. s. u. t. u. r. s. u. p. i. u. s. e. s. t. d. e. i. n. S. i. c. q. u. o. d. p. e. c. c. a. t. e.
 # a. i. a. e. y. c. o. r. p. e. q. u. i. n. t. e. s. u. p. t. e. r. r. a. d. Ideo d. i. c. i. t. d. e. s. c. e. n. d. i. t. a. d. i. f. e. r. o. s.

De sacramento carnis unione ad pñs q dñi t sue
sufficiant

R
em

Per ut a posteriori de sacramento mñl p quod
carnalis copulatio qñuat mñl dñi ut
sic qñduas de omibz sacñmentis et pñtis quid sit
mñl et cu sic sit sacramentū. **M**ñmōmū ut de
mñl sñatū est ut mñl q quātō mñl dñi et
legitimas pñonas mñmōmū mñl consuetu
dñe mñmō. Est etiam mñmōmū q sacñmentū et
m co affirmā grā ad opa mñmōmū fm q mñl dñi
dñi mñl **et**

C

Per **C**ñā pñ grā qñtū m mñmōmō t quo actū
carnalis qñtū mñl qñtū vñl qñtū et pñm
But iam dixi m mñmōmō grā qñtū **E**t ut qñ
actū dñi sñas tā bona esse m mñmōmō q qñ
actū actū eius ut non sit pñm f fidei pñl
et sacñtū fidei cñ consuetū m mñmōmō reddēdo debet
ut qñtū mñl qñtū ad suam et non ad
alienā proles etiam bonū mñmōmō rōe fñm
ut inde proles educta ad cultū dñi sacñmentū
cñā est tñm bonū quātū ad mñl dñi qñtū
pñm qñtū qñtū xpi et cñ et ista bona ac
tū mñmōmō qñtū ne sit vñosum sed ma
gis virtuosum et mñl dñi

P

Per mñmōmō Carnalis copula est de essētia mñl
mñmōmō ita qñ sine ipā mñmōmō esse nō possit
Et quātū ad essētia mñmōmō fm q qñ mñmōmō
est sacñmentū carnalis copula nō ē de cñā ma
rimōmō quia alit nō fñm vñm mñmōmō it mñ
zñ et ioseph q fñm qñ quia verum fñm mñmō
Et nñm mñmō esse pñdñm **E**t nñm tñm
f esse qñtū qñ pñm dñm carnalis copula
est de cñā mñmōmō et sit ut dñm qñ cñ
mñl sñā est vñosum et nō m pñm **et**

Hec est maior in qm quingessim in actu mendi
 f m castitate et meretrix 2m fuit in actu f reddere
 do debitum pro prole qm haro

Pecunia sponsalia pcedunt mrimo in po
 de sponsalib9 mrimo dicitur et pterea de mrimo
 mo q quibus efficitur **E**t in sponsalia q mrimo
 tunc p ista uerba cu consensu auzu sed differt
 quia sponsalia sunt pba futuri ut dicitur am
 pte m mea **S**ed mrimo fit p uia de pnti **E**t
 ut dicitur ampro te t meum et hoc intelligas sa
 ne cu consensu auzo vtroruz quingessim quia liz pba
 pda non sunt pda et consensu auzo defuit q pte
 vtriusq psona ut ex pte vtriusq sponsalia seu mrimo
 non valz sicut inferius dicit caplo sequenti

Pecunia quod modis sunt sponsalia **E**t per modum pmo f m
 da promissione ut dicitur ampro te **E**t dicitur dat
 amris sponsalibus sunt pecunia ut aliquo alio annu
 subarratoe **Q**uarto mrimo mrimo ut sit

Pecunia mrimo sponsalia sub qdione si pnt **E**t qm si pnt
 et qm no q aliqui honesta qdia aliqui inhonesta
Si honesta fuit qdia ut de ampro te si pnti pla
 tuet ut si dedetis centu centu solidos et homot
 pro dote tunc stante qdione stat promissio **S**i vero
 inhonesta fuit qdia hoc fit dicitur quia aut est q bo
 mrimo ut dicitur ampro te si venena
 sterilitat procreas uel si te adultrandum pponas
 sic non stat promissio nec tenet sponsalia 2 sic illa
 qdia inhonesta no est con bona mrimo et na
 tura eius ut si dicitur ampro te si furtis meis qsen m mea
 terie ita homine me infecit sic tenet sponsalia et
 ita qdia dz ab ita et tolli et no pcedit ipi
Et quia q promissioe sponsalium obligat quos alii
 mrimo pnt qm no solum ut promissio ut i raly

Tercius tenet in me qd semper debent spolia
si sibi condicione sibi qm qnsuam et ordinauerat eam
Et quor sunt cas qui dirimunt et dissolunt spolia
Et octo cas pmissi qm alii religione ingreditur
Secundus qm alii qnabit cu alia pba de pna et
in hys duobus casibus spolia solui ipso me
Tercius est qm alii corp transfert se ad regionem loq
et diu expectatus seu requisitus no lute statuto
tpe ad matrimo qnabendu Quartus qm alii qd
hendi mnt infirmitate graue q ipm debilet
vt eplancia ut paralysm et hmoi ad deforma
tatem or abstione nasi ut alterius membra nny
aut mnt infirmitate que est bo q bonu prolio
sicut lepr que solz mnta prole Quintus qm alii qd
formae Sextus qm venit affinitas s qm sposus
pns qd voluit sanguinea posse et co qm sposa qd
mta est ad q sanguinea sposi Sicut qm nnt eos
cepit agnato pualis Septimus qm se ad mnt
absoluit ab elyacione spoli snt mnt et atq
sic tpe deformatu a me ut alii corp atq venit
ad etate legitima distinaue ut alii corp In hys
in spo casibz qm mnta eam epi ut official seu ar
diam spolia sunt dissoluita

In foro qstio nō pōt cū pma manē cū nō sit
eius vpor sed poane cū pda cū q qstū habuit
Verūm in foro qstio in quo cū de apparetibz
et pteribus cogit cū pma redie et pdam re
lūque nec cū in hoc iudicādo deapue hiet
deapue in fto in fto ille deberet tamen po
cū de pteribus cogit ut pteribus pnc
ae fuge et secū frandam dūc cum qua
habuit qstionem. **De** Cū dicit q pteribus

D
Intellige nō
posse

qnt q verba de pnti pntia qstū mēdore
sunt de cū mēmonū. Videtur q q nnt qbe
non valent nec illi qnt se mēdore nō mēdore
qnt q m rābus qnt se mēdore nō mēdore
pnt pntia dūmēdore ut illi qnt loqui
nō pnt signa pro obie dūmēdore et m
eis pntia qntia qstū faciant sufficere

E
De mē p uba aop q mēdore seu p pntia
pnt effia mēmonū. **Si** puella p vēdore ta
ceat et pnt eius loquatur et ipā abie aop
non qdūat nec qdūat vīdore vīdore eis qstū
et qstūat vā pntia pro abie puella. Et sic
mēmonū effiat. Similit' si aliqui pnt
sui qstū in pntia posuerit et qstū
mē pntia firmet et mēdore non qdūat
tūc illis pntia mēdore antiqua p
dūmēdore mēdore pntia aut mēdore
qstū firmet dūmēdore mēmonū. Si ta
men pntia sententia q ambo ut cū aop
non qstūat pntia pntia suū pntia
qstū nullum esset in mēmonū.

De mē furiosi et dūmēdore possunt qntia
mēmonū. Cūta tūc furiose facit q hūmā
fuit dūmēdore mēmonū aut seq. Et seq.
mēmonū nullomō dūmēdore mēmonū. **De** dūmēdore

ad dūmēdore

Si vero fundus praeditur matrimonio aut fulsusque huiusmodi
lucra minuitur et tunc licet non sit tunc quod
quasiat matrimonio eo quod restat eductio prolem
tamen si contrahat verum est matrimonium. **S**i vero
non habet bona minuitur sed semper in fundo lucra
remaneat cum bonum domus non habeat per quod
nec ipsum non est matrimonium.

Nec minus consensus iudicis facit matrimonium. **S**i sicut
denu est supra de speciebus quibus facit quod non
quia quod illa quod sit per verba de praeterito
aut de presenti aut de futuro. **S**i de praeterito ut
dicendo quodam tunc si malitius sit mortuus. **A**ut
quod iudicio est de presenti ut dicendo quodam tunc si pro
bongo tunc etiam stante iudicio stat matrimonium
et non stante non tenet. **S**i vero sit quod de futuro
si quod illa sit quod bona matrimonium non tenet
matrimonium ut dicendo accipis te quia minus
reddam tibi debitum et huiusmodi. **S**i vero quod sit de
futuro pro aliquo fine inhonesto qui non est quod
bona matrimonium ut quodam tunc si furge me
is offensere. **E**tiam talis offensus non impedit ma-
trimonium. **C**um talis quod pro non adiecta ha-
beat. **S**i autem finis quod de futuro et natura
dicitur ut dicendo quodam tunc si sol oriatur tenet
matrimonium quia tunc futura sunt praeterita in suis
causis. **S**i vero quod sit impossibile tunc pro non
adiecta habet et tenet matrimonium. **S**i autem finis
contingens ut sic dicendo quodam tunc si deus
liberis. **S**ed si per tuo placuerit tunc stante iudicio
stat promissio et non stante non stat ut denu est
super de sponsalibus.

Nec cum carnalis copula licet non sit deus

I
sed

essentia matrimonij absolute sed solus nuptus
 p. b. b. d. p. n. a. expressus b. r. u. n. t. a. m. e. s. e. q. u. i. t.
 ad ipm. i. m. p. h. i. c. a. t. s. i. c. u. t. e. s. s. e. n. t. i. a. d. c. a. u. s. a. m. e. t. b. u. s. r. a.
 ad o. s. u. m. I. d. e. o. t. u. m. t. a. l. i. s. c. a. r. t. i. s. c. o. p. u. l. a. q. a. c. t. u.
 q. u. i. g. a. l. i. s. d. i. c. i. t. c. o. n. s. i. s. t. a. t. i. n. p. e. t. i. t. i. o. n. e. e. t. r. e. d. d. i. t. i. o. n. e.
 d. b. i. t. u. d. i. p. a. m. a. g. i. d. i. c. i. t. s. b. r. u. d. a. l. t. q. u. i. g. u. t. t. e. n. e. a. t.
 a. l. t. e. r. r. e. d. d. i. t. u. m. e. t. s. i. t. r. u. c. a. t. b. r. u. s. e. m. p. t. e. n. e. a. t.
 r. e. d. d. i. t. u. m. e. t. r. o. c. p. r. e. c. a. p. t. a. l. t. q. u. i. g. u. t. t. e. n. e. a. t. a. l. t. e. r. u. d. d. i. t.
 d. b. i. t. u. m. q. u. o. d. b. e. d. i. c. i. t. a. p. u. s. a. p. o. s. t. o. l. u. s. i. c. o. r. p. v. s. b. r. u. s.
 o. r. i. d. b. i. t. u. m. r. e. d. d. a. t. b. u. m. l. u. s. b. o. n. i. s. i. n. u. l. i. e. r. p. l. a. c.
 s. u. i. c. o. r. p. o. r. i. s. n. o. h. a. b. e. t. s. e. d. e. n. t. e. t. b. u. s. p. r. i. a. t. e. s. u. i. c. o. r. p. o. r. o.
 n. o. n. h. a. b. e. t. s. e. d. m. l. r. e. t. i. d. e. o. i. n. o. b. l. i. g. a. t. i. o. n. e. r. e. d. d. e. n. d. i. d. b. i. t. u.
 b. u. s. e. t. m. l. r. s. u. n. t. e. q. u. a. l. i. s. e. t. t. e. n. e. n. t. a. l. t. e. r. a. l. t. e. r. u. d. d. i. t.
Circa d. b. i. t. u. m. e. t. h. o. c. s. i. a. c. t. u. a. t. r. e. d. d. i. t. u. m. s. i. c. u. t. r. o. c. p. a. p.
 t. i. t. a. m. e. n. i. n. c. o. l. u. m. n. i. t. a. s. p. e. r. s. o. n. e. p. u. s. d. b. e. t. s. a. l. u. a. i. e. t.
 c. o. n. s. e. r. u. a. t. q. u. a. s. i. b. u. s. v. i. d. e. a. t. s. i. b. i. i. m. m. e. p. r. i. u. m. e. p. h. q.
 m. o. i. r. e. d. d. i. t. i. o. n. e. r. e. d. d. i. t. u. m. n. o. n. t. e. n. e. t. u. r. U. n. d. e. s. i. b. u. s. r. e. d. d. i. t.
 i. m. p. o. t. e. n. s. a. d. r. e. d. d. e. n. d. u. m. d. b. i. t. u. m. p. o. t. e. n. t. q. u. o. d. m. i.
 m. o. n. o. q. u. i. g. u. i. t. a. u. t. s. i. c. u. t. q. u. i. g. u. i. t. a. o. l. q. u. i. g. u. i. t. u. m. l. r.
 n. o. n. h. a. b. e. t. n. i. s. o. l. t. r. i. u. s. p. e. t. e. n. d. i. d. b. i. t. u. e. t. i. m. p. e. t. e. n. d. o.
 o. l. t. r. i. u. s. n. i. l. r. m. a. g. i. s. i. n. t. e. n. e. a. t. q. u. i. g. u. i. t. u. m. p. o. h. i. b. e. t.
 S. i. a. u. t. r. e. d. d. a. t. u. r. i. m. p. o. t. e. n. s. q. u. o. d. a. l. i. a. c. a. u. s. a. e. t. i. s. t. a. l. i. a. t. a.
 e. t. r. o. l. i. s. s. i. t. p. p. t. i. n. f. i. r. m. i. t. a. t. e. c. a. u. s. a. l. e. m. u. t. p. p. l. i. m. i. n. u.
 u. m. l. a. b. o. r. e. m. i. n. a. c. q. u. i. r. e. n. d. o. v. i. c. t. u. m. e. u. s. e. t. s. u. e.
 p. r. o. l. i. s. s. i. c. n. o. n. t. e. n. e. t. u. r. r. e. d. d. e. r. e. d. b. i. t. u. m. n. e. c. n. i. l. r.
 p. p. t. o. i. g. e. r. e. S. i. b. e. r. o. i. m. p. o. t. e. n. s. s. i. c. u. t. q. u. o. d. c. a. u. s. a. u. l. i. a. t. a.
 s. i. c. u. t. h. a. s. t. i. d. i. a. s. e. t. t. a. n. d. o. e. t. h. u. i. s. m. o. i. p. a. t. e. b. u. s. e. t.
 p. e. t. i. m. i. n. l. i. e. r. i. s. s. i. c. u. t. h. o. c. i. n. p. e. t. i. m. l. a. b. a. t. i. s. i. m. p. i. u. t. i. p. i.
 U. n. d. e. d. b. e. t. b. u. s. q. u. a. t. u. m. p. o. t. e. s. t. o. p. a. m. p. o. n. e. b. e. b. o.
 o. r. c. o. n. t. i. n. e. a. t. e. t. c. a. u. e. r. e. n. e. p. p. l. c. a. u. s. a. m. u. l. i. a. t. a. a. d.
 r. e. d. d. e. n. d. u. m. d. b. i. t. u. m. i. m. p. o. t. e. n. s. e. s. s. i. a. c. t.

De nūquid vir teneatur debitum uxoris eam non pe-
 cunia cum propter b. r. u. d. i. a. m. n. o. n. s. i. t. c. a. u. s. a. p. e. t. i.

Item ^{etiam huius} debet ^{per} ^{huiusmodi} redditionem prestatum
 uxori remedium contra concupiscentiam. Veritatem
 petico uxoris licet non fiat ^{apud} nec verbo
 fiat ^{apud} benevolentiam tamen signis et mutibus
 plerumque indicatur. Et hec peticio dicitur interpreta
 ri. Unde quando vir percipit quod mulier signis et mutibus ob
 querit sibi reddi debitum debet reddere nec debet
 expectare quod verbis ^{aut} probus petat ut eius motu
 nene obmeruit.

De magis vero leproso petenti debitum tenetur. ^{Et} ^{non} tenetur reddere sed non tenetur ad
 eo habitare quia non cito ex concubitu carnali infir
 mitatur reddendo vero debitum si autem posset infirmus ex
 frequenti cohabitatione cum eo et licet ex tali concubi
 tu quia proles infirma gignatur melius est tamen proli
 sic esse quam penitus non esse et sic viro leproso tunc
 inter eius debitum reddere si petat.

De magis licet mulieri menstruose debitum petere
 aut ipsi reddere. ^{Et} ^{circum} menstrui mulieris dicitur
 gigni quod aut illud menstruum contingit ei nasci aut
 non nasci. Si eo contingit ei nasci quando sana est
 et temporibus determinatis in tali fluxu menstrui
 prohibitum est ne vir accedat ad mulierem me
 struosam cum in tali fluxu mulier sit. Possit de facta
 li deperire prolem que de tali corruptione. In
 tali tempe prohibitum est ab ea debitum petere aut
 ei reddere. Sed nondum cum huius fluxu menstrui
 nalem quod si vir hoc sciuerit et petat ab uxore
 debitum uxoris debet autem probus et modestus
 de sistat a petitione non tamen debet auer
 tere. Ita efficitur ut possit viro esse occasio mulie
 rini malitias corruptiones culpabiles et precipue

si om sit promissus ad illas et incontinentes sunt q
 tunc illa possit reddere Si vero sit ignorat fluxu
 menstrui nalis oportet sicut debitu petat mulier
 debet aliquam occasionem sive mendacii proinde
 ut infirmitate allegat ne debitum reddat nisi p
 culum si incontinentia sit sive tunc typicat quia si
 reddere possit cum dolore et voluntarie Infirmit
 tate si huiusmodi nullomo tamen illa debet uno suo p
 nullo modo debet indicat Nec de ipa sit abhominacione capiatur nisi
 de prudencia sive vixit probabiliter psumat
 Si vero fluxus menstrui nalis fuit scilicet si nullo
 deat et quasi continue sicut ppter infirmitatem illa
 menstrui fluxu paucatus potest debitum petere et reddere
 nec prohibitu est quia aliter oporteret hominem
 continuo continere Etiam quia in tali statu et
 huiusmodi fluxu et continuo illa capere non potest
 Sic ergo patet q inflexu nali menstrui sive
 non debet petere nec debet reddere debitum vixit
 hunc patiens sed inflexu nali potest reddere et
 petere debitu

¶

De nunc licet uno petere a muliere pregnantem
 Si debitum possit reddi sine periculo abortus pr
 bini ab ipse sua petere debitum et ei reddere quia h
 matrimonii licitum non solum est esse sed etiam
 in remedium contra incontinentiam incontinentie
 casum Si vero debitum sine periculo abortus
 non possit vel probabiliter timeat de periculo
 fetus non debet debitum petere ut reddi quia p
 apalme est institutum matrimonii officio situat
 ppter prole educacionem et conservacionem q in
 illud remedium et sic intelligat sic postea veniat spoli
 mittere non perdant filios

¶

De nunc licet tempore statim reddere ut quidam debi
 tum Si sit ut mulier qui petat debitum dicitur
 vixit

aliquis infirmitate non in contemptu carnis ut
 tempore intemperantia non perdant filios Et dicit
 Augustinus mortali non peccat. Unus rō est q
 etia non potest in nali et diuino pndio stare
 nec mandit filijs suis laqueum pone dampna
 tiōne et cum homin reddere sic de me nali etia
 de diuino me quabur ptiat in sui corpore nō h
 sed mli nec mli habet ptiat in sui corpore sed n
 Et dicit Augustinus quocūq tempore quāq hora nō
 trinetur quicq mlium reddere debet. Alie
 etia prohibet ptiatōnem sed solum distad
 et mēne quicūq in carnalibus abstracti
 facilius ad uoluptia reuertunt et ad spūalia mē
 dat. Ideo in diebus ieiuniorū proa proa
 num et homin temporibus institutum fuit q
 uementia ut quicq diebus illis ab actu carna
 li abstinerent se. **O**rum ptiatōne si aliar eorū
 causa delectatōnis non prociatōne liberorū ut
 causa redditōnis debiti petiret debitu graue
 ptiaret tali tempore actum carnalem ipse
Non tamen q hiat vir et uxor quocūq tpe et
 quacūq hora debitu reddere tenent non tam
 in quolibet loco quia statim in pub nō optz
 q debitu reddat quia in talibz actibz honestas
 expigitur
Ne sicut q ptiat sentio mīam q qasi pūa
 de pūa ptiatē perficiunt q plenit aut per
 carlem copula subsequetē. Nonq ergo oīs
 etat legitime possunt mīam cōfisse cū ha uicē
 beant cōsensum ptiat et ad carnalem
 copula se apti et idonei iudicant. **N**on
 omne vir cuiuslibet mli potest contrahere mī
 mom eo q mīam non solum q causis diu
 me. Sed etia q causis hūanis ostendit q possit

Ecclesie dictum nec non tempus fixatum Im
 pedunt si permittunt meta tenei (hij ergo duo augst)
 impediunt corrigendum solum pro tanto quia se
 contra prohibitionem ecc^{le} Quorum p^{ri}mum est quod
 timent^r & aliquo impedimento et si contraxerint d^{ist}
 sperari donec constituit et d^{ist} impedimento illo
 habeat certitudo et posita impedimento non m^{et}o
 debet eis in iur^{is} p^{ri}ma eo q^{od} cont^{ra} prohibitionem con
 traxerint et ad quicquid p^{ri}monum p^{er}pet^ue ecc^{le} l^{it}er^a p^{ro}modu
 reuertuntur. Intra vero tempus fixatum q^{uod} est fixu
 est non d^{icit} q^{uod} q^{uod}dam sunt tempora in quibus prohibe
 re nuptias celebrant^r scilicet ab aduentu d^{omi}nⁱ h^{ab}et
 p^{er} epiphania d^{omi}nⁱ Omnis a septuagesima h^{ab}et
 ad octavas pasche et a tribus diebus an^{te} asensionem
 d^{omi}nⁱ & h^{ab}et ad octavas pentecostes scilicet trinita
 tem et h^{ab}et habentur. A p^{ri}ncipio beatiem circa q^{uod} m^ultu
 si quis b^{ea}t^um Per hanc d^{omi}nⁱ c^{on}spiciens m^ulti
 g^{ra}tia p^{ri}ma d^{omi}nⁱ c^{on}spiciens m^ulti d^{omi}nⁱ iⁿ m^ultis
 affluente Per beate m^ult^u octava eph^{re} Per octa
 m^ult^u septuages^{ima} Per q^{uod} m^ult^u octava pasche p^{er} q^{uod}
 dies l^{it}er^a ante asensionem d^{omi}nⁱ Per b^{ea}t^um dies iⁿter
 De h^{ab}et aut^{em} d^{icit} quida q^{uod} aliqui d^{icit} p^{er}mittunt
 ex^{cl}usue et aliqui incl^usue s^{ed} q^{uod} in q^{uod}busda^m eoz
 non celebrant nuptias et in quibusdam celebrant
 Quia in p^{ri}ma d^{omi}nⁱ aduentus non celebrant
 nuptias et p^{er}mittunt incl^usue In octava eph^{re}
 q^{uod} tanta ad laudes m^ult^u beate homine
 d^{icit} quida q^{uod} celebrant nuptias et p^{er}mittunt p^{er}lit^u
 In d^{omi}nⁱ septuages^{ima} qua tanta Trinitas
 p^{ri}ma d^{omi}nⁱ non celebrant nuptias et p^{er}mittunt h^{ab}et
 dies ex^{cl}usue Sed in d^{omi}nⁱ qua tanta quasi
 mo^{do} s^{ed} saluat in d^{omi}nⁱ octava pasche celebrant et p^{er}
 p^{er}mittunt Omnis dies l^{it}er^a ante asensionem d^{omi}nⁱ

in quo cantatur quis destrui habet autu pomu
 inclusive et non celebratur in eo nuptie et sic f
 illos tres ponitur conclusus et mē nuptie celebrat
 et alij tres ponitur inclusus et in eis non celebra
 verūtamen alij dicunt qd de illis tribus solum duo
 tantum ponitur conclusus et in ea solum nuptie
 celebratur et non alij. Diebus sū in octava ephie
 et in octava pastore eo qd isti dies ad solemp
 nitates spectant. **Secundo** dicitur qd dies tūctatis
 non pertinet ad solempnitates pentecostes di
 octava careat. Similiter quia missa pro nuptiis
 quēmeti de tūctate canit. Ideo illo die dicitur de
 sole solum nuptie nuptias celebrat et hoc
 videtur dicitur dicitur illa dicitur qd de hys
capellanus et iam dicit qd ille uetus sup dicit
 solum est mīralis. Verūtamen quēstionē dūpas
 etas in octava ephie et in octava pastore nup
 tie celebratur in alijs autē casibz non celebrant
 Ideo fecundum est ad consuetudinem loca et cas
 et non est pēan quia quilibet habundat in suo pēan
 sū et dicit in dē lex dē bīnam et qd pat
 qd ista duo prohibeo etas et tempus feriati
 impediunt mīmo contrahendū. Verūtamen no
 dirimunt iā contractū ut supradictū ē.
P De mīc qd sūt illa qd impediunt qnabendū et
 dirimunt iā contractū mīcī dīcas et quor
 sunt. **Q**uodiam sunt impedimēta qd mīcī
 verbis continentur. **E**ror qdū bonū qdū
 amē. **C**ultus disparitas mīcī ordo ligamen
 honestas si sū affīne si pōtē concūqubis
 Hec faciēda betant comētra sūa retactat
D De dīcibz hys mīcī dīcas singulārī sūm qm
 hys verbis qmētū. **E** pmo dē eror qmē sū

ptm dicit

git

Et 10

standū
nec

P

D

ille error qui impedit et dirimit mīmō^m et q̄
P ille error qui impedit et dirimit mīmō^m ian
 contractū est duplex scilicet error p̄sone et error p̄
 iuris q̄dicōis et id est quia illud quod impedit
 et dirimit causam impedit et dirimit etiam illius
 cause **C**onsensus mutuus est t̄a mīmōmū b̄
 don est supra **M**utuo aut consensue p̄sūpōm
 q̄mōnem et quia error p̄sone cū qua contrahi
 tollit et impedit q̄mōnem illius p̄sone **I**deo im
 pedit et tollit consensum cū ea et p̄ quo mīmō^m
Om̄n̄is error scilicet q̄dicōis tollit et impedit
 mīmō^m **A**d cuius euidenciā nōndū est q̄ mīmō^m
 duo includit s̄ p̄sōas contrahētes et q̄n̄ ad
 hoc error p̄sone impedit mīmōmū ut dēn̄
Cum aliquis intendit cū iohāna contrahētes maria⁴ vult et
 p̄bi affirmat affat̄ nullū est mīmōmū quia
 nullus fuit cū maria consensus et sic d̄ mē nāl̄
 error p̄sone dirimit et impedit mīmōmū **A**d **X**
 quod includit mīmō^m est mutua p̄t̄as ad idē
 quāb̄ non habz p̄t̄atem sui corp̄is sed dormiē
Ideo non potest frui alteri copulā sine consensu **A** sine l̄nā
 dūctū et per consequens talis error scilicet q̄dicō **d**m̄ sui
 mē impedit et dirimit mīmō^m et hoc est māl̄
 q̄dum quādoq̄ iñnorat scilicet q̄dicōnem
 cē iēo cū q̄ cōst̄at cōtrahētes quāsi facit illam cō **f**iet
 iēo cū q̄ cōst̄at anq̄ cōst̄et iā nō est error n̄ mīmō^m
 p̄diz n̄ d̄m̄ez **E**t nō q̄ error nob̄⁴ fuit et
 dignitat̄ quantum in se est non impedit neq̄ d̄ p̄
 mīmō^m b̄ si aliqua nūc cōst̄at in hūc d̄z
 d̄n̄r quem ignorat nob̄le non impedit mīmō^m
 talis error d̄m̄ talis error non d̄d̄at m̄p̄o
 nam ita absolute quia si redundat talis error
 nob̄l̄at̄ in personam abt̄ errorē p̄sone abt̄
Silicet error scilicet q̄dicōis impedit et dirimit mīmō^m
 mīmō^m **A**d cuius euidenciā nōndū ē q̄ mīmōmū
 duo includit s̄ p̄sōas contrahētes et q̄tū ad l̄ error
 p̄sone impedit mīmōmū ut dēn̄

^{et}
Et **m**inimom colleret etiam illud impediret
sicut cu aliquis intendit contrahere cu filia ryp
quicunq dicit qm sit illa et sibi ^{officiu} illa dicitur et
impedit **m**inimom nisi postea illo consuetu
in eam quam **i**cedat esse filiam regis cum eor
ille ad noticiam eius pervenit. **I**tem scias qd
error est talu impedimento q faciunt simpli pae
illegitimas ad contrahendu **m**inimom dicitur et
pedic **m**inimom sine sit huius alio error illius impedi
sine absq anoe **D**icitur **m**inimom contractu cu suo qd
omne sine cum promoto in ordinibus facis ut cu
professo in religio sine hoc **f**acit **m**inimom sine igno
si contractu non est bonu **m**inimom et hoc ad pns
d. impedimento **e**rrone tibi sufficiat

De **m**inimom

De **m**inimom d. impedimento qd dicitur et scia
in versibus post errorem **I**deo d. impedimento qd
me quae impedit **m**inimom et dicitur **m**inimom
dicas **S**uperius tibi dicitur est qd magnatu
minimom obligatur buns quicunq ad reddendu
debitum carnalis copule alia et ideo si quicunq
quod facit alia **I**ugum impotentem **i**deo d. debi
tum ante **m**inimom contractum dicitur illud
aut hoc facit qd dicitur **f**acit quia si nullo libere reddi
debitum non potest cum sit in pte dicitur in
dicitur est et ideo **m**inimom dicitur et hoc **f**acit
mullus quando ignoratur illa qd dicitur **f**acit
ab alia que cu servo contractu quia si ante qua co
trahat cum servo cognoscit eius qd dicitur **f**acit
postea reclamare non possit **I**lle qui est libere qd
me nec talis servitus **m**inimom dicitur et hoc
dicitur est d. error **I**deo patet in suma qd si nullo impe
dit et dicitur **m**inimom quando ignoratur a qui
ge libero et postea dum ad eius noticiam pervenit
in servum non qstnat et si postea consuetu dicitur

Dum ad libeū ggmtonem puenit non dūmēt
mūmōmū

De nūq firmus pē tūq d mūmōmū ab sōp qso
pū dūm pū **H** rime potest qd cū firmus sit d
iure postmo pūdiac non potest mū nālū ut
dūmo qd aēmōmū aut est de mō nālū ut dūm
no sōo firmus ems non pūdiac qm firmus
possit mūmōmū conaabe sicut non impedit
alios actus nālū et bibere et comedere **It** hano
impedit liberos. **probat** **Ver** hūmōmū si firmus
confat dūo nēstetū ut contradicū tū dūz
pōtūe dūo obidre et ex struū adiple qd vū
on dūbūm reddat mū forte d pūulo vōpōis et
mōnōmōna tūmēatū qd tū dūberz vōpōis sūatū pūulo
et ei dūbūm reddat **plū** qd dūo obidre **Emmū**
si firmus dūo sūente et non rectamiat aut qd dūo
ut qadēnt mūmū contrahat tūct firmus mag
reddat dūbūm vōpōis qd dūo pūpōit alūd obidre
De mū potest scōr firmū facere mūca vōpōis **H**
pū qualicū bōr et vōpōis mūctū mū actū mūz **et pūa**
mūctū salūm mū actū cōūlis colū **In oīb** tū qū b
cūm et cap mūctū et sū mūz et iō nālū
vōpōis pū se vū dūc mū firmū alē nē pū hoc
mūctū dissolūt qd ad emūctū mūctū quoad tūctū
qualicū dūo pūpōit eadē mūctū quā mūctū pū
dūbūm dūct mūctū reddat dūbūm pūctū dūo obidre
Et hū bōr sū pōsit facē firmū mūctū vōpōis vōpōis
tū mūctū bōr non pōt sū facē analla quā mūctū
cū pūctū bōr et bōr cū cap mūctū
De si firmus libeū qūct cūm qd dūmōmū et ut pūctū
an mūctū **H** **Secūdu** hū mūctū et legis pūctū sūq
vōntū qūct ad firmū et libeū et iō hūct
pūctū firmus qūct pūctū dū libeū mūctū sūctū nō
et est firmus sed libeū **In** quibū sūctū tūctū qd nō regū
tūctū mūctū analla sed sūctū qd cōsuetūmūctū pūctū

filia

sequitur deteriorē dīcōne Itaq; si p̄p̄t fuit
seruus sit et filius seruus et si nō fuit ancilla
et patet liber puer sit et seruus dīcōne et si
utraq; tam pater q̄ mater fuit seruus qd dīcōne et
pertineant ad dīcōne dīcōne tūc pueros nō s̄ dī
dunt si plures sūt ^{non} Si autē fuit m̄i bñne puer tūc
altr dīcōne reuēnsabit altr dīcōne dīcōne et am
piet prolem natā in sua firmitate **H**ec autē cōfessio
nō est consona rōm nec m̄i quia q̄quid dīcōne p̄p̄t
siq; qd dīcōne m̄i et dīcōne q̄ **H**ec dīcōne impedit
qd dīcōne tibi ad p̄nē sufficiat

De dīcōne impedito s̄z voto m̄ dīcōne et q̄ quid sit
votum p̄m̄ et q̄ue dīcōne votū et q̄ quo fiat votū
et qui p̄nē bouere et ad q̄ue p̄m̄et dispensatō
et posita quō votū dīcōne et impedit m̄m̄ **H**
Votum est quidam p̄m̄sio fā dīcōne dīcōne actu v̄tū
q̄ autē dīcōne votū s̄z votū tacitū et votū exp̄ressū
Votū autē tacitū est q̄ sit q̄ sola cogitatō cordis
et diffinit s̄z **V**otum est cōtractō m̄liorē m̄
dīcōne fāmatā. **V**otū autē exp̄ressū sit v̄tū
s̄z s̄z et diffinit s̄z **V**otū est t̄p̄sificatō qdā
p̄m̄siois spontaneā q̄ dīcōne sunt et dīcōne aff̄q̄ri
m̄i dīcōne v̄tūq; tamē votū tam exp̄ressū q̄
tacitū s̄z dīcōne m̄i Canonici s̄z diffinit **V**otū
est ab̄solutio boni cū dīcōne dīcōne dīcōne fā pro
m̄sio dīcōne et b̄n dīcōne cū dīcōne quia t̄p̄sificatō
runt ad vota **V**otū p̄m̄ est dīcōne
voluntatē q̄ qui bouet p̄nē dīcōne dīcōne
m̄i **H**ec sit illud q̄ v̄tū bonē op̄ediens ei q̄ poss
p̄sistētiā et h̄m̄m̄ **H**ec requirit q̄ p̄m̄sio
voluntatē sit firmā **I**tem requirit q̄ p̄m̄sio m̄q̄
v̄tū votū p̄sistat **E**xp̄ressū addunt autē h̄s tribus
alia duo ad confirmatōne votū s̄z p̄m̄siois orie
et t̄p̄sificatōne alior **H**ec sit duplex dīcōne votū s̄z votū s̄z

D
xxviii

lompne et **simpler** est aut botu simpler q^{uod} sit
 menti deo ut mda promissioe sine solemnitate.
 p^{ro}ali botu aut solemnne est q^{uod} homo se actuali
 deo dⁱcat p^{er} sacramta eid^emo suscep^{er}it
 ut professione debite regule taceat ut p^{ro}p^{ri}et^e sit
 dⁱbito mo in manu abbatis ul abbatis ul alius
 superius tui dⁱca^t p^{er} ^{professio} ~~professio~~ ut p^{er} suscep^{er}ione
 habitus q^{uod} solim^o datur professio

Ne p^{ro} quibus habz^{is} botu Niquid dⁱ maloficiu dⁱ
 bono **S**impli botum q^{uod} alio bono dⁱco dⁱco q^{uod}
 malum q^{uod} simpli dⁱco non p^{er} fⁱ botu ut si quis
 coucat formicu ul homine occide^{re} p^{ri}mo in oib^{us}
 talibus dⁱactum voluntat^e malis est munit^{us}
 et agenda est p^{ri}ma de t^{em}p^{or}e voto **S**impli botu
 non habz^{is} si dⁱmpossibilib^{us} ut si quis coucat se
 non molitur nec dⁱ mⁱdeu^m in qua stiliat noⁿ **S**ille
 est mⁱa virtut^e ut leuac^{is} fⁱstucam et humiflori
Simpli non habet fⁱ botu dⁱ bono q^{uod}um quod
 q^{uod} omibus natu et ad quid ocs t^{em}teat^{ur} sicut
 botu baptismale quia hⁱ botu q^{uod} non tamen
 p^{ro}p^{ri}ale dⁱ quo hⁱ loquim^{ur} **S**ed solim botu hⁱ
 fieri dⁱ bono super erogatione sicut est remitti
 elemosina peregrinatio abstinentia et h^{om}oi
 Ne Niquid homo debet semper adimple^{re} q^{uod} bonu
Sic mⁱa occurrat ei impedim^{en}ta q^{uod} quod
 non possit adimple^{re} q^{uod} bonu **U**nde scias q^{uod} licet
 homo cum deliberatione coucat et potuit admi
 plere quod bonu dⁱum illud bonu si postea fiat
 impotens p^{ro} causa aliqua ad soluendum botum
 non tenet illud facere **D**ebet tamen fac^{ere} q^{uod} mⁱse
 est ut saltem habeat prompta voluntate fac^{ere}
 q^{uod} potest unde qui bonu religionem aut mⁱse

Speciale
et in materia et non solum illi qui sunt de monasterio
illum recipere debet operam suam quantum potest ut ipse
recipiat et si non potest ^{alibi} materia quia nullo modo
voluit cum recipere non fecit aliam materiam quod ad id se solum
obligavit consensu capite in supposito quod in illis materiam
Sed materia sua sunt et obligat ad aliquod ingessum
et postquam electus homo monasterium et non potest in recipere
alium locum recipere donec perferat quod promissum. **N**on
est etiam quod illi qui votum promissum sunt si mandatur
propria culpa in impossibilitate solvendi votum debet
de culpa confiteri et agere penitentiam sicut cum in illis quod
inimicitia si postea corrumpat non solum finat quod tenet
potest satis perpetuam gratiam ad deum perire quod qui
sunt debet penitentiam facere secundum arbitrium ad solven-
dum

Et qui sunt illi qui bonum preterit **S**ed si quis quilibet
in preteritis alterius non debere nec preteritum si obli-
gat in his in quibus alteri subiacent **S**ed in his
in quibus non subiacent preterit bonum et semper
tunc obligat unde homo ut in illis ad amplexum libertatis
preterit sue preterit quod nec est quod homo quod autem
sub preteritis preterit quantum ad ea quod preterit ad preterit
nam suam **I**deo potest religione materia ut reli-
gionem contrahere absque consensu parentum
Sed quantum ad observationem dominium tunc non sit in
in preteritis sua sed magis preterit **I**mmulsi firmus quod
in preteritis domini sui quantum ad operationes penales
non potest religione materia **S**olvere ut aliquid
votum facere per quod ab obsequio domini sui **S**ed in
Immulsi religiosus non potest bonum absque consensu
superioris nec oportet absque consensu si sui **N**ec nulla
absque quod preterit et licet talis qui bonum non possit
bonum non peccant si bonum si adimple non

possint quia in voto corp^{is} intelligit de bna conditio
 si sine suspensio placiat **U**m etia sine consensu
 eporis continencia bone no potest nec epor
 sine consensu **U**m cum peccat sui corpis no habet
 sed epor nec etia mlti pccatm sui corpis h^{ab}et
 et si alio illoz illud bonu non e tunc both
Sed debet facere pccatm de malesto voto **N**ond q^uis
 em non possit q^untecumq^{ue} bone mbita v^{ol}u^{nt} potest
 in ipa mbita crucem bone et accipere et hoc
 in fauore negotij pro quo sumuntur **S**icut possit
 pro dno suo timere n quo fidem sunt ab ip^so tota asse
 su eporis nec est hoc subtrahit epor^{is} me sunt
 cum possit em sequi **I**ta probat^{ur} fact^{um} q^{uod} ep
 or q^untu^m debeat a temp^{ore} submendo m^ulti are
 ghalis **N**o q^{uod} hoc si em potest accipere sine
 eporis cruce et sile q^{uod} epor possit illam bone si
 est cum em sic caput mltius **I**mmisit q^{uod}
 epor cu maiore pccato castitatis distinet p^{er} tima
 q^{uod} v^{ol}u^{nt} et am mltius are b^{er}atate **I**ta epor illud uotu
 de peregrinatione t^{er}re ste bone non potest si
 q^{uod}u^m em licet illi em possit bone sine q^{uod}u^m epole
Nec ad quos pertinet votoz dispensacio **D**ispensacio
 p^{ri}ncipue et p^{ri}ncip^{al}iter ad summu pontificem p^{er}
 tinet qui plenarie gerit b^{er}u^m pop^{uli} **A**lys aut mlti
 uobus p^{re}lat^{is} q^{uod}u^m dispensacio m^ulti q^{uod} q^{uod}
 sunt et que indigent h^{ab}ere dispensacione si
 in peregrinationibus et ieiunijs et homoi vota
 tam maiora sicut q^{uod}u^m t^{er}re et p^{er}grinatione t^{er}re ste
 summo pontifici reseruant^{ur}
Nec quia de his q^{uod} q^{uod}u^m ap^{osto}lo de voto d^{icit}ur **U**m
 ad p^{ro}positum red^{uc}imus f^{aci} quo votu impedit et
 d^{icit}ur d^{icit}ur m^ulti m^ulti m^ulti d^{icit}ur et si b^{er}u^m q^{uod}

votum illud impediatur et dirimat. **H** votum
 simplex impedit votum contrahendum sed no
 dirimit iam contrahendum cum in eo sit sola pro
 missio et dicitur supra hinc qd bonum non impleri
 qd promissum unde patet contrahi potest. **E**od p q
 dicitur pater suu corpus alii qd nullo contractu ia
 illud nullo tenet et non dirimitur. **E**nde
 sciat qd ille qui post votu simplex contrahit nullo
 p verba dicitur non potest copulam suam qd
 hosti nec consumat nullo per eadem tota
 absq pater mortu qd ad hoc restat sibi facultas
 ad impledu votu qd tunc p religionis missu
 iniqua nullo consumat. **E**od postq consuma
 tu est nullo p eadem colem tenetur postea
 reddere debitum copori petenti sicut petat copressu
 p verba sive sive interpretatio p signa unde
 licet teneatur reddere copori petenti debitum
 non potest tamen petere nec p omnia nullo
 obligatur ad petendum licet teneatur ad reddendum
 absq pater quia meritis petitis non est pe
 tere debitum nec p omnia nullo obligatur
 ad petendum licet obligetur ad reddendum
Et sic patet qd votum simplex non dirimit nullo
 iam contractu licet impediatur contrahendum
 et qd alter quicq p nullo consuma
 tu tenetur debitum reddere et non petere sive pater
Inducuntur tamen dicunt quodam et sententia qd hoc opus
 videtur dicere. **E**tiam tamen qd mortuo alio quicq
 ille qui contrahenda sibi bonum voto simplex an
 nullo debet petere qd nec alter debet nullo
 seu alio nullo malit copulatur. **V**otum solum
 non solum impedit nullo habendum sed dirimit
 iam contractu quia per votu solum homo dat

De sui corporis pietatem ad continentem emendat
 Et ideo homo siue vir siue mulier quiborum so
 lempnitas debet si non potest altera pietatem sui
 corporis dare et ideo oportet eum perpetuo continere
 emere De voto autem publico quod ad noxam con
 tinentis pertinet absque aliqua solemnitate idem
 iudicium est sicut de voto puero et simpliciter quia
 minimum contrahendum impedit et non dimittit
 iam contractum Et hoc de impedimento voti ad prae
 sentia sufficiant

De muliere de impedimento agnationis magnitudinis
 si agnationis triplex est quedam carnalis quam
 legalis et quidam spiritualis de quibus hinc notanda
 De omnibus tribus usque successus et primo de carnali
 Cognatio carnalis idem est quod consanguinitas
 et qui per gradus distinguitur De viri qui sit quod sit
 unitas et quae gradus eius Et postremo quod
 impedit et dimittit minimum si consanguinitas
 est vinculum ab eodem stipite descendit carnali
 propagatione contractum Unde consanguinitas
 est quasi sanguinis communicatio per carne
 propagationem quod causat ^{quodam} amicitiam amicitiae bene
 nium et fundatur super ymaginationem ipsius
 gradus quod amicitiae bene conseruat quod etiam
 processu temporis oblivione debetur et unde quod
 paulatim consanguinitas se dirimit sicut ovis unde
 homines consanguine dicuntur

De primo gradus consanguinitatis si con
 sanguinitas distinguitur per gradus et finitio
 Unde consanguinitas ad modum arboris
 distinguitur quia sicut ab uno trunco arboris
 ad similes ramos arbor diffundit quae per

et aspagnum
tuis p[er] d[omi]n[u]m
notatum

Αἰρεῖται

nepotes Et quartum pro nepotes & sic per
 appropinquatatem et distantiam appropin-
 quatatem & scriptam et distantiam ab ead, gra-
 du consanguinitatis collit Computat aut
 gradus consanguinitatis duplici Uno per in-
 amilia Alio secundum uia can^{ca} Et dicitur uia
 amilia duo fratres attinent se in secundo gra-
 du et filij duorum duorum fratrum in quarto
 Nam legalis opusculo ostendit ostensum a
 qⁱ radit ab utraque parte Et secundum
 uia can^{ca} duo fratres attinent se in primo gradu sibi
 et filij eorum in secundo gradu qⁱ per distan-
 tiam a comuni p^{ri}o standum uia can^{ca} opus-
 cula quanto gradu aliquid distat ab aliq^o
 superior et radit tanto distat ab aliquo d^{ist}an-
 tendum ab ipso superior et quia duo fratres
 inam immediate descendunt a suo p^{re}ce nec
 distant ab eo in super omni gradu id duo
 fratres attinent sibi in secundo gradu Et sic asse-
 rendo et distendit in gradu et per opusculo
 consanguinitatis Et non qⁱ quāvis aliquis in ead
 gradu consanguinitatis alio omne Et in magis
 consanguinitatis qⁱ alius sit p^{re}ce alio et p^{re}ce alio fr^{at}
 et si alio sunt in primo gradu consanguinitatis qⁱ co-
 munita parte cadit persona media et tamen ipse
 p^{re}ce est maior filio suo consanguinitatis qⁱ ipse sit filius p^{re}ce
 quia duo fratres non attinent sibi in magis
 ut in inquam distendit ab ead p^{re}ce et
 id inquam aliquid qⁱ p^{ri}ncipio appropinquat
 a quo consanguinitatis dicitur tanto est magis consanguinitatis

¶

11

M

¶ Hanc non sic propinquior gradu et scilicet
dum hoc prius est magis consanguineus alteri
q̄ princeps eius q̄m in eod. gradu et scilicet
q̄ consanguinitas per gradus et lineas apparet
¶ Et nunc videmus quare consanguinitas minus
impedit et dimittit ~~et~~ ^{conuincit} ~~et~~ ^{et} q̄m alia ~~et~~ ^{et} amicitia
et affinitas nunc consanguinitas remanet. Sed scilicet
debet q̄ consanguinitas de alicuius natiuitate alioquin p̄sonas
impedit minus s̄z interpretem et matrem filium et
filia quia p̄m̄ carpe filiam in uxore et filium
matrem suam natus est non p̄m̄t quia cum
et exor ad paria videtur quare ad actum minus
absurdum est. Nunc respondet rōm q̄ filia adequatur
p̄m̄. Emulit quia dñi est caput inter p̄m̄
ad p̄m̄t filium dñi natiuitate. Emulit etiam de
m̄ dñi q̄dam p̄sona p̄cipit filiam
ille q̄ sunt in p̄dō gradu scilicet stat et p̄m̄
exor soror p̄m̄ n̄m filia filii et exor et
exor q̄ p̄m̄ p̄m̄t q̄ debet n̄m eod. et p̄m̄
m̄m̄. Domo comitatus. Emulit de m̄ p̄m̄
etiam q̄dam p̄sona p̄cipit a m̄m̄m̄o filie
q̄m̄m̄ et exor p̄m̄t considerationem p̄m̄t
om̄m̄ dñi filiet q̄d se q̄ ad q̄m̄
exor sicut ad p̄m̄. Nunc m̄m̄m̄
et p̄m̄m̄ carpe p̄m̄m̄ p̄m̄t si quis
consanguinitas dñi m̄m̄ et sic p̄m̄m̄
legis et al. et statuta p̄m̄m̄ gradus consanguinitatis
a m̄m̄m̄o sunt p̄m̄t

N

¶ Et dicunt quibus illi gradus q̄ a m̄m̄ p̄m̄t
s̄z secundum dñi ep̄a dñi gradus consanguinitatis
sunt p̄m̄t in p̄m̄m̄ an leges n̄m solum
p̄m̄t et m̄m̄ p̄m̄m̄ repellunt et n̄m alii
p̄sona quia filii amputat exor suam soror

suam in honorem sed nullomodo mem et p ho
 morem suam accipere p pauzari in
 hom et genus suam multiplicaret. Postea
 hoc multiplicato tunc quid cupia dicitur
 ad remmenda tam in lege moysi plures
 persone accipiant filiar fratres sora spon
 sis ut sororis et homi. De quibus habet
 leuita pbi tale. Illos aut gradus lex illa
 non pbiuit. Sed magis precepit ut si quibus
 & cognatione sua accipet ne confusio suar
 fionum esset quia illius tribus et possessio co
 ciant difiniri et cultus dnmme tut p suar
 fionem pagatur. In lege aut noua et lex
 ne et amoris plures gradus copagat se
 difiniri. Sed diuisimod secundum ipa dnm. Sa
 pma antiquisqz ad septim gradum copagatis
 construebat. Nunc infra potest aliquae ra
 sua et copagata minimolr copulal et hoc fuit
 obit ad ordinatu quia ultra gradum illu mo
 ra radit non habebat. Similit' qz ad illu
 gradum erat prohibitio quia sponform pns
 ad oggubatur et nalis amicitia firmatur.
 Sed postmodum circa huc tpa blia restricta est
 ante mra dnm qz ad quartu gradum nunc blia
 quartu gradum p obliuione pns non fir
 naba et quia qz ad qrtu gradum hoc solit
 dme io non potuit consagat se mubua de
 la. Et sic inqmo gradu pns hoc ambe ne
 infra pnu pnt conuabz minimoy et si
 conuabz pnt sepandi. Ad oggmoes aut qdum
 in quibz potest conuabi minimom et in quibz
 non quinqz regle assignatur pma est q psona ad
 dta persone & tunc pagatur nem adut
 gradum suu pat. ri. plures et homi et ho

et negligēcia
 cotaguitas

habet locum in linea ascendenti et descendenti. **Secunda**
 regula est quod quot sunt persone de quibus dicitur
 computatis remotionibus una cum numero tot sunt gradus.
 Unde si quatuor sunt persone quatuor sunt gradus
 et hoc etiam habet locum in linea ascendenti et
 descendenti. **Tercia** regula est quod totus gradus per se
 de quibus dicitur distans a quo scilicet toto gradu
 distans nescit. Unde nepos a uno filio et pro-
 nepos a alio distans nescit a una parte in ipso
 gradu et a alia in ipso et hoc habet locum in linea
 collatuali sine infusali. **Quarta** est quod per remotionem
 distans a scilicet toto gradu distans nescit. Unde ne-
 pos a uno filio et pronepos a alio distans a gradu
 quod est commune coram fratre et similiter hoc habet locum
 in linea infusali seu collatuali. **Quinta** est quod
 quod gradu distans aliquam personam a scilicet toto gradu
 distans a quolibet descendente ab eo et hoc est solus
 gradus debeat esse usque ad ^{lineam} equalitatem. Unde pro-
 nepos alius nescit sicut in 30 gradu distans ab eo
 scilicet ita ab omnibus descendentes ab eo usque
 ad tertium gradum sed ab aliis qui transierunt
 in gradum distans quod ascendens est remotior a
 omnibus scilicet quia gradus semper computari debet
 secundum distantiam persone magis remote in cum remotione
 proximitate ortum habeat a scilicet quia nulla
 persona est proximior collatuali quam scilicet. Unde pro-
 prius distans a scilicet in quanto gradu distans a
 quanto a quolibet collatuali sine distans a scilicet
 per omnem gradum suum per duos aut per tres et per
 in eo minimum contrahit. Et sic facit quod in
 linea ascendenti in multo gradu facit minimum
 contrahit quia reputantur una cum gradibus si ad

locum

Gneret mbe nullam sibi posset nec ipse
 nulli In limbo sed in inferis unum seu collatorem
 et domus non licet mbe usq; ad quartu gradu
 inclusu Sed ultra quatu gradum passat
 aspicit et potest mbe cum quolibet collatorem
 et domus est sic patet qd sit consanguinitas et qd
 sunt gradus consanguinitatis et quod minimus dicitur
 et impedit et ad quatu et sic de consanguinitate ad po
 pns sufficiant

De prima affirmatio qd consanguinitas sequi videtur
 Ideo de ipa mbe mbe dicitur quo qd consanguinitas
 gradus. Sic super ad mbe qd nalis aitia fmda
 super nali dicitur. De consanguinitate nalis du
 ptae sit uno p carne ppagationem et sic de consanguinitate
 et domus est. Alio modo p generationem videtur
 tam ad carne ppagationem et sic de affirmatio in
 de affirmatio sit mediante consanguinitate carnali generatione
 et carne mbe. Sed mbe dicitur affirmatio a consanguinitate
 qua consanguinitas attinet in ead mbe attinet et
 sunt particeps eiusdem radice et sanguinis licet sint
 in diverso gradu consanguinitatis ut filius et pronepos
 sunt in ead mbe attinet et sunt consanguinitatis licet
 sint in diverso gradu consanguinitatis in diversis
 gradibus situndum maiore distantia a radice et domus
 est. Sed in affirmatio psona affines non sunt per
 nates eiusdem radice et ne. Sed ab optimis
 seminat p carlon topula licet sint in ead gradu
 et sic consanguinitas non nec germe dicitur. mutat
 licet mutat gradum. mutat nuptia germe
ad quatu gradum et sic ocs a consanguinitate
 sunt affines mbe qua carlon congruunt et
 ad corpus ocs consanguinitatis mbe sunt affines videtur
 a quo congruunt et nec dicitur affirmatio esse in affines
 dicitur

primum persona p quam contrahitur affirmatio
 moriatur. **R**ma carnis copula bi et mulieris p
 qua contrahitur affirmatio non causat huiusmodi
 affirmatio quatu qd est actu carnalis coniunctio. **S**ed
 secundum qd est coniunctio qse sicut non dicitur p ut
 filius secundum qd est actu coniuncti sed secundum qd est
 coniunctio qse et sic mortua ex hoc et coniunctio adhuc
 remanet affirmatio inter eos se ex hoc et bi et cetero
 oportet no sicut eius coniungentur remanent
 affirmatio ex hoc coniunctio et sic patet q affirmatio
 causatur ex coniunctio. **U**nde affirmatio sic diffinitur
 Affirmatio est coniunctio personarum p carnali
 copula promittens ut carens parentela et bi
 dicitur qd carnis copula promittens absolute q affi
 mitas ita dicitur causatur ex coniunctio formali
 sicut in naturalibus et legalibus. **S**imiliter videtur
 ut carnis parentela quia si aliquis coniungatur co
 sanguinitate suam non propter hoc dicitur affirmatio sibi
 quia affirmatio requirit dicitur sitate sicut coniunctio
 est sicut similitudo ut dicitur sibi ipse sibi. **S**imiliter
 non est coniunctio inter aliquas partes est coniunctio
 et affirmatio sicut coniunctio inter partes patris
 dicitur in ex parte coniungentis mea mea ex parte matris
 et q affirmatio est p carnis copula q sic ex coniunctio
 semini sed coniunctio ordinata. **S**imiliter sicut in
 oculis et in aliis afficiatur una pars per semini q
 coniunctionem. **I**deo quicunque clausus a pudore
 bastit ut sicut ne nisi signat semini coniunctio
 non causatur propter hoc diffinitas. **N**on
 tamen q affirmatio simili causatur ex hoc sicut et
 Similiter coniunctio. **I**deo in ipso contractu minimo

mulieri

inimomali

†

† **I**tem cohabitatio qui est contra naturam et ex ordinata pollucio
 non causant affirmatio cum non habeant coniunctionem semini.

p[er] verba d[icitur] & p[ri]m[us] p[er]m[ittit] om[ni] carnale in a[pp]et[itu]m
 affirmat[ur] contrahit[ur] Ex p[ro]p[ri]et[at]ibus aut[em] p[ri]m[us]
 non contrahit[ur] affirmat[ur] sed quodam affirmat[ur]
 simile **S**imile f[aci]endum q[uod] in affirmat[ur] f[aci]t
 gradus sicut in q[ua]nt[itat]e et tot s[un]t gradus affi-
 rat[ur] quot s[un]t gradus q[ua]nt[itat]is et impedit[ur] m[in]im[us]
Ad cuius eundem nam **N**on est q[uod] affirmat[ur] a
 p[re]cedit m[in]im[us] aut f[aci]t **S**i p[re]cedit m[in]im[us] t[em]p[or]e
 ip[s]a impedit[ur] m[in]im[us] m[od]o c[on]suetudinem et non
 s[im]il[iter] contrahit[ur] p[ro]p[ri]et[at]em affirmat[ur] c[on]trahit[ur]
Siquid[em] aliquis est c[on]trahit[ur] n[on] alio[quin] et
 p[ri]us c[on]trahit[ur] q[uod] n[on]at eius c[on]suetudinem in p[ri]mo
 gradu m[od]o m[od]o aut in q[uod] n[on]at f[aci]t q[uod] affi-
 me ^{ma} et non potest eam h[ab]ere in p[ro]p[ri]et[at]em
Si postea c[on]trahit[ur] p[er]p[et]uus q[uod] ab ea **S**i
 oco affirmat[ur] f[aci]t m[od]o iam contrahit[ur] no[n] ^{superat}
 d[icitur] m[in]im[us] iam c[on]trahit[ur] **E**x t[em]p[or]e q[uod] a cuius
 culp[ab]ilitat[ur] affirmat[ur] p[ro]nat[ur] a p[er]t[ur]e d[icitur]
 et non reddere **S**icut eni[m] post[er] contrahit[ur]
 m[in]im[us] cum op[er]e et q[uod] n[on]at c[on]suetudinem a op[er]e sue
 p[er]dit me p[er]tendi c[on]trahit[ur] op[er]e **S**ed t[em]p[or]e
 reddere op[er]e m[an]ifeste at m[is]p[er]t[ur]e f[aci]t p[er]
 aliqua signa patet q[uod] q[uod] sit affirmat[ur] q[uod] m[in]im[us]
 d[icitur] et impedit[ur]
Ne q[uod] p[ro]cedend[um] est ad diminuend[um] m[in]im[us]
Prim[us] aut[em] affirmat[ur] seu m[od]o q[ua]nt[itat]is m[od]o q[uod]
 d[icitur] ab ea m[od]o d[icitur] et id[em] q[uod] de
 om[ni]u[m] f[aci]t q[uod] h[ab]et t[em]p[or]e non potest q[uod] ab ea
 sp[er]at[ur] n[on] a[ut]em om[ni]bus m[od]is p[er]tendi d[icitur] impedit[ur]
 tot c[on]trahit[ur] t[em]p[or]e aut[em] q[uod] m[in]im[us] m[od]o
 p[ro]hibito c[on]trahit[ur] f[aci]t q[uod] sit affirmat[ur]

rari

talis placet

Idem est ab qua dimittendum et dissolvendum. Nec
potest huiusmodi iuramentum per iuramentum
prestitum. **N**ec ratificatio quia illa quod sunt pro
se non potest nulla prescriptio firmari quia
dimittas per periculum non minuit sed auget.
Ad dimittendum autem homini minus potest proinde
per accusatorem. **S**ed talis accusatio debet
si per peritiam quia si contra accusantem tacetibus
parentibus et propinquis supplicio subiacentur quod
per malitiam hoc faceret seu malivolentia
et ideo talis accusatio quod peritiam et per propinquitatem
est facienda. **R**ursum etiam propinquum minus
facit cognationem seu affinitatem quam peritiam.
Nec oportet qui talem accusatorem facit quod illi obligetur
se ad penam talionis quia pena talionis habetur
locum quando accusatur persona de crimine quia
tunc agitur per propinquitatem eo qui accusatur.
Sed hic solim accusatorem facit quod est iudicandum ad
impediendum illud et ideo persona accusans
talem iuramentum ad nullam penam se obligat.
Si vero ille qui sit impedimentum non accusa
uerit illud cum illud faciat ut audiat si ve
lit ulterius accusare non est audiendus ad accu
sationem et hoc tantum habetur quod dicitur qui perit
minus accusatur cum iuramentum. **E**mittitur hac
causa procedendum est per testes sicut in aliis
tamen ut dicitur iuramentum in hac causa nulla
spualia imbecillitatem quod in aliis causis non debet

vel illa cu eo tamq[ue] q[ui]s et p[er]t[inet] ei
sibi restitui ut illa cu Et ille ut illa q[ue] p[er]t[inet]
constituit m[in]us **S**ed q[ue]r[itur] p[ro]p[ter] q[ue]
re[st]it[ur] antequa[m] probe[re] p[re]cepto d[icitu]r si re[st]it[ur]
spoliato petenti **C**ompr[eh]enditur in q[ui]b[us]
cas[us] p[ri]mo q[uo]d si obina[m] forma[m] publi[ca]m
h[ab]et p[er]t[inet] **S**ecundu[m] q[uo]d si obina[m] p[er]t[inet] p[ri]vate
q[uo]d d[icitu]r p[ro]hibita i[n] q[ui]b[us] p[ro]bada
in si d[icitu]r diffin[iti]o p[ro]batione[m] re[st]it[ur] p[er]
suam et illi q[ui]b[us] abs[que] consensu co[n]fessionis d[icitu]r
usag[us] non debet alio cu restituit[ur] **I**tem
d[icitu]r **T**ertius cas[us] q[uo]d si obina[m] p[re]cept[um] i[n]
viditate aqua no[n] fuit appositu[m] q[ui]s sit laici
q[uo]d sua d[icitu]r et non fuit ass[er]ptu[m] appetu[m]
d[icitu]r et in p[ri]mo debet g[ra]t[ia] d[icitu]r illa sua
p[ro]p[ri]a fiat restituit[ur] **R**uartus y cas[us] q[uo]d q[ui]
t[em]p[or]e p[er]t[inet] illius q[ui] p[er]t[inet] sibi restit[ur]
q[uo]d no[n] potest sine abs[que] p[ri]mo illi q[ui] p[er]t[inet]
in eo mane[re] sicut cu[m] p[ro]p[ri]o m[er]ito d[icitu]r
capitali vel opor[et] p[ro]p[ri]o b[er]u[m] morte co[n]p[ar]a
tudo **P**rimo cas[us] q[uo]d q[ui] ille q[ui] aut[em] p[er]t[inet]
aliquid m[er]ito et sine ulla ordi[n]e et q[uo]d sit
q[ui] ob ut alio p[ro]p[ri]o ut p[ro]p[ri]o alio p[ro]p[ri]o
tunc cu[m] p[er]t[inet] q[uo]d spoliator restituit[ur] p[ri]mo.
si debeat restitui **S**e.
Item d[icitu]r et cu[m] q[ui] duo s[un]t duos s[un]t
cu[m]

Dixerunt in hoc et per accusationem
 suam separatim quod unus alius foris prope costat
 alii duo pro hoc non sunt separandi quia
 fore concessio res pro me alios circa alios
 non inducit et ideo si unus suum repellat
 a me pro hoc non est alii repellendus quia
 per falsos testes potuit separatim per hoc opus
 ille qui veniam in me suo bonis confessione
 sua reformet et quod sita sit sua **De** prup
 tam hoc est distimulandum quia ille qui finis
 in me habet asserit de impedimento in tu
 alii tamen probat et tunc non debet reddere
 et non petere **I**tem solui habet opinio et sic
 potest reddere et non petere **S**ic ergo patet de
 divortio et separatione manentem
 propter affirmatorem et confessionem **De**
 divortio aut faciendo pro alia causa nisi
 unus caplo et tunc

De quia publice honestate iusticia quida filio
 habet ad affirmatorem id est de ea inducas ip
 sit et tunc causatur et quod impet in me **S**
 publice honestate iusticia est per iustitiam quod probo
 unius robur coruam et ad iustitiam pro
 honestate **D**istat aut publice honestate iusticia
 ad affirmatorem quia et domus est affirmatorem **A**ffirmatorem per

R
xxxi

ps

[illegible]

hendum cum prima ratione obligato. Item
statim subdit quod per sponsalia sub conditione non
impeditur sequere nuptias an conditione
quodlibet aperiatur publice honestate iustitia dicitur Illi
ne qui sponsalia ad aliquam inibi sub conditione
si postmodum an conditione euncta dicitur cum
aliqua prioris sagittina per ea contrahentem
de punit ad fidei remaneat debet cum opposito
sacris conditionibus ante conditionem et statim statim
quod ipsi non habent et maritus nulla publice
honestate iustitia omnia. Et per patet quid sit
publice honestate iustitia et quid tollit nuptias
et impedit et hoc quatuor ad carnalem tollit
dicitur sue

I

Et nunc de gratia spirituali in dicitur quod et quod
quibus gratia et quomodo impeditur nuptias. Et gratia
spiritualis quod promittitur promittitur quod facit da
re ut eis illud tunc facit baptizans et
suscipiens de baptismo deus dominus est pater spiritualis
baptizati. Contrahi autem agnato spiritualis ex
duobus facit solum si per facit baptizans et gratia
gratia solum quodammodo non quod alio facit si
facit videtur in primis quia filius sacerdotis
potest contrahi ad illa quod patet ex audientia
in gratia et ideo quod baptismo et confirmacione
solum quia spiritualis agnato quod solum quod baptismo et
gratia confirmacione hoc fit. Et categorico aut

no impeditur mrimio cum non sit sacrum
 Sed magis sacramente et ideo mrimio no di-
 mit sed debet et infirmit impedit mrimio
 contrahendu

De quo et qd impedit qguato spualis mrimio

Si sequitur Sacra q qguato spualis qguato
 aut pcedit mrimio d sequitur Si pcedit mrimio
 ipse mrimio qguato Si ad pcedit mrimio ia qguato tunc
 vinculu mrimio. f. pcedit 2 idcirco debet qm i
 pcedit 2 qm no. q si qguato spual idcirco ad mrimio
 pcedit ut mrimio i nra baptizat pcedit filiu i actio mrimio
 2 no pcedit n pcedit ut mrimio q possit pcedit baptizat no
 ipcedit actio mrimio n ex pcedit mrimio n ex pcedit mrimio Si uo
 i qguato spual qha ex pcedit nra. f. q ex qguato
 fiat 2 no ex fraude sed ad qd baptizat filiu pcedit
 que no idcirco pcedit h mrimio alienum 2 diligetia adhi-
 buit tunc ex pcedit pcedit q qguato spual pcedit actio
 mrimio no ipcedit Si uo fiat ex malicia 2 ex fraude
 pcedit ad qd baptizat filiu pcedit ut eloge a suo ginge
 ut ex ad malicia tunc q baptizat ut ex q actu qguato
 ista qguato spual q. f. filiu pcedit suscipit isto mrimio amittit
 vis pcedit debet q tunc alit pcedit pcedit pcedit
 q no 2 i culpa. q ex culpa 2 malicia iq no 2 alit
 qmodu reportat n mrimio pcedit mrimio suo Si uo uo
 adu ginge fuerit i culpa debet pcedit qd tunc
 no q ad vinculu Et si pcedit q qguato spualis ipcedit
 mrimio 2 dimittit. 2 quo

De iud qd pcedit qguato spual. f. pcedit q pcedit
 Ad q audet ad pcedit q tunc pcedit qguato spual
 Una d pcedit spual q qguato mrimio baptizat pcedit

10

matru vt p suscipiete 2 susceptu Alia d qm
tas q qh m gnatu carnale f p q 2 m e 2 i gnatu
te puate sz baptizat 2 suscipiete 2 ad fntas pu
alis q qh m gnatu pnat carli a spuali 2 i gnatu
spua l g p a p es g g r o s p u a l q d p m t a s i p e d i t
m m 2 d i m i a g t t u q p p p u a l n o p t h r e f i l i o l a
f u a q e e g f i l i a p u a l n f i l i q p u a l m e z p u a l e
S u t n i g n a t o e n a l i p i 2 m n o p n t m m g h e c u
f u s f i l i q f n i p u a l i g n a t o e q b a p t i z a s p e h u t p i
2 g e n t p s o n a x p i 2 s u s a p i e s p e h u t m 2 g e n t p s o n a
e a t e u t d e m e d e b a p t i s m o c a l o q o f A p t a d u o e x
c l u d u a m m o d o f i l i o z p u a l i u S u t 2 a p p o s q d
q p a t i n t a s e x c l u d a m m o v i s p n t e s t a c a n n a l e s q
p u a l e s q p i c a n l i s n o p t h r e i v o r o e m e z p u a l e
f i l y f u i q e e g q m a t n p t p u a l e q q m e z q e m
c a n l i s f i l i o l i S u t 3 a p p o s g g r o s p u a l i p e d i t f f
m t a s q e x c l u d o c o s f i l i o s 2 f i l i a s p a m n a t o s p a
p a n a t o s p a 2 m p u a l 2 h o f o m i v i y p p o e p q u a
f o m i b a p t i s m o u l q f m a r o e g g r o s p u a l e q a r a t a
f f i l i o l i u l f i l i o l e o c o s f i l y 2 f i l i e a l y p n t i p n t
g h e m m i c u f i l y s 2 f i l i a b q p a n o z c u p p o s n i l l a
g g o p u a l g t h a S u t f p q d g g o p u a l i p e d i t m m
g h e d 2 d i m u t g t t u m p s o s p d c a s f m p n p u a
l e s 2 f i l i o s p u a l e s p q s g g r o s g h e s o l u 2 n o p t p u a l
m a l i o s 2 f f p q p p o e e x c l u s e a m m o p u a l i f
q p r o s p r o s f i l i o l i 2 f i l y c a n n a l e s p a r a
De N u n q g g o p u a l p t a b v n o q u i g u g t t a i a l u
i n s i e v t f i v n a b s e t e e g v o r o e u l v o r o a b s e n t e
v i d l e n e t u l b a p t i z e t p u e y m m a l t q u i g u a b s e t
e f f i c a q p i 2 p i n q i d e a c t i o n i s a l t i q q u i g u S u t q m
f q m n o S u t c u i p t e m o q g g r o s p u a l i d n t e p a t
2 n o d n t e p d e i e m o q q e m b a p t i z a t e 2 b a p t i z a t i
p e u s u s a p i e t e p u e y 2 p n t e s c a n l e s p u l i f e d n t e
p f m a l i q q u i g u a l t a b s e t e I d e o n o t i z a q p a l t q m

quā leuat puerū alius sū fū q̄i quige anq̄ mīm
 eā fū q̄suatū cālit s̄ som p̄ dā de p̄m q̄suatū
 iē d̄ absēs ē p̄ sui quigē actōz nō q̄ht q̄gōz spūalē q̄
 nō effēs ē vna cāo cū eo q̄ puerū leuat d̄ baptizant
 q̄ p̄ vmonē carnis sequētē nō tūsi ad vniōz spūs p̄
 cādetē Si uō leuauit d̄ baptizant puerū p̄ mīm q̄nā
 tū p̄ cāle colā s̄ distigōr. **Nā** q̄gō iā spūal q̄ht p̄
 vtiōz om̄q̄ quigē alius fidelis de sacfōte suscipiē
 t̄ s̄ tūst q̄gō spūal ab vno quige i aliu cū p̄ vna
 cāo q̄ suas actiōes q̄icat. **h̄z** nō q̄icet suas papēs
 d̄ q̄nā iohēs 2 marīa quiges s̄ vna cāo p̄ colā qui
 galē p̄ matz eā q̄suatū. **Maia** suscipit de sacfōte
 puerū duoz quigū s̄ mīm 2 berte iohēs uō male
 iūratē 2 absēte ut eā iohēs suscipit puerū 2 marīa
 ignoat. **p̄ actōz** iā marīe iohēs effia q̄m mīm 2 ber
 te 2 eā. **Maia** p̄ actōz iohēs fū q̄m p̄dōz. **h̄z** p̄
 morte mīm berte cū iohēs mīmoma cōplān p̄ nec
 mīm cū marīa p̄ morte iohēs. **Nā** cū baptizato
 nō p̄t quigē q̄ absēs fū cōplān. **Nā** q̄gō spūalē
 q̄ht p̄ fūm alius puerū om̄q̄ suscipiē q̄ quigē t̄ iē
 puerū ē ex eoz quigō 2 s̄ nō p̄t absēs ut d̄m est
 cū leuātē puerū mīm q̄hē. **Si** n̄ cū suscipiēte
 iē puerū nō ē ex eoz quigō s̄ ex dō 2 p̄t cū suscipi
 ēte puerū alius quigē eā puerū nō ē mīmoma cōplān
 q̄ s̄ nō tūst q̄gō spūal a muliere i vīz n̄ eā ut p̄
 berte leuāt puerū marīa quē h̄uit ex dō vīd q̄ ex
 iohēs p̄ morte marīa potit iohēs cū berte mīmōi
 u cōplān. **Vnq̄** **Nā** m̄ ut eā mea natū fōte leuat
 h̄ mea quī fū mea nō vīz vpor. **Si** q̄ mee natū
 nō ex me fōte leuat. **h̄z** p̄q̄ facta mee nō m̄de voca
 bor h̄c. **Vnq̄** cū ē q̄ mē suscipiēte puerū 2 leuātē
 baptizant nā q̄gō spūal q̄ht n̄ m̄t cōb alius q̄p̄mitas

Et n' m' vñ 2 vñore sua si fil tenet puer de
factore nō qñt dñ qñmias n' qñ spual Et ut
dñ e n' m' eos 2 baptizate Et si plēs tenet pu
er pñ nō qñt m' eos qñ dñ spual n' qñmias
qñ vñq solū ad tenād suffic' Et som m' paret
atiles pñt 2 suscipiēs de factore qñmias e' qñ
vñq pñt qñ spual Alē cñlis n' fall' id eñt
Et qñ dñ pñt de qñtōe spuali ad pñt suffic'.

Petrus hñ de qñtōe legali ad pñt m' dñas
qñ pñt quid mñ m' pñt. **S.** qñ legal eñt
qñt ex adoptōe pñt. **Adopao** at e' cñne pñt
i filiu ul nepotē deiceps legitima assupō. **vñq** na
defic' i gñatōe filioz. **Dñs** supplet deficiñ pñt adop
aoz. Et nō qñ pñt qñ succedat i hñditate pñt
quq nō adoptat s' cñneq. Et pñt vñ pñt adop
tat i filiu. Ita 2 mulier pñt adoptat i filiu ul nepotē
pñt qñ pñt qñ pñt adoptat. **S.** pñt libe' pñt de
hñditate sua disponē. **vñ** pñt n' fñm' mñes anqñm'
amñ et meliōs nō pñt aque adoptōe i filiu
ul nepotē ul deiceps n' ex spali qñtōe pñt.
illi eñt qñ hñt pñtū ipedimētu gñatōis filioz pñt
fñdi nō pñt adoptat qñ nō idiget solatō filioz.
Sz illi qñ habuerūt libeōs 2 amiserūt vñ qui nō
habuerūt pñt qñ ipedi tu acñle 2 nō pñtū et
hñt potñt illes pñt adoptat. **Et** immor samorē
adoptat nō pñt s' oz qñ pñt dat tpe adoptatū
tāto qñto potñt pñt nā gñatōe. **S.** pñt amñ
eo qñ adoptat s' sup adoptatū dñat qñ nō eñt
gñt si immor samorē adoptat.
De quō fñt adoptat. **S.** pñt dñ e' gñatō qñ nāt et
ipñt pñt coz filioz qñ i fornicatōe gñat et illes
nō pñt apat i hñditate pñt. **Alē** e' gñat pñt. **S.** qñ

i mro et tles p^r q^ddes p^ris **I**m et d^e g^ria^o a ad
 opas legal. q^d iⁿ p^rta 2 sum^o 2 p^r n^o t^rist adopta
 t^r i p^rate adoptat^r. **I**sto p^r q^dl^r adoptat^r quel^r
 est p^r aucte p^rap^r h^o p^r aucte aq^r migrat^r 2 t^r
 adoptat^r n^o t^rist n^o succed^r i h^oditate adoptat^r
 n^o adoptas tene^r t^r adoptato d^rmitt^r aq^r i testa
 m^oto suo n^o velut. **E**st at^r a^o adopao p^rta q^d n^o
 f^r n^o aucte p^rap^r n^o p^r adoptat^r p^r n^o iⁿ q^d e^r m^ou^r
 2 f^r succed^r adoptat^r i h^oditate p^rip^r adoptat^r 2
 bonis e^r a t^r adopao d^r arrogat^r 2 i q^d d^r iⁿ f^r
 p^r q^d iⁿ arrogat^r q^d e^r sui iur^r h^o adoptat^r q^d e^r alie^m
 q^d arrogat^r t^rist i p^rate arrogat^r **S** adoptat^r
 n^o p^r arrogat^r h^o de m^ote leg^rma p^rte v^ol suc
 cessio^r i bonis arrogat^r su^r eu^r em^opet su^r de^r
 dat^r d^r ei q^dta p^rte bonor^r suor^r iⁿ liqu^r **Q** arrogat^r
 n^o f^r n^o aucte p^rap^r i q^d p^rate p^r o^res et q^d p^r sui
 iur^r **S** adopao fit aucte q^dl^r migrat^r q^dpet^r
 et p^r p^r q^d fit adopao.

De h^o d^rcas. q^do ip^a iⁿped^r m^om^o **S** q^d ut d^ron
 e^r lex p^rhebz m^o iⁿas pas m^om^o q^duigi q^do n^oat e^r
 p^rl cohabitac^r p^r d^ron e^r de q^dswagromid^rz affm^ob^r
 eo q^d t^rib^r p^ratet q^dcupie loc^r 2 q^d filio adop^r t^r
 q^du^rsa i domo p^ris adoptat^r su^r filio n^oat **D**eo
 leges p^rhibet m^o eos m^om^o coplan 2 h^o p^rhib^r
 p^rcat^r e^r appbata **U**n 2 **N**icolag^r p^r d^r q^d adop
 tui n^o p^rnt q^duigi n^oat^r filio^r **A**dult^r m^o e^r ad
 fac^r m^o q^d adopao p^rhib^r m^om^o f^r q^d t^r e^r q^dto
 legat^r **P** e^r d^rest^r d^reu^r q^d q^dh^r m^o p^rez adoptat^r
 2 filiu^r adoptatu^r 2 filiu^r filij adoptati 2 nepot^r
 a d^riceps **Q** e^r m^o v^ore adoptat^r 2 filiu^r adop
 tati 2 pat^re adoptate 2 v^ore filij adoptati **E**t

iste due q̄groes legales ipediūt p̄tue m̄m̄ q̄
 ē m̄t filiu adoptatu 2 filiu nālē 2 h̄t q̄z ipedi
 2 q̄z nō **¶** La manēte filio adoptato i p̄tate p̄s
 adoptat̄ nō p̄t q̄hē m̄m̄ cū filio nālī 2 mor
 tuo p̄t adoptatē ul emācapato filio adoptato
 p̄t m̄m̄ q̄hī m̄t eos **¶** Sili m̄t p̄t adoptatē et
 m̄t nālē sū m̄t n̄a p̄t q̄t̄s q̄t̄s ex h̄o ad
 op̄tō n̄ m̄m̄ ipediūt **¶** 2° p̄t q̄ q̄t̄o legalis
 p̄t 2 2^a ipediūt 2 dīnuūt m̄m̄ **¶** 3^a q̄z ipediūt
 q̄z nō ut dāq̄ ē 2^a p̄t ad p̄s de q̄t̄o legalis
¶ De de ipeditō dīms q̄m m̄t dīcas q̄t̄. **¶** 1^a m̄t
 p̄t dīcū m̄m̄ plā 2 diffāiā q̄d p̄t q̄ ipediūt
 m̄m̄ q̄t̄s 2 nō dīnuūt q̄t̄tū **¶** 2^a c̄p̄t q̄
 p̄t dīcū 2 dīnuūt **¶** 3^a vō ipediūt 2 nō dīnuūt
 p̄t h̄t **¶** Incestū 2 q̄t̄s q̄t̄s q̄t̄s q̄t̄s q̄t̄s
 ē leuac̄ p̄t p̄t de sac̄fōte **¶** 2^a vō p̄t dīcū
 de q̄ p̄t dīcū **¶** 3^a raptū aliene p̄t p̄t
 fac̄ p̄t **¶** 4^a q̄ dīcū agt p̄t solōp̄t **¶** 5^a
 ipediūt m̄m̄ q̄t̄s 2 nō dīnuūt q̄t̄tū **¶** Unde
 velle 2^a q̄ h̄t aq̄ p̄t ipeditō 2 se p̄t
 eadē 2^a q̄hē n̄ p̄t ei cū de p̄t eadē
 t̄m̄ **¶** 2^a t̄m̄ q̄ illi duo cāq̄ 2^a leuac̄ p̄t
 p̄t de sac̄fōte p̄t iā dīcū 2 sup̄ cālo p̄t
 p̄t q̄t̄s a' an̄ m̄m̄ q̄t̄tū 2 cū dīcū q̄t̄s
 muliere 2 p̄t vō q̄hē cū sua q̄t̄s uel
 leuat p̄t de sac̄fōte an̄ q̄hē cū m̄t p̄t
¶ 2^a ipediūt m̄m̄ q̄t̄s 2 dīnuūt iā q̄t̄tū **¶** 3^a
 m̄m̄ iā q̄t̄tū 2 nō dīnuūt m̄m̄ q̄t̄tū 2
 p̄t **¶** 4^a q̄s p̄t dīcū p̄t **¶** 5^a 2^a dīcū
 q̄t̄s ut dīcū ē **¶** 6^a c̄p̄t plā dīcū p̄t
 2^a de dīcū ē sup̄ **¶** 7^a dīcū uō q̄ ipediūt m̄m̄
 dīcū 2 dīnuūt iā q̄t̄tū simpli' ara p̄t p̄t

adult' machina' fra i morte vi legitim' adul
 te ul' adulta i morte vpor' l'ama adultei. **E** p⁹
 m⁹ q⁹at m⁹ se t⁹ n⁹ eos si p⁹ q⁹uig⁹ debet
 m⁹ d⁹m q⁹ vez n⁹ e m⁹ n⁹ p⁹nt legitime
 copulat. **V**n⁹ cu⁹ h⁹o n⁹nd⁹ e q⁹ v⁹ i morte vpor'
 i⁹dia' ol' vpor' i morte vi t⁹ p⁹o r⁹e culpe q⁹a
 adult⁹ e ul' adult⁹ e. **A**ut r⁹e n⁹e q⁹ e⁹ p⁹sona'
 duplicet. **R**o⁹ m⁹ q⁹ v⁹ cu⁹ adult⁹ q⁹h⁹e. ut
 i⁹ cu⁹ adult⁹ p⁹m e mag⁹m p⁹cc⁹m liq⁹ si leges
 auiles i actu i⁹ liceat ea i⁹fic⁹ cu⁹ p⁹ed lex
 no i⁹ligat⁹. **I**m g⁹uig e p⁹cc⁹m. **S**z t⁹u g⁹uig⁹m
Duo p⁹a i⁹pediut m⁹ q⁹h⁹e. **E**p⁹sm⁹ i⁹ped⁹ cu⁹
 q⁹uiz a d⁹m q⁹ttu cu⁹ adult⁹. **S**z no d⁹mt q⁹ttu
 cu⁹ a⁹ p⁹o. **I**m c⁹ne e. q⁹ v⁹uete l⁹imo q⁹uig⁹
 p⁹stat fide adult⁹ cu⁹ adult⁹ de m⁹io q⁹h⁹e do per
 d⁹a de futo q⁹ d⁹uz ea i vpor⁹ p⁹ morte vni le
 git⁹ ol' p⁹ morte vpor⁹ leg⁹ me i⁹q⁹ adult⁹. **E**
 h⁹o m⁹f⁹ q⁹o fat ea h⁹e vnu ul' i⁹a cu⁹ h⁹e v⁹
 ore. **I**ta q⁹ v⁹ fat i⁹pedi⁹ p⁹t q⁹ no p⁹nt fil
 coplan. **N**a a⁹ no d⁹me⁹ m⁹ p⁹q⁹ e⁹ q⁹ttu
Tru c⁹ne e q⁹ adult⁹ de f⁹o p⁹ d⁹a de p⁹u q⁹ttu
 m⁹ v⁹ne. **L**eg⁹mo v⁹o adult⁹ ul' vpor⁹ adul
 tei leg⁹ma r⁹ d⁹me⁹ m⁹ et h⁹o e⁹ m⁹f⁹ q⁹ v⁹l⁹
 fat i⁹pedi⁹. **S**i at v⁹ h⁹ns vpor⁹ leg⁹ma q⁹at
 m⁹ p⁹ d⁹a de p⁹u cu⁹ a⁹q⁹ mulie no q⁹uigata q⁹
 ignoat m⁹ v⁹ vpor⁹ h⁹e ul' e⁹ v⁹ie d⁹ no cat q⁹u
 gata i⁹iat ea v⁹ h⁹e p⁹t i eos p⁹ morte vni
 leg⁹m ul' vpor⁹ leg⁹me m⁹ q⁹h⁹e. **D**u t⁹u ille q⁹
 solut⁹ e fuit i⁹aq⁹ c⁹ms a q⁹ b⁹ad fide q⁹tt⁹ q⁹
 de nouo q⁹fecat i m⁹. **D**u ad e⁹ nona⁹ p⁹uet
 et h⁹o e⁹ m⁹f⁹ si n⁹a fuit m⁹ eos c⁹lis cola pub⁹a
 c⁹ta v⁹ete leg⁹mo q⁹uig⁹ q⁹ r⁹ no licet q⁹uig⁹

mirum ut hec ex de eo q' duct i mirum illa qua
i adulterio possunt Si q's vporē Si ho mit h' no
ē machinatio i morte legim quig' ut d' d' d'
venies ad p'uaa Et p' p' q' p' c'mā q' t'm ipedi
ut et q' ipediut 2 d'mut m'om

De hūq' p' p' c'mē adulterij v' vporē d'mitte
S v' p' vporē d'mitte cā adulterij cū mai' m'z
q' utpote iuenit eā solā cū solo loco 2 t'pe super
to a nudā cū nudo 2 q'ntū ad t'hor p' eā d'mit
tē v' p' eā accusatē 2 celebrabi' m' eos d'mon'
p' eamz n' cēbi' v' d'dē debū ipi petāi 2 p'pā
bū' q' ad t'hor nō t' q' ad v'ictm q' v'iculū m'dy
p'petui manz m' eos q' d'm abo vixerit n' p'
p' d'monem alt' eoz alt' mbe

De p' p' v' vporē fornicatē d'mitte **S** p' p' p'
eaz i q' nō licz v'io vporē fornicatē d'mitte **S** p'
si est v' finit fornicator 2 q' si v' eā p'p'at
et duxit eā ad fornicatē 2 q' q' vporē d'mit v'iz
fuit p'badit mortuū et alt' m'bz v'io d'dē p'p'
ti ab i' r'egit cū q' p'q' n'p'p'at 2 q' cū vporē
ab d'o g'gta p' p' v' quē d'dēbat fuit v'iz 2 q' eā
fuit v' op'p'at et m'p' de v' ab t'a q' nō p' p' metā
S q' i'q'ulat f' eā p' q' g'missū adulterū ul' p'ud'
adulterantē r'atuit **A** 2 cū i'fidet ab d'o g'uge i
fidelī d'missq' p' r'itū suū eo d'misso alt' m'bz p'q'
v'q' q'ulsa ad fide cogit p' eamz eā i' t'pe i' i' p' p'
septē casibz nō licz v'io vporē fornicatē d'mitte
De p' p' ne v' iudicō p'p' v' vporē fornicatē d'mit
tē **S** v' p' eā d'mitte d' v'uo' q' ad t'hor t'm et p'
p' eā d'mitte q' ato g'itac ei de i'q' fornicatē n' d'
ei d'dē debū n' p' eamz q'pellat **S** i' t'z g'ugit q' v'
volūtate a d'dē debū n' i' l'effia 2 bigam' et

v'v'v'v'

gnat p' iudiciu accusadi ea de fornicatoe **Ado**
 p' vn' uxore fornicatoe dimitte ta ad thoru q'
 ad cohabitatoz 2° no p' ea dimitte n' p' iudiciu
 ead p' d'morau

De Aug' p' ed' mulier vix suu dimitte ca forni
 catiois a adulteri p' vn' uxore. **S.** i ca d'morau q'
 p' fornicatoz a adulteri vn' a uxore ad pia iudi
 ca q' p' vid' liq' d'ite uxore p' fornicatoz q'm ad
 bo m'it' q' p' fides a facm q' vn' a uxore i q'us ad
 pia iudica q'm ad bonu m'it' q' d' e p'les mag' e
 p'can' ex p'ie m'it' q' ex p'ie vni **1°** isto p' d'm'ne
 p'les maior ca d'morau e ex p'ie m'it' q' ex p'ie vi
 et isto p' q' v' uxore i d'morau ad eq'lia iudicat
 p' fide a facm no t' ex eq'li ca p' p'le i ut d'm'
 e liq' d'morau fiat m' eos q' ad thoru a cohabitatoe
 no t' q' ad vid' m'it' n' p' alt' alio v'm' m'it'

De p'q' d'morau p' q' uxore fornicatoe r'siliat
 f' **S.** p'q' d'morau p'q' vn' uxore fornicatoe r'siliat p'
 f' a tene' ipa ad vix f'ie a ei debitu i d'ie si pe
 tat q' d'morau tm' fuit i pena adulterant' a i fa
 uore e' q' fide f'uat **Si** no p'q' d'morau i'curgi
 fuit n' uoluit em'edat no d' vn' ea f' r'siliat
 ne sui t'm' p'iceps videat **Si** uo gageit q' vn'
 p'q' d'morau fornicauit q' p'us an' d'morau i'no
 cas fuit p' uxore sua q' p'us fornicat' fuit no p'
 cogi ad r'siliatoz. **in** index ex officio d'eu cogit
 ad r'siliat' uxore p' q' caueat p'cto aie e' q' t'
 scadozo. 2° eod' agt' de vno adultero an' d'morau
 p' de uxore d'm' e

De Na filij illegitimi p'ba' ex actu fornicatois
 et legitimi ex vo m'it' **1°** de filij aq'ntulu dicat
S. q'd'nd' e statz filioz **Ad** p' legitima nales p'et

illi q^u p^{er} nati i m^uo leg^{it}imo solep^{er}it q^uo 2 bona
fide **A**li p^{er} filij nales a no leg^{it}imi ut illi q^u p^{er} na
ti ex fornicatio gaubitu p^{er} ex gaubina Ali p^{er} leg^{it}imi
a no nales ut filij adoptiu Ali p^{er} q^u n^{on} p^{er} leg^{it}imi
n^{on} nales ut illi q^u i adulterio nati p^{er} a de castu et
tles spuriu vocat^{ur} tles n^{on} nascu^{ti} q^u lege positua 4
q^u lege n^{on} exp^{er}te **E**ia uo igit^{ur} excusat illiatu qui
bitu a p^{er}to n^{on} p^{er} igit^{ur} culpa^{re} **P**deo illi q^u q^uut bo
fide i faae eate q^u p^{er} t^u p^{er}ditu m^uo d^u t^u quige
ab^h sua culpa illud igit^{ur} n^{on} p^{er}at n^{on} eoz filij n^{on}
illeg^{it}imi **S**i ut v^{er} q^uheau i faae eate saar ip^{er}di
p^{er}us eate sustineat cu i^uguet n^{on} a p^{er}to excusa
n^{on} filij p^{er} leg^{it}imi **S**i n^{on} illi q^u occulte q^uut clades
tine excusa a p^{er}to n^{on} eoz filij i p^{er}ta leg^{it}imi **I**a
as i^u q^u illeg^{it} filij 2 dapnu i^uit f^{er} q^u ad
mitti ad act^u leg^{it}imos p^{er} ad officia 4 dig^{it}es **S**i
n^{on} succedut i h^{er}edite p^{er}na **U**n^um nales filij p^{er}
succede i v^{er} p^{er}te t^u **S**puriu uo i n^{on} p^{er}te succede p^{er}
p^{er}et i^u eoz tene^{re} eis p^{er}ude a ad ep^um p^{er}ty q^u co
gat p^{er}tes ut eis p^{er}udeat

De h^uu p^{er} illeg^{it}imi filij leg^{it}imi **S**i imp^{er} q^u
filij illeg^{it} fiat de leg^{it}imo coitu q^u i^u t^u i^u coitu
a m^uo p^{er} p^{er} leg^{it}imi **S**i q^u a^u m^uo p^{er} filij legit
timal i^u dapna q^u illeg^{it} i^u p^{er} h^u a i^u m^uo p^{er}
a^ute **S**i a^u p^{er} m^uo leg^{it} filios duo f^{er} canoc^u a p^{er}
p^{er} leg^{it} **S**i f^{er} canoc^u e^u q^u m^uo p^{er} f^{er} q^u i^u q^u i^u aut
filio ex m^uie polluta a no p^{er} adulteriu q^u i^u a
i faae eate q^u m^uo n^{on} p^{er}cedi ad p^{er}uros **I**mo
p^{er} p^{er} p^{er}ale i^u l^uge ad p^{er}uros **A**li q^u m^uo p^{er} p^{er} leg^{it}
p^{er} q^u p^{er} filio nale al^u p^{er}mu^u aut^u ip^{er}ator offert
et legitima corp^u p^{er} aut^u honestate **I** q^u p^{er} i^u t^u
canoc^u suo noiat cu leg^{it} h^{er}ede a filij postmodu
testa^u ip^{er}ator offat **I** q^u p^{er} n^{on} p^{er} leg^{it}imi p^{er} filia

filij semetipsum offert principi. ¶ Et qui per testis dicitur
 tu testis publicus pro eo legimus nominat a addit nate
De g^o moris solet filij illem legumari & de ipedi
 omis a de hys q^{ad} ipm sequuntur ad pns pnt
De ut de ipedi d^o d^ois cultu e dicitur si si fidel possit
 m^o q^o e cu ipideli a si m^o ipideles v^o p^o m^o **De** no
 licet fidel q^o e cu ipideli q^o bon p^ole m^o e ples educa
 da a m^oenda ad cultu dei q^o e educa^o m^oio p^o p
 p^oz a m^oz **De** si p^o fidel ducat vxore ipidele et e^o
 v^o conae pueru educae p^o h^ou legi sue f^o fidel i^omet
 filiu p^o falsa lege sua a auet a fide xana **De** bon
 fidei no suae q^o m^o ad deu q^o ipidel p^o m^o p^ole fide
 alia **De** u^o bon m^o q^o e saam sua q^o m^o i
 fidelu no e p^otem sign^o quic^ois x^o a eae cu no sint
 baptizati **De** t^o sign^o aptitu ne a no actu a t^o d^ois
 eas cultu iped^o m^o q^o e a d^omet q^otu om^o p^o sa
 q^o lig m^o ipideles no p^o m^o q^o p^oletu q^o m^o ad saam
 q^o desigt vmoz xpi a eae bi m^o eos e m^o i^omet
 m^o i^o e i officiu ne a i fed^o q^o soactat
De **De** q^o e fidel q^o ab ipideli disced^o quige **De** p^o
 si fidel q^o h^o p^o de sua quige q^o deat qu^o ad si
 de de ipideli i^o cu co p^o q^oman^o **De** u^o saam q^o ob
 p^onaoz a q^o no p^o p^o co q^omozal sy q^ombu et t^oci
 melia acatort d^o e^o i^omet
De **De** q^o lig fidelu si ab ipideli discess^o ad m^o q^o e
De **De** h^o eund^o e no^o q^o p^o d^o e ad m^o q^o e
 i^o f^o q^o p^o p^o naatu p^o da de p^o **De** q^o p^o q^o p^o
 p^o c^ole cola q^o a^o p^o p^o i^o p^o i^oligois dissolu^o **De**
 q^o p^o i^o p^o bap^o m^o suscep^o **De** m^o q^o h^o a^o h^o d^o
 solui no p^o u^o p^o morte alia quige **De** m^o ipideli
 cu no p^o i^o p^o bap^o m^o q^o e i^oma om^o saam p^o solu
 alia d^o p^omanete i^o erro^o **De** p^o m^o cu fidelu et q^o
 i^o q^o casib^o p^o q^o ipidel no v^o co^o h^o i^o cu fidelu q^o
 p^o h^o d^ometur cu t^o p^o fidel q^o ab ipideli m^o et

De
De

De

De

tunc p'm m'm qd eat ipf'm p' q'is m'm q'ia v'
q'u i fidel w' cohitat cu' fideli s' n'o s'n blasphe'mia
p' qua fidel q'isq' audie abhorret It' q'u n'o e' spes
de q'isioe i fidel a p'nt' fuit i fidel mome't' a fideli
ut errore' eliquat que' n'o w' i'liques a t' q'isus fide
lis m'be p't cu' fideli v'l i'ligio's i'ane v'l sacros or'os
t'ape n'e p'ga i'fide'li q'iso ad fide' fidel q' m'p't v'l
votu' i'ligio's emitt' ul' ordines suscep't i'fatu'ed' q'a
tarditas q'isio's e' ei i' pena Si tu q'is i'fidel a
i'ra ad fide' anq' al'e i' fide' e'at m'm q'is t'a ad a
uige' sua accede' n'e ad p't d'uce' ip'a v'iete v'o q'u i
fidel w' cohitat cu' fideli a s'n q'uclia p' s' n'o s'n sa
dulo q'isq' fidel p'the' ip'm ad p'am i'u q'is p'dat
casib'q' liq' fideli q'is q'is cu' d'o fideli n'o'nd' e'f'e
q' p' d'is p'ais n'o' solum m'm q'is q'is q'm ad v'ic'm
liq' solua' q'm ad cohitato's a q'o ad t'ho' a q'o q'is f'e
ad t'p'e q'is s' s'epa' em'eda p'cat' q'is q'is q'is q'is
ques n'o' w' i'fide' a p'at' ut d'at e' sup' de d'mor' a
v'o'v'o e' t' h'e de i'pedit'o' d'ipais cult'q' ad p'nt' p'ant
De q'u' de i'pedit'o' coactio's a v'iole' d'ic'as q'is t'agi' i
u'f'ib'q' sup'd'as cu' d'v'is a q'v'is a coac'o' g'uant' met'u
s'o p'o' v'ides e' q' s't met'q' a q'u'o met'q' cadat i' g'it'at'e
v'iq' a p'q'm q'u'o m'm i'pedit'o' a d'it'it' s' ut saas q'is a
ac'o' q' h'e met' n'o' q' x'e coac'o' q'is ab'ca' q' e' a'p'p'et'q'
q' e'ut'at' n'o' p't a t'f' coac'o' n'o' cad' i' a'ia n'e i'g'is'm v'ui
q' e' s'm' i'volu'taria n'a e' q'd'ic'o'na coac'o' s' p' met'u s'o
q' s'ad' m'eb'z p'ut'da ne co'q' p'eat ul' p'ic't' i' mai' ut
s'e a n'au'o saluat a t'f' coac'o' e' q'd'a' volu'taria q'd'ic'o'
q'd'ic'o'ib'q' p'act'arib'q' a m'ist'ac'o'ib' p'p'o'e' a i'ei' a t'f' coac'
cad' i' a'ia On' de i'p'a v'l'ia coact'o'e' q' s't p' met'u h'e
ag't' a d'iff'm'i s't Coac'o' e' met'q' i'p'us ul' f'ua' p'ut' a
met'f' t'p'd'ac'o'

De Qu'o cad' i' g'it'at'e v'iq' s' ad h'o' ut i' saas n'o'

ipeditur enim per gratiam si suscipit orne nolite vnde
 ut ipa facit a no inflamato a te dz vnde potua vo
 ut gaudet n' p' q' i' ligioz ita ad cogi' si de p'cto cap'it
 e9 a gaudet tunc si no v' igitur vnde fact' ornes susce
 p'it caractem ita p' p'p'acoe orne caet a v'p' p' pe
 teti t' r' d' de detu' a p' p'ete no p' et at z' ornes fac
 de q' d' d' m' e' calo de ordmib9 q' ipeditur m'm q' d' et
 d'mit ia g'it'u .f. p' d' p'acoe . d' p'acoe a p' b'at' q' d' i
 ipis e' ane9 gaudet ut d'm e' de ordib9 ca' m' m'ores
 us ornes n' ipeditur g'it'u n' d'mit g'it'u ut i' d' r'
 et q' q' d' m' e' de ipedit' orne h' ap' nos i' ca' oca
 detali q' ap' d' g'it'u i' ca' oca detali a' p' h' q' La lig ap' d'
 eos fac' ordo ipediat m'm g'it'u r' ap' nos t' ap' cos
 fact' ordo no ipedit m'm p' g'it'u q' p'moti ad
 fact' ornes i' ca' oca detali p'nt v' m' d' p' g'it'u ad
 v'g'it' an' fac' ornes suscep'it lig p' g'it'u suscep'it fac'it
 ornu' no p'nt de nouo g'it'u h' a' p'fens de ipedit' m' d'
 ordib9 sufficient

De R' d'cas de ipedit' ligatib9 q' p' r' **E** ipedit' ligatib9
 g'it'u i' eo q' h' ligatib9 ad m'lie p' m'm no p' p' m'm
 alit' copu' alit' v'ue' cu' q' p' m'm g'it'u **E** q' p' q' q'
 v'ng' h' p'les m'lie v'ue' p' h' no p' v'ng' an' p'les
 ex d'p'p'acoe h'ue'nt p' ca' p' g'it'u p' i' ill' ipib9
 eis fuit liatu' n' at illiatu' q' h' r' m'lie i' m' eff'ic'it
 vna ca' p' h' carne sua no p' d'ae p'lib9 m'lieib9 **E**
 n' m'lie p'lib9 v'ng' r' is v'ng' m'lie no p' cu' d' m'lie
 suo quge v'ue' r' si h' f'eat no e' m'm

De m'lie v'ng' f'm mortu' nuq' p' alit' liate m'lie v'ng'
 v'ale' m'lie **E** q' i' d'ec'li de m'p'acoe d' d'ns ac r' d'p'p'acoe
 n' q' n' ad r' ab m'p'acoe m'grat' p'fup'ent don' g'it'u
 q' mortu' p' qu' e9 **E** q' ex sola r' d'uli' m'ort' alit' co
 u'ng' v'ng' leu' g'it'u no lig' alit' quge m'm g'it'u h' m'gr'
 r' d'ec'li d' q' p' m'anc' d'ox q' g'it'u mortu' h'ea' d'ut' q'
 hugo q' m'anc' v'ng' test' p' cu' att'p'acoe pub' fame

Exponit

I

reddet deat et is eis qd dicit m m p q e amem 2 no p q
 e officiu nō ad generatione
 De quo pt fgditas gga **S** ad gga d i ipedit fgdit
 ee petuū eia tō anōs statuit in quq si vq fde dedit
 opaz cāli cor le ad ipeda 2 ad ipela nō potit iudiao eia
 pnt dissolui ale tū pclamate ul vq q si vq pclamat
 ad iudiciū 2 pfit ipedit t p p i pūlu collisiōis vq
 mabt q bō fde opaz dedit cāli cor le ad ipede et eā
 ad iple nō potuerit 2 cū vñ māu piquoz psoz ita
 tū gga m q de edulit mabt **S** nō ale tū gga ale
 negat si v fuit q puot ad sepatoz mlie negatē vñ m
 aut pbaas q illi soli nō ēd **S** i nō mlier puocat ad
 sepatoz vñ negatē ul qm assente f cōlt colā pōssit
 ēd vñ q cap e mlier n mlier velt pbae ipedit p as
 pectu cor f dū tū a caliditas dz adhibet or vñ q cū
 mlier ipotetem **S** nō q i mlie ē ad ipedit q dū
 anta 1 ē ipedit nāle 1 ita tōlt m m p 2 fgditas vñ
 q si nō possit ei pduciri p aut currye 2 m m pedit
 sepanda ē mlier a vñ 2 vñ dabi licet mbedi dñi ipa
 mlier impta mabt **S** m m p dñi mubat 2 ab r gga
 p vñ dz ddi **S** p e de fgdit vñ q si v p p p p p p p
 mpsit dñi 2 eā gga dñi dz cū p v p q cōstat
 eia de iudicā ipedit 2 qd fuit petuū cū tpale p p
 isse decepta **S** nō q si vñ nō possit gga cōlt colā
 cū bñe 2 possit ipaz gga cū corrupta p hō nō ē m m
 dñi q mediaat possit dñi ipa claut p dñi fñ
 gē 2 ei quq n q eēt q nā q hō nō pēt ad delatōne
 h mgt ad medicam m vltis ē nōnd anq q pōit ignoet
 petu ipeditū ale f q p ipotē ad cōnd p p p p p
 ab eo si voluit cū ipedit gga **S** i nō pōit ipedit
 anq m m q hāt cū nō dñi m m p q q tū d q
 or q aliu fñe q t i r gga 2 iō m m pāt 2 nō soluit
Sic ergo de ipedito fgditas
 De h p p p de ipedito malefici dñas **S** p p dñi de
 fgdit ita dñi de maleficio si maleficiu tōq m m m

gētū in gsuatū p cāle colā fuit pū nō dūnt mī mī
gētū Si nō pcedat mī mī gētū p eē dē dū ut p d q d
maleficiū d ē petuū r dūnt mī mī d ē pale r nō dūnt
r ad hō expiend ecia istū tpe tū anoz p dē fgdite p r
if r os tō anoz mī mī gsuatū nō possit p colā cāle petuū
maleficiū eē iudiat r pnt ab ecia separi p dōy ē de f
gdite. Omī dū ē mī fgdite r maleficiū q fgditas
ipotes ē ad oēs mīlēs r iō ei nō dā licē mīlēs d mīlēs
Ex maleficio pē hō eē ipotes ad vna mīlēt r nō ad
dā r iō qū iudicio ecia dissoluit pē ipedit maleficiū
vō dā licē q d mī mī gēdi. f. vīd ut accipiat d vōy
et pū vōy ut accipiat aliud vōy
De vō puet maleficiū Ex dū lo deo pmitte qor
impō pī pī p quā fō ē fug dūali deuet i nos per actū
guantē Et iō pīas malefioj pmitte dū lo a deo i hō
actu mīl q i dūis actibz. p dē i spetibz mīl o vōy ma
leficioz q i dūis aialibz q p spete dūali mīlēt tēptat
r iō ipedit malefioj deo pmitte pī eē ex ipssione
demonis i pīa dē hōis ex q tollit vīd gāpīstē mōuē
ad tēz mīlēt r nō ad dū Et pī pī pīas vīd ipedit q
ad oēs mīlēs ipedit exatōz gēpīe p quā dūit oīa
tollit vō r mīlētū petuū d q rī hūano ope nō pē
r mēdū adhibet

De mīq licitū ē ipedit malefioj p ad maleficiū dēst
r amonē p malefio tēstā r tū pī possit p malefio d
hibet r mē mīlōj ppetuū iudicat r ipeditū q nō dū ab
auxiliū dēomī iuocāt. n. eē oē q si pē dāq pī dū da
ta pī pīas i dūcē hōis q d cessatē pīas cessat hōi dūali
pīas q tūpētē culpa rīnāz pīa q līg i hō mīdo hō ab
solūtū pīa culpa tū p rīatū pēne q d rīnāz pīet dū
hōis i hō mīdo a dēomībz fatigat. r pīas q lī pīa
cīsmī valcat ad rīpīet d pīmāb dēomī i fēstacō nō tū
pī vī ad rīpīet d oēs q mī ad oēs molestā corpales dūo
hō expīetē iudicō tū expīasmi vī pī qī ab i fēstā dēomī

¶ Et lo ego 2 lo amē sunt de eēq forme

¶ Et qō possit recipi baptizac

¶ Et possit dia baptizo te i noibz

¶ Et possit baptizari i noie gentiois 2 gēo

¶ Et moibz fōi bapm vaia

¶ De mō baptizadi ut fiat p apstoz ul mīstoz

¶ Et de al filiet mīstio 2 apstio d plūco

¶ Et vniū fōi vbi plūco fil deat ipedia bapm

¶ Que pō d corpis dz mīgi ul apgi

¶ Et bapm st statū dādū ul dīfēdū

¶ Et pūb gētilū 2 īfidelū nesciētibz putibz st dādū

¶ Et pūl īpū i bīuīs sūt baptizadi

¶ Et qñ de qñ dubitā de cor bap sūt baptizadi

¶ Et qñ qō possit baptizac

¶ Et sol sacdōtibz ptineat baptizac

¶ Et i nātē pī d mī pū filū possit baptizac

¶ Et duo hoīes possit vñ pūcū baptizac

¶ Et sasmātia 2 īfidelēs possit pūcū baptizac

¶ Et adulēbz fictē acādēbz pīt baptizac

¶ Ad q gēa q gēt i bapmo pfiaat

¶ Et deant dī nātē ad leuād pūcū de baptismo

¶ Et ad leuād eē deant

¶ Et oēs qfagromēi p vna pō ad leuād pūcū īpū tē

¶ Et anōz dū d pūcū de bapmo suscipiē

¶ Et sacdōs baptizab masclū idēo iā eē fīclū deat utq i bap

¶ Et mīc defuncta pūcū st ab q corē cōfēdā 2 si mortuū

¶ Et q fūit st cū ea sepeliēdū

¶ Et pūcū i nātē baptizac deat cathasimq ul fī

¶ Et st cathasimq 2 exorasmq

¶ Et cor deat pīcēdē exorasmq an cathasimq

Confirmatio

¶ Et tā pī facā q īpūmūt caractem

¶ Que sūt mīa 2 fōi facā qfmacōis

¶ Et ptineat facm qfmacōis nīstiac

¶ Et oēs i deant suscipē 2 q suscipiē dz eē ieiūg

In q̄ pte deant q̄finat
 q̄ q̄finatq̄ deat teneri ab a^o
 q̄ p̄ dnu d̄ diffie ligaturā

Ordo

q̄ p̄t facim ordm

q̄ p̄t p̄t ordmcs

q̄ facim ordm ē vnu

q̄ i quolibz ordme ip̄ma character

q̄ud vestes sacre significat

q̄t̄ una p̄t ordo Vt ep̄scopat̄ p̄t ordo

q̄t̄ aī sacerdotes ab ep̄is possit ordmcs q̄fic

q̄t̄ nō baptizatz 2 nō q̄finatq̄ possit ordmcs

De his q̄ ip̄edunt suscep̄ ordmcs vtz p̄t q̄ f̄mcs

q̄t̄ def̄s q̄ḡs ip̄ediat suscep̄ ordmcs

q̄t̄ f̄mcs ip̄ediat

q̄t̄ h̄mcs ip̄ediat

q̄t̄ illegit̄mcs ip̄ediat

q̄t̄ m̄mcs ip̄ediat

q̄t̄ bigamcs ip̄ediat

Quō bigamcs q̄fic 2 q̄t̄ m̄mcs

q̄t̄ vicamcs ip̄ediat

q̄t̄ possit i v̄a die ab p̄lcs ordmcs suscep̄ et

q̄t̄ f̄mcs suscep̄ p̄t p̄t p̄t ab excom̄cs

q̄t̄ h̄mcs deq̄d̄at 2 h̄q̄ possit q̄fic ordmcs

q̄t̄ m̄mcs i ordmcs suscep̄ cū m̄mcs p̄t p̄t

q̄t̄ ordmcs t̄d̄ d̄ic̄ h̄mcs canonicos

Eucharistia

q̄ p̄t facim eucharistie

q̄t̄ p̄t 2 v̄m p̄t m̄a h̄q̄ facim et de q̄ p̄t 2 v̄o deat q̄fic facim eucharistia

q̄t̄ d̄ q̄fic facim de f̄mcs ā ordmcs

q̄t̄ ad q̄fic v̄mcs i q̄fic 2 de q̄ d̄ic̄ celebrat

q̄t̄ aq̄ p̄t v̄mcs admiscenda

q̄t̄ ex solo v̄o p̄t aq̄ possit celebrat 2 q̄fic aq̄ d̄ app̄

q̄t̄ h̄q̄ v̄a h̄o ē cor̄ meū p̄t f̄mcs h̄q̄ facim

q̄t̄ possit cor̄ q̄ficat̄ sine sanguine

12

utqz accideñ p q gsecioz p se maneat
 Et de sumbo ex eis gñat p facied
¶ utqz sacerdos e solg null' h q facimeti
 utqz sacerdos celebrat dz e ieiunq
 utqz sup' aq ul atq mediat fragat ieiunio
 utqz aliqz aboz idenbq ipediat pcta celebrat
 utqz sacerdos deat eo gfestq anq celebrat
 utqz i missa sacerdos post celebrat tñsio d'a que abstina
¶ utqz pollucio noctna ipediat aboz 2 q mod pollucio noct
 utqz abqz idu' sacerdotalibq post sacerdos celebrat **¶** utqz pnat
 utqz sacerdos i die post ples missas celebrat
 utqz p q ablucioz alioq suscepu post d'a missa celebrat
 de defabq occitibq sacerdoti i missa
 de pcut accidebq i missa an' spes sacri
 q si sagrois nullant q facied et
 de q ma' deat e caly

13

¶ utqz missida 2 eubad
 utqz pccoribq p missida
 utqz pccoribq occulce pñbq p negada
 utqz pñs loco eubad p d'adq ul possit dal
 ¶ h'od' missa celebrat deat
 de que q d'm i missa
 de que q fuit i missa

14

¶ penitencia
 N're pñencia dñca 2a tabula
 q p pñia 2 q ma' e q 2 fñ
 utqz i absolucio iñia sacerdoti ma' iposico
 de q pñis p pñia pñe iñia a
 q e p pñia
 de solepni pñia
 utqz qfero deat fñ de quolz mñli pñia 2 de qñz vñali
 utqz qñz fñal de naute ad qñted eca
 utqz qfero deat fñ pño sacerdoti 2 no d'
 utqz mñli dz qñted sacerdoti pñia qñ ad eo qñpt
 utqz qfero deat fñ p mñpt e ul pñtina
 utqz qfero post i mñte fñ alio qñ sacerdoti pño

ut sacerdos possit i confessione qd fieri dicit interrogare
 ut si causa qd agitur pccat 2 qd se qd fieri de
 ut si qd dicit qd fieri de

Absolutio

ut qd hz sacerdos possit ab oia pccat absolutus pccat qd nunc
 ut qd hz sacerdos in mte possit absolutus pccat a capibz iustis a pccat
 ut qd qd hz sacerdos possit absolutus a pccat qd ab excommunicatione
 ut qd qd hz sacerdos possit excommunicatus absolutus et ad que pccat ab
 pccat excommunicatus qd pccat a bcc excommunicatus et ad d capibz epa bcc pccat
 ut qd excommunicatus possit a iudice iure absolutus
 ut qd qd hz pccat excommunicatus possit ab una pccat a absolutus
 ut qd iudex possit excommunicatus absolutus a pccat pccat excommunicatus ab pccat
 clauibz 2 cap pccat
 ut qd pccat sacerdos possit absolutus a miori pccat
 ut qd licet in pccat pccat 2 cap i qd hz 2 i qd no licet
 ut qd pccat pccat pccat pccat iungenda ut pccat ad orbis pccat

Satisfactio

ut qd i iuris pccat pccat iungenda ut i iuris pccat
 ut qd vna possit pccat pccat
 ut qd indulgentia pccat et ut qd pccat valcat qm sonat
 Satisfactio 3° pccat pccat. f. oio cla 2 pccat

Oro

ut qd oio pccat i qd a iuris actual
 ut qd oio pccat deat ee vocal 2 mqi mital
 ut qd illi qd obmpt dmi offm pccat qd can cas iungenda pccat ut qd
 De oio dmi 2 pccat qd i ca qm

Electio

ut qd cadat pccat pccat
 De qd facta pccat clau ut qd de male actus
 ut qd de actus pccat hz capillor pccat pccat
 ut qd pccat pccat pccat pccat de bono dno qd pccat pccat
 ut qd pccat deant dmi i pccat pccat qd pccat pccat
 ut qd pccat pccat ut mital pccat pccat pccat
 ut qd iocularibz pccat pccat
 ut qd ad pccat possit pccat pccat
 ut qd pccat qd deat pccat pccat pccat pccat

De ex ead[em] dilatoe[re] parat[ur] defectu
De elo[quio] p[ro]p[ri]ali q[uo]d n[on] est elo[quio] p[ro]p[ri]ales
De fina coru[m] De q[uo] h[oc] q[uo] t[em]p[or]e coru[m] corrige[re] deliquit[ur]
De q[uo] i[n]t[er]u[m] fina coru[m]
De p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o corrige[re]
De p[ro]p[ri]a m[od]o deat[ur] p[ro]p[ri]e pub[lic]e dem[on]strat[ur]
De i[n]t[er]u[m] p[ro]p[ri]a clama[re] p[ro]p[ri]e q[uo] p[ro]p[ri]e i[n] ca[usa] t[em]p[or]e obedi[re]
De p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a q[uo] i[n]t[er]u[m] culpa[re] finis

Ieiunium

De ieiunio cadat p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
De ieiunio q[uo] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a a ieiunio absolu[n]t[ur]
De p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a i[n] laborat[ur] ieiunac[ur] t[em]p[or]e
De p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a nobilitat[ur] i[n] d[omi]no t[em]p[or]e ieiunac[ur]
De p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a m[od]o t[em]p[or]e ieiunac[ur]
Ad q[uo]d p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a ieiunac[ur]
De p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a ieiunac[ur]
De ep[iscop]o ieiunac[ur]

De abas sumed[ur] i[n] dieb[us] ieiunac[ur]

De i[n] dieb[us] ieiunac[ur] p[ro]p[ri]a q[uo]d meded[ur]

Restitutio

De p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a salut[ur]
De i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
De q[uo]d p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
De q[uo]d p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
De i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a

Usura

De licet ad acipe[re] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a m[od]o
De i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
De p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
De i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
De i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a

Dapnu[m]

De dapnu[m] illatu[m] i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
De i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
De i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
De i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
De i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a

Venditio

De licet i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
De i[n] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a

¶ ita veduor deat p ducē defm rei eptoi
 ¶ ita possit vadi fm lura pti luori pau
 ¶ ita lueat te vedē plq q r epta

Ereunia vuctio ¶ ita p sacm

¶ ita p exma vuctio mltūda
 Que p mā 2 pōl exme vuctio is
 Que mēb^r sic rōngeda

¶ ita possit exma vuctio sepiq itēdū
 ¶ ita p qly ifmte
 ¶ dūc pōqū ab ifmīs 2 de mlt^r fidei

Oymonū ¶ ita p sacm

¶ ita p co grā gftā
 ¶ ita cōlis co la p de ecū mīrū
 Quo pposalia fiat

¶ ita mōis pposalia fiat
 ¶ ita possit p rō qdūc
 ¶ ita mōis dīmū^r pposalia
 ¶ ita p pnt pposalia qhi

¶ ita cōl co la p q dā de futo pscēda fiat mīrū

¶ ita qstq 2 dā de pnti ad mīrū 2 qstā

¶ ita omq quqst qstq ppat ad mīrū

¶ ita nō qstacs possit āā dūc

¶ ita mūti pnt qstā mīrū

¶ ita p pntatōes possit mīrū qstā

¶ ita fūdsi 2 anctes possit qstā mīrū

¶ ita qstq qdūonaty fiat mīrū

¶ ita alt quqst tēā alt^r 2 dde^r dēd

¶ ita tēā tēā 2 dde^r dēd nō pēda

¶ ita vpor tēā 2 dde^r dēd nō lēpō

¶ ita liceat pēte^r dēd a mltic mēstruosa

¶ ita liceat pēte^r dēd a mltic pgnate

¶ ita saaf qstq liceat pēte^r dēd a 2 dde^r

¶ ita qstq 2 mltiz mltic possit p mīrū captan

pōq

pōq

pōq

pōq

pōq

Claudefectiuū

xxvi

Quot modis fiat mūm claudefectiuū

Ut modis ipediat mūm q̄q̄da

xxvii

Ca. 1 q̄q̄ ipedit a dñm mūm q̄ctū īgnali

utq̄ error p̄ ipediat a dñm mūm

utq̄ error mobili t̄a dñm ipediat

xxviii

utq̄ q̄dū p̄ntū dñm a dñm ipediat mūm

utq̄ p̄ntū p̄ mūm q̄q̄da fū licet dñm

utq̄ v̄ p̄ntū p̄ fac p̄ntū v̄ntū v̄ntū

utq̄ p̄ntū q̄dū mūm p̄ntū dñm a p̄ntū

xxix

voti p̄o q̄ p̄ntū

utq̄ q̄q̄ h̄cal fū v̄ntū v̄ntū malo

utq̄ h̄o p̄ tene a dñm q̄dū v̄ntū

Que sūt p̄ q̄ p̄ntū v̄ntū

Ad q̄ p̄ntū v̄ntū dñm

Quo v̄ntū mūm ipedit a dñm

xxx

Ignatio

utq̄ p̄ntū q̄q̄da

utq̄ q̄q̄da p̄ntū q̄q̄da a dñm dñm

utq̄ q̄q̄da ipediat mūm a dñm

utq̄ q̄q̄da excludit a mūm

xxxi

Affinitas

utq̄ p̄ntū affinitas a dñm

utq̄ i affinitas p̄ntū q̄q̄da a dñm ipedit mūm

Quo p̄ntū p̄ntū ad dñm mūm i affinitas

xxxii

Iustitia publice honestatis

Quo dñm ab affinitas a dñm

Quo ipedit mūm a dñm

utq̄ q̄q̄da p̄ntū q̄q̄da p̄ntū

utq̄ q̄q̄da p̄ntū p̄ntū ab v̄ntū q̄q̄da

xxxiii

Ignatio legalis

Que p̄ntū p̄ntū adaptat

Quo fit adoptio

Qua mē adoptioz 2 arrogatioz

Quo gēto legal ipedit mīm

ut qd p sōd gēto legal ipedit mīm

Eruncu

ut si dñia q ipediūt mīm qd 2 qd q dñmūt gētū

ut qd nō possit ppe dñe adulterij vxore dñmūt

ut qd i qd lig 2 nō liceo vxore fornicatē dñmūt

ut qd p d iudicō possit vxore fornicatē dñmūt

ut qd mīlīar possit vxore fornicatē dñmūt

ut qd b possit p q d mīlīar vxore fornicatē dñmūt

De filiis legītimis 2 illegītimis

ut qd filij illegītimī possit legitīmī

Disparitas

ut qd fidel possit mīm qd cū ipdeli

ut qd fidel gūst qd ad ipdeli gūge dīscādē

ut qd si dīscēssit ab eo possit a mīm qd qd

ut qd p dñe pōt qd p ipdeli pōt mīm

ut qd sit metz

ut qd metz cadat i gītātē vīz

ut qd gītātē cadat tollat mīm

ut qd pntes pnt libēos coge ad gītātē mīm

ordo ut qd fac' ordo tollat mīm nō ipediat

ut qd cōtā oīentali ipediat

Inpedimētū ligamīs ut sit

ut qd mīlīer cōtā vīz mortuū possit a mīm mībē

ut qd p q d cōtā i tpe q f gītātē cōtā

Cocendi ipo tēua

ut qd fīdūat ipediat mīm

ut qd cōtā fīdūat

Quo ipeditū fīdūat gītātē

De artacōe mīlīer

Utq̄ ipoten̄ rori ad v̄gine d̄m̄at m̄m̄
utq̄ igr̄as ipeditū gūḡf sui poss̄t ab eo sepani d̄m̄ ad
e9 ignicōne deueit

al

Maleficiū Utq̄ ipediat 2collat m̄m̄
on maleficiū p̄nciat
utq̄ maleficij ipeditū p̄ a maleficiū deat amonē
et q̄orasiū ad id amonē nō valeat ref

[Faint handwritten text from the reverse side of the page, mostly illegible due to bleed-through.]